

VOLT EGYSZER...

regény

írta: Bernáth Zsolt

1999-2001

Volt egyszer...

1.

Valamikor író akartam lenni. Híres író. Tudják, mire gondolok: évente megjelentetek egy regényt, békésen válaszolgotok a rajongók leveleire, és olykor elfogadok egy-egy meghívást valami show-műsorba, vagy író-olvasó találkozóra.

Meglehetősen magányos lett volna így az életem, de bizonyosan békés. Vannak, akiknek ez sikerül. Nekem személy szerint nem adatott meg. Lettem helyette kiismerhetetlen, minden szempontból kiegyensúlyozatlan, tétova firkász, százverses költő. Talán jó ez így, biztatom, hitegetem sűrűn magamat.

Mindenesetre egyszer megesett velem valami furcsa. Valami fájdalmas, valami gyönyörű. Ha velem tartanak, megosztom önökkel, nem lesz körömrágóan izgalmas, még kevésbé lesz happy-end a vége. De őszinte lesz, ezt megígérhetem.

Tavaszi volt, és talán még sohasem örültem annyira a levegő friss illatának...

2.

Egyetlen lakásban égett már csak a villany a szemközti házban, s egy pillanatra eltűnődtem: mi vehet rá embereket, hogy éjjeli háromkor természetes igényeiket megtagadva ébren töltsék az órákat? Tragédia? Fájdalom? Veszteség? Netán két filozófus elme pallérozza egymást az éjszakába nyúlóan, és világmegváltó gondolatok születnek a panelfalak között?

Bólintottam magamban tekintve, hogy jómagam is gyakran űztem effajta foglalatosságokat barátaim körében, amikor kedvesem éppen éjszakai műszakot vállalt, és csak hajnaltájt ért haza. Nem sejtette, hogy percekkel azelőtt tértem csak nyugovóra, hogy ő belépett az ajtón.

Közös cicánk nyávogása mindig megelőzte az ismerős kulcscsörgést, majd csendes pissenéseket hallottam félálomban, midőn gazdája próbálta megfékezni az előszobaajtón kifelé igyekvő négy lábút.

Kedvesem mellettem aludt, állig betakarózva. Ellágyulva néztem rá, és már-már feledtem az elmúlt órák történéseit, amikor...

Kiéhezett szörnyetegként támadt rám hirtelen a mérhetetlen fájdalom, és egész testem belerándult az embertelen kínba. Undor fogott el újra, öklendeztem és beleordítottam némán a sötétbe, követelve az enyhülést.

Arrébb húzódtam az ágyamban fekvő lánytól, borzadva meredtem rá, és hitetlenkedve néztem nyugtalanul alvó, fáradtságtól barázdált arcát: hogyan képes ő átadni magát az álomnak, miképpen lehetséges, hogy itt pihen, szabályosan lélegzik, miközben én megfulladok, szétszaggat az emberlét háromdimenziós fájdalma, gondolataim önálló életre kelnek immár, és egymást túllihegve ellenem esküdnék?

Képtelen vagyok kontrollálni őket, hangtalanul sikoltozva tűröm korbácsütéseiket, az öklök kíméletlen ütései fizikai gyötrelmet mérnek lelkem sebeire, és így összeadódva tesznek kísérletet elemésztésemre.

Az előbb erőszakkal bevartam homlokom a kőkemény betonpadlóba, s önkéntelenül felkiáltottam. Soha nem hittem, hogy igaz a mondás, miszerint szikrát hányhat az ember szeme, mint ahogy ezt most megtapasztalhattam. Mintha ezernyi kovakő ütődött volna össze egyetlen közös erő hatására, és valami megmozdult odabent.

Az öngyilkos tett csak arra volt jó, hogy másodpercekre minden elsötétedett, és fejem lehanyatlott egy időre. Kedvesem ezután alhatott el, talán úgy vélte: ájulás, jótékony eszméletvesztés ragadott magával.

De én csak feküdtem a vágyott sötétségben, amely még így is túl világos volt ahhoz, hogy újra elém varázsolja azokat az átkozott képeket, amik film élességével vetekedve ábrázolták a gyűlölt jelenetet: az én társam, kedvesem egy másik férfi érintését élvezzi, az ő ágyában fekszik, és az ő fülébe sikoltja a kéj, a gyönyör hangjait.

Merthogy erről volt szó. S ez a lány elaludt, miközben én a halálért imádkoztam, a Gonoszt hívtam, majd csapongva menny és pokol közt, angyalok segítségét kértem, követeltem a teljes megsemmisüléshez.

Nem a halálhoz, ó nem. A halált kinevettem, mást talán megtévesztett volna kaszás jelmeze, de én tudtam, hogy az ő hatalma csupán az Idő, éveket, századokat adhat csak nekem, hogy aztán ismét szembesüljek ugyanígy, ugyanezzel a helyzettel, és újfent hozzá könyörögjek majd.

Nem, én a teljes megsemmisülést, lelkem gyertyájának ellobbanását vágytam, szűnjek meg létezni, tudatom szűküljön össze egyetlen ponttá, majd hunyjon ki végleg.

Lassan ellazultam, s reménykedni kezdtem. Minden energiámat arra fordítottam, hogy - indiai jógik gyakorlataihoz hasonlóan - álljon meg a szívem, lassuljon le, majd szűnjön meg a keringés, kezdjen kihűlni a testem, ernyedjenek el izmaim, tudóm veszítse el erejét, ne táguljon többé, akadjon el a lélegzetem, s feküdjek végre ott holtan, elégedett mosollyal arcomon, amely már hideg, és hófehér, mint frissen esett hó az ablakpárkányon.

Számúztam fejemből minden gondolatot, ami a holnapra, a jövőre vonatkozott.

Nincs reggel, nincs felkelés, nincs szégyenérzet, nem kell többet kedvesem szemébe nézni, nem kell senkinek sem elmesélni a történetet, nem kell újra meg újra ráébrednem, hogy bizony ébren vagyok, nem alszom, nem álmodok, és hasztalan csipkedem magam, nem változik a valóság.

Mert nincs holnap.

Búcsúzkodtam.

Ég veled, kedvesem, Isten veletek barátaim, köszönök mindent, bocs, srácok, de így kell lennie. Talán megértitek. Ne haragudj, anya, de képtelen vagyok végigcsinálni, ez nekem nem megy. Sajnálom.

Fokozatosan minden elsötétedett. Utolsó gondolatom azon a pár soron járt, amit egymásfél órája vettem papírra, mikor rémülten kibotorkáltam a konyhába, és fuldokolva megittam egy pohár vizet, hogy csillapítsam gyomrom háborgását, és nyakon öntsem a félelmet. Akkor másodpercekre lerogytam az asztalhoz, remegő kézzel tollat ragadtam - egyetlen fegyveremet, - és néhány szót karcoltam egy kezem ügyébe kerülő papírfecnyire:

*Zárjatok be, tegyetek tönkre,
Hogy ne érezzem magam soha többé
Embernek...*

Még megbékélve vettem tudomásul, hogy a mellettem alvó lány megmoccan álmaiban, és halkán felnyögött, majd ellenállhatatlan örvény ragadott el.

3.

Hamar magamhoz térhettem, pontosabban szólva úgy éreztem, hogy nem sok idő telt el. Inkább olyan volt, mint amikor az ember egyszer csak rádöbben, hogy ébren van, miközben nem emlékszik vissza, hogy mikor ébredt fel.

Szóval egyszer csak ülve találtam magam, és nem is egy szál pizsamaalsóban, amiben ágynak estem, hanem megszokott farmeromban és pólóban feszítettem egy étterem teraszán. Elöttem terített asztal, tányéromban félig elfogyasztott ismeretlen fajta étel.

Nocsak, ez meg mi a fene, ötlött fel a kérdés.

A hely ismerős volt: nem túl díszes terasz, mosástól kopott asztalterítők, fénytelen székek. No és meglepően sok ember körülöttem az utcán, akik valamilyen ismeretlen nyelven karattoltak.

A többi asztalnál párok, családok, és a következő pillanatban észrevételeztem, hogy én sem egyedül üldögélek az asztalnál.

Velem szemben, mélyen beletemetkezve italába ott ült egy férfi, vagy talán inkább srác, és azzal foglalatzkodott, hogy a poharában úszkáló citromszeletet böködte szívószállával. Mintha észre sem vett volna, pedig bizonyára csak arra várt, hogy én méltóztassak valami jelt adni, hogy felfogtam jelenlétét.

A srácnak vállig érő haja, és rövid ujjú pólója volt valami színes ábrákkal. Stimmel, gondoltam, bizonyára egy turista.

- Bingo - szólalt meg ekkor, és rám vigyorgott. - De ha én éppen túrázom, akkor te mi a fenét keresel itt? Pár perce még otthonod homályában búcsúzkodtál a szeretteidtól, és kísérletet tettél saját fejed szétverésére.

- Aha - vettem a lapot. A fickó gondolatolvasó, és talán nem is idegen.

A kezemet nyújtottam, és bemutatkoztam. A srác gyorsan, felületesen megszorította, ám mindeközben elfelejtette közölni a nevét. Mire felbosszanthattam volna magam ezen a szituáción, eszembe jutott, hogy az ő kérdésére viszont én nem válaszoltam. Szóval: mi a fenét keresek én itt?

- Alighanem meghaltam - mondtam, és vártam helyeslését.

- Alighanem - hümmögte, és végre letette a mániákusan babrált poharat. - És most mit akarsz csinálni?

Újabb kérdés, amely fokozta tanácstalanságomat. Sőt, egyszerűen tök hülyének éreztem magam. Hol van az írásokból unalomig ismert fény, az alagút, a rég elhunyt szerettek, hol vannak az angyalok, meg a többi, általam várt kellék?

- A halál nem ilyen - kockáztattam meg.

- Honnan tudod? Meghaltál már korábban, vagy mi?

- Nem, de olvastam, hogy...

- Mit? Hogy kiszállsz testedből, lebegsz, látod a fekhelyedet, ilyesmi? Körülnéztél már itt egyáltalán? Nem ismerős ez a hely? Nem ismerős a környék?

Újfent körbenéztem. Szűk utcák, töménytelen ember, nyári ruhák, és...

Görög feliratok, meg szemben egy hófehér templom vörös tetőcserepekkel.

- Ez Görögország - képedtem el.

A fickó bólintott.

- Mégpedig annak is egy általad jól ismert része. Ott az Égei tenger. - mutatott el balra. Nem is kellett több információ. Igen, valóban jártam már itt annak idején. *Jártunk* már itt...

- Miért féltél visszatérni ide? - kérdezte ekkor a srác. Elengedtem a fülem mellett a kérdést, mert immáron sokkal nagyobb kíváncsisággal bámultam az arcába, mint addig.

- Te egy angyal vagy? - kérdeztem.

Harsány nevetés volt a válasz, többen odanéztek.

- Angyal? - vihogott. - Ez jó.

Megráztam a fejem.

- Nem - mondtam. - Te nem lehetsz angyal.

- Persze, hiszen nincsenek szárnyaim - vonta meg a vállát, de a szemében még mindig vidám szikrák pattogtak, amelyek megkérdőjelezték kijelentésének komolyságát. Hátradólt, így jobban szemügyre vehettem pólóját. Furcsa, félprofil fémfejek, lézercsíkok, zászlók, különös szimbólumok borították a fekete trikót. És egy felirat: *Pink Floyd*.

Egy hosszú hajú rockerangyal az én asztalomnál!

Szó ami szó, ezt az élményt nem hagyhattam ki.

- Maradjunk annyiban, hogy eligazító vagyok - mondta, s végre megoldódott a nyelve.
- Tudod, olyan lény, aki egész életedben ott áll a hátad mögött, olykor a füledbe ordít, hogy: "Te marha, miért mész jobbra, mikor balra kéne!", aztán szívhatja a fogát, amikor szakadékba zuhansz. Nem is kell mondanom, hogy hány esetben sikerült tökéletesen függetleníteni magad tőlem, ami persze nem baj, de mindenesetre az, hogy profin rohanj a vesztedbe, miközben én rongyosra tépem a számat...

- Na nem - szakítottam félbe. - Tisztában vagyok veled, hogy mennyire vagyok önpusztító.

- Tisztában vagy veled, mi? - vigyorgott.

- Váltsunk témát! Mit keresek én itt?

- Jó kérdés - bólintott. - Nos, azt hiszem, nem tévedek, ha azt mondom, hogy jó nagy szarban van az életed.

- Á, nem - vettem fel a kedélyes álarcot. - Mindössze nincs munkám, lakásom, pénzem, és alig pár órája közölte barátnőm és élettársam, hogy szert tett egy új szeretőre, akivel folytatni kívánja életét.

Sikerült magamat újra belelovalni a kétségbeesés állapotába, gyomrom megremegett. Míg én ezzel foglalatostkodtam, társam közelebb hajolt.

- Azt hiszem, ezt meg kellene beszélnünk - mondta.

4.

- Az előbb hiányoltad az úgynevezett életfilmet, amit halál közeli állapotban látnak az utazók. Én azt javaslom, hogy ezt most nézzük meg együtt. De nem csak egyszerűen ülsz, mint a moziban, hanem újra részt veszel a cselekményben. Átéled az akkori érzéseket, eszedbe jutnak az akkori gondolatok, és talán így, folyamatában megérted, hogy miképpen jutottál el idáig.

Fürkészsze nézett a szemembe.

- Nem lesz könnyű - folytatta. - Nincs tiszteletre méltóbb dolog, mint az emberi szenvedés. És milyen ügyesen próbáljátok leplezni! Mindenki gondtalannak akar látszani, mosolyog, látszólag kiegyensúlyozott, miközben élete nagy részét tökéletesen felesleges szenvedéssel tölti.

- Felesleges? - vágtam közbe.

- Hogyne - Félelmeid nagy része mindig illúzió. Majdnem tíz évig rémisztgetted magad a gondolattal, hogy elhagy, megcsal a barátnőd...

- Igaz - bólintottam.

- ... Miközben ez csak tíz év után következett be.

- Ez is igaz.

- No és? Mi lett volna, ha azt a hatalmas mennyiségű energiát, amit a szenvedésre fordítottál, arra használod, hogy jól érezd magad?

- Talán boldog élet - véltem.

- Pontosan. Most pedig itt siratod magad egy olyan dolog miatt, amit egyrészt te magad idéztél elő, másrészt szinte alig vártad, hogy bekövetkezzen, csakhogy elmondhasd magadról: Én milyen szerencsétlen vagyok!

Felnevettem. Kezdttem megkedvelni a srácot.

- Mi a neved? - kérdeztem.

- Örülök, hogy figyelsz a mondandómra - jegyezte meg. - Egyébként a nevem...

Itt megakadt. Feszülten figyeltem.

- Na!

Megmakacsolta magát.

- Hívj ahogy tetszik! - mondta.

Elnéztem színes pólóját, szinte láttam magam előtt azt a régi képet: Gigantikus színpadon játszik egy harmincéves zenekar, körülöttük omlik a világ, lézernyalábok cikáznak

százerek feje felett, dallamok ringatják el a zaklatott elméket, és mi csak ott állunk ámulva mindezen.

- Pink - szóltam.

- Micsoda? - nézett fel.

- Pinknek foglak szólítani - erősítettem meg.

A srác hátrafogta hosszú haját, hogy szinte azonnal visszahulljon az arcába. Sóhajtott egyet.

- Jól van - nyújtózkodott egyet. - Legyen Pink. És most hol kezdjük?

Bambán bámulhattam rá, mert emlékeztetni kényszerült.

- Az életedet. Hol kezdjük?

- Talán az első emléknél - mondtam. - Az első emlékképet nem véletlenül őrzi meg az ember, olyan, mint életének alapító okirata.

- Valahogy így - hagyta helyben a fickó. - Tökéletesen szimbolizálja a viszonyodat a világgal, az emberekkel, és tartalmazza legősibb félelmedet. Kezdhettek?

- Nehéz lesz? - kérdeztem.

- Most szórakozni akarsz, vagy tanulni? Amikor ott álltál a kapuban, és igent mondtál a feladatra, mondta valaki, hogy könnyű lesz?

- Nem - vallottam be, holott nem emlékeztem semmiféle kapura, sem bármiféle feladatvállalásra.

- Nohát! - Akkor ne nyavalyogj itt nekem, hanem hajrá, és próbáljunk a romokból valami újat építeni!

Közelebb hajolt egy kicsit, és halkabban folytatta.

- Különben is mit izgulsz? Meghaltál, nem? Mi egyéb történhet még?

Nem szóltam semmit, tökéletesen komikus volt az egész. Egy görög étteremben ültem, még fel sem fogtam, hogy ez az a hely, ahová egész életemben vágytam vissza. Ott volt előttem egy általam Pinknek nevezett srác, aki felvállalta okításomat.

Mindez nem is oly abszurd, ha nem tartozik hozzá egyébként a tény, miszerint percekkel ezelőtt még ágyamban feküdtem remegve.

Álmodom talán, gondoltam. De az álom jó, és miért ne fogadnánk el kevésbé valóságosnak, mint az ébren állapotot? Belementem a játékba.

- Na akkor egyenesen a közepibe! - mondta élénken Pink. Csettintett ujjával, majd diadalmasan pillantott rám.

Nem történt semmi.

- Ja bocs! - szabadkozott, és elnyomott egy vigyort. Újra csettintett, és ekkor eltűnt a forgatag, megszűnt a zsongás, és én ott álltam egy puha, vastag szivacson, kicsiny kezemmel markoltam a kiságy farácsait, és kétségbeesetten ordítottam: Mama, mama!

Az első emlék.

Egy éves lehettem.

5.

Fény kúszott be az ablakon, valószínűleg egy, a ház előtt elhaladó autó reflektora volt a tettes, és furcsa köröket rajzolt az egyébként sötét szoba falára, mennyezetére. Behatolt valami az egyébként biztonságosnak tűnő területre, és ugyan hogyan ismerhetett volna egy tíz hónapos forma kisfiú olyan fogalmakat, mint fénysugár, meg autó, meg reflektor?

Egyszerűen csak rettegtem, nem volt mellettem senki, és az a kívülről jövő valami ellenségesebb volt, mint bármi, amivel addigi rövid életem alatt találkoztam. Halálfélelmet éreztem, és azt tettem, amit abban a helyzetben egyetlen dolgot tehettem: kiabáltam, ordítottam.

Lehet, hogy másodpercek teltek el, lehet, hogy ezek számomra órák voltak, de már csak arra emlékszem, hogy anyu vállára hajtottam a fejem a másik szobában, biztonságban, világosban, és lassan újra elaludtam. Soha többé nem ismétlődött meg az eset, nem ijedtem meg soha a fénytől, csak attól...

... Amit szimbolizált, döböntem rá. A fejlődést, a haladást, az ismeretlent, a korlátlan tisztaságot, a létezést, a szabadságot, a kiáradást, a kitárulkozást, a bizalmat, a szeretetet, az életet.

Csupán ennyi.

- Na látod, ezért érdemes olykor böngészni a múltat - szólt ekkor Pink, nem is láttam őt, csak a hangját hallottam. Jómagam ott feküdtem ismét a kiságyban, és békésen szuszogtam. - Íme néhány perc alatt mennyit megtudtál magadról. De érdemes volna még egy kicsit megvizsgálni ezt a szikrányi emléket. Mi is tört be akkor az ablakon?

- Hát... fény - feleltem.

- Oké. Milyen fény?

- Sárgás...

- Nem, nem erre gondolok. Ismerős volt ez a fénysugár?

- Természetesen nem.

- Tehát ismeretlen. Azért féltél tőle, mert ismeretlen volt?

- Azért, mert ártani akart nekem - mondtam türelmetlenül. - De...

- Álljunk csak meg egy percre! Honnan veszed te azt, hogy ártani akart neked? Főleg, hogy valójában nem is ártott.

Ezen eltűnődtem egy percre. Pedig teljesen egyértelmű volt az egész.

- Az emberek mindig félnek az ismeretlentől - nyögtem ki. Szinte esküdni mertem volna, hogy Pink ismét produkálja az ismerős vállrándítást.

- Egyrészt nem mindig, másrészt honnan ismersz te hatmilliárd embert, harmadrészt kit érdekel, hogy a többiek mit művelnek? Mi lenne, ha rólad beszélénk, és te magadról beszélnél? Az rendben van, hogy egy kisgyerek tart az ismeretlentől, de elméletileg ahogy fejlődik, és ismeri meg a világot, úgy kéne oldódnia a félelmeinek, és felnőttkorára szabad, kiegyensúlyozott emberré válhatna, nem? Ezzel szemben sokan már igen fiatalon betokosodnak, körülbástyázzák magukat, és berendezkednek a tökéletes biztonságba, ahol persze soha nem érezhetik magukat biztonságban, hiszen folyton döngeti valami kívülről a falakat. Hogy mi? Az a bizonyos ismeretlen! Amiről hogy a fenében tudhatjuk meg, hogy jó vagy rossz, ha nem engedjük be?

- A második emlékem tökéletesen alátámasztja ezt - jutott eszembe, és halkán fel is idéztem az emléket. - Anya elvitt az óvodába. Három éves voltam, az volt a legelső nap az oviban. Iszonyúan üvöltöttem, kapálóztam, úgy kellett becipelni a játszóterembe a többi gyerek közé. Az óvó néni lehuppantott a szőnyegre, ahol temérdek játék volt szétszórva, de én észre sem vettem őket fene nagy sértődöttségemben. Aztán meguntam a hüppögést, és lassan észrevettem, hogy bizony senki sem akar bántani, nem vagyok egyedül, és a többieknek szemlátomást nincs kifogásuk az ellen, hogy velük játszom, sőt még vigyáznak is rám a dajkák. Egyszerűen felszárítottam a könnyeim, és odamásztam a legközelebbi csoporthoz építőkockákból várat építeni. Ennyi.

- A fejlődés tisztán látható - mondta Pink. - Az első emlékkép még félelemről, rettegésről, a világ iránti bizalom hiányáról szólt, az anya jelentette számodra az egyetlen biztonságot. A másodikban már kikerültél egy idegen világba, hiszen anyád személyesen adott át idegen kezekbe, ott hagyott egy idegen helyen, és újra csak belecukkoltad magad ezeréves rögeszmédbe, hogy a világ egy sötét hely, ahol fenevadak lesnek rád, minden bokorból puskacső mered feléd, és minden ember arra vár, hogy kitekerje a nyakad. Mellesleg volt idő, mikor mindez igaz volt valamelyik másik életedben, de ez most nem tartozik ide. Viszont most játékokra leltél egy meleg, biztonságos nagy szobában, társakra és vigyázókra találtál, ez utóbbiak enni adtak, és lefektettek ebéd után, mikor álmos lettél. Egyszerűen:

kénytelen voltál csalódni ebben az általad pokolként megjelenített, egyébként meg egész kellemes játszótérben. Mindamellet a mai napig ragaszkodsz az első emlékedhez, és annak tanulságaihoz.

- De miért? - értetlenkedtem.

- Mert az ember így működik. Amit egyszer a fejébe vett, attól akkor sem tágít, ha száz és száz tapasztalatot szerzett már az ellenkezőjéről. Újra és újra előlről kezdi, és automatikusan eltemet minden olyan információt, ami megdöntheti az alapigazságot. A te esetben azt, hogy a világ szörnyű, az emberek rosszak, és egyetlen céljuk, hogy ártsanak neked.

- De mégis miért? - makacskodtam továbbra is.

Kicsiny szünet állt be.

- Mert a kutya sem akarta, hogy te megszülessél - mondta Pink. - Persze rajtad kívül.

- Ezért?

- Igen ezért.

6.

Sok mindent meg lehet szokni. A hideget, a forróságot, a nélkülözést, és más dolgokat is. A *"nem kellek"* érzést nem lehet megszokni. Legfeljebb elfogadni, felülbírálni, kinevetni, kiordítani, agyonütni lehet. Megszokni nem.

Soha.

Pink azon az estén - lehet-e beszélni egyáltalán napszokról egy köztes világban? - elmondta nekem azt, amit egyébként nagyon jól tudtam.

Hogy több százmillió társammal együtt nem kívánt, nem várt gyerek vagyok.

Azt, hogy ez az érzés: *"minek vagyok itt egyáltalán?"* a legalapvetőbb oka úgy általában minden problémámnak.

Nem kellek.

Ezt láttam órákkal ezelőtt barátnóm szemében, és ezt éreztem, amikor rábólintottam a halálra. Persze ehhez az érzéshez semmi köze nem volt kedvesemnek, hiszen neki valóban nem kellettem, én pedig nyugodtan felfoghattam volna mindezt úgy is, hogy na és akkor mi van?

Pink még azt is megjegyezte a maga derűsen unott módján, hogy eme nem megszokható érzés még nem ürügy arra, hogy saját, vagy mások életét tönkretegyem, úgy egyébként.

7.

Érdekes valami a sors. Talán véletlen volt, hogy dédanyám hírét vevén érkezésemnek, feladta a lakását, feladta életét, és otthagya a várost, ahol negyven évet élt? Maga mögött hagyott két világháborút, egy korábban eltávozott férjet, elhagyott barátnőket, virágokat, utcákat, és elköltözött egy ismeretlen kisvárosba, ahol egyébként családja lakott már régóta.

Leánya nem vehette rá a költözésre.

Születendő két unokája sem volt elég ok.

De amikor jómagam bejelentkeztem erre a világra, és elfoglaltam helyem a bérlők sorában, ez az idősödő asszony úgy érezte, hogy eljött az idő. Élete utolsó nagy feladata várja, itt kell lennie a közelemben. Talán el sem morfondírozott mindezen, talán csak az ösztönei vezérelték, de szólanul vette a holmiját, és jött...

... Vigyázni rám.

8.

Mi vehet rá egy kilencéves forma gyereket, hogy iskola után, a napköziben bibliai történeteket meséljen osztálytársainak az udvaron? Láttam magamat, mint előúszó emléket: ott ülök a virágágyásokat körülvevő fehér kerítés-köveken, körülöttem öt-hat velem egyidős srác, és csillogó szemmel hallgatnak.

Én pedig mesélem mindazokat a történeteket, amelyekkel dédanyám altatott el, ha beteg voltam, és nála aludtam. Beszéltem Mózesről meg a kosárról, Éváról, az almáról, Szodoma és Gomorra pusztulásáról, és...

... És meséltem egy általam nem is értett furcsa emberről, aki állandóan úton volt, betegeket gyógyított, érdekes történeteket mesélt bárányokról, meg tékozló fiúról, és aki azt mondta az embereknek: Isten szeret benneteket.

Nem tudtam róla semmit persze. Elfogadtam, amit hallottam, hogy ő volt Isten fia, és teljesen természetes volt számomra, hogy ha ő létezett, akkor Isten is létezik, úgy ahogy én is. Nem találtam ebben semmi illogikust, és azok sem, akiknek meséltem. Egyszerűen csak örültem, hogy megoszthatom valakikkel meséimet, és úgy láttam, nekik is tetszik a dolog.

Semmi más célom nem volt.

Pink barátom e ponton jegyezte meg, hogy azért nem volt teljesen fenéig tejfel a kilencéves misszionárius élete, és eszembe juttatott egy igen kellemetlen élményt ezzel kapcsolatban.

Mondhatni, az első megkövezés, az első szégyen, és az első tudatos szembesülés azzal, hogy a világ nem feltétlenül úgy működik, ahogy azt én elképzelem, vagy elfogadtam.

Mint mondtam, kilenc éves lehettem. Környezetismeret óránk volt - akkor még volt ilyen. Valami okból a tanárnő úgy látta jónak, ha beavat minket, csöppségeket a biológia alaprejtelmébe, és mindenféle bevezető nélkül kapásból leadta a Darwin-féle evolúcióelméletet, persze a saját szintünkre kódolva, amelynek így a lényege körülbelül annyi volt, hogy egyszer a majom lemászott a fáról, botot ragadott, és most itt vagyunk mi. Azt sem felejtette el hozzátenni, hogy ez az egyetlen igazság, és aki mást mond - itt utalt Ádámra, Évára meg ama fára, - az hazudik.

Én úgy hallgattam, mint valami mesemondót. Mit beszél ez mindenféléről, gondoltam. Majom, meg ősrobbanás, meg izé. Honnan szed ez ilyen baromságokat? Hol jön itt a képbe akkor a Paradicsom, kivel beszélgetett Mózes, mi a francért halt meg az a vándor a keresztfán? Mi az, hogy...

Mi az, hogy nincs Isten?

Nem kellett negyvenöt perc, és magamra maradtam. Az óra után a szünetben odajött hozzám egyik leghűségesebb barátom, aki soha nem hagyta volna ki egyetlen mesedélutánomat sem, és közölte: "Többet nem hiszem el a baromságaidat!"

Szemembe mondta, hogy hazudok.

Hazudok.

Én hazudok!

A folyosón araszolgattam az étterem felé, és valami gombóc fojtogatott a torkomban. Elárultak, kiközösítettek, kinevettek. Megrágalmaztak, és megaláztak. Meséim sem nyújtottak vigasztalást, hiszen most mondta a művelt tanár néni, hogy minden hazugság. Akkor vajon a dédanyám is hazudott nekem? - jutott eszembe.

Megráztam a fejem.

Nem. Ő soha nem csapna be. Akkor hát mi az igazság?

És a barátaim? Akik csillogó szemmel hallgattak? Boldogok voltak a történetektől, a tanulságoktól, mert hiszen semmi mást nem mondtam nekik, mint hogy senki sincs egyedül, a rossz nem mindenható, nem végleges, és érdemes jónak lenni. Mi történt ezekkel a gyerekekkel? Egy röpke óra alatt képesek mindent feladni, csak azért mert egy felnőtt erre biztatja őket? Milyen az a felnőtt, hová süllyedt, aki harminc gyerek előtt határozottan ki meri

jelenteni, hogy ne higgyenek semmiben, a világ csak egy káosztól beláthatatlan romhalmaz, nincs rend, nincs igazság, nincs senki, aki meghallgat, és nincs megváltás?

Merthogy mindez benne volt abban a bizonyos felvilágosító előadásban. Hogy lehet ezt fenntartás nélkül elhinni?

- A kérdés jó - felelte Pink, amikor ismét ott ültünk a teraszon, és a hosszú hajú angyal második üdítőjét fogyasztotta. Különösebben nem lepett meg a dolog, miszerint mi szüksége lehet effajta italra egy útmutató szellemi lénynek, de lassacskán megszoktam, és elfogadtam, amit oly sokszor hajlamos vagyok elfelejteni, hogy bizony közel sem tudok még mindent a világról.

- Szóval, szerinted miért van az, hogy az emberek újra meg újra elkövetik ugyanazokat a hibákat, és a hosszú hónapok, évek tapasztalataival és könnyeivel érlelt tudást úgy képesek egy szempillantás alatt megtagadni, hogy csak úgy füstöl?

- Füstöl - ismételtém gépiesen.

- Igen. Az általad csodált ácsmester miket művelt, mielőtt kivégezték? Betegeket gyógyított, halottakat támasztott fel, vízen járt, meg egyéb jópofa dolgokat csinált. No és mellesleg megmutatta az embereknek, hogy mi az a szeretet. A tömeg mit látott mindebből? A bűvészt. És amikor már a keresztfán haldokolt, mit követeltek tőle a kíznói? Hogy mutasson be még egy pár trükköt, és akkor elhiszik, hogy ő az, akinek mondta magát.

- És ha eleget tett volna a kérésnek?

- Akkor két hét múlva végezték volna ki. Teljesen mindegy. Az emberek folyton bizonyítékot követelnek, lehetőleg minél látványosabbat, tele speciális effektekkel, dolby stereo hanghatásokkal, fényekkel, miegymás. Abban a bizonyos általad is látott UFO-s filmben a tudósok letérdeltek az égből érkező monumentális úrjármű láttán, ama korhadt keresztfára és a szenvedő ember látványa pedig csak gúnyos megjegyzéseket, és dühöt csalt elő belőlük. Ecce homo. De bizonyára jól van ez így.

- Ezt hogy érted? - ráncoltam össze a homlokom.

- Miért, szerinted, baj van ezzel? Harcolni kéne? Jó, tudom, te szoktál lelkesen szónokolni az emberi igazságtalanságról. Úgy tudsz harcolni, mint ama utolsó vietnámi katona, aki nagy heveskedésében észre sem veszi, hogy már húsz éve véget ért a háború. Persze megértem. Nehéz elfogadni, hogy az a bizonyos legfelsőbb hatalom ezt a látszólagos örületet teljesen rendben lévőnek tartja. Azt még nehezebb elfogadni, hogy nem te vagy ez a bizonyos legfelsőbb hatalom.

- Mi van? - meredtem bambán Pinkre, de ő csak mosolygott.

Ha nem ér az a bizonyos "trauma" kilenc évesen, talán soha nem kezdtem volna el kérdéseket feltenni magamnak meséimmal kapcsolatban. Ebből a szempontból köszönet illeti tanárnőmet, akinek nevét éppúgy elfeledtem azóta, mint arcát, de ha ott és akkor nem képviseli a "kísértőt", alighanem megmaradtam volna álmovilágomban, és most talán pap lennék.

Helyette kétkedő lettem.

Persze ama alapvető hit, vagy inkább remény megmaradt, a biztonság kedvéért megtanultam a Miatyánkot is, meg ilyesmi, ám gyerekkoromban sokkal többet foglalkoztam olyan dolgokkal, mint például Jules Verne könyvei, amikből megtanultam: az emberi erő és értelem az valami nagyon nagy dolog.

Aztán tizenkét évesen moziba mentem. A szüleimmel. Mellettem ült egy idegen lány, aki már első pillantásra nagyon tetszett... mint minden második lány úgy egyébként abban a korban. Én sem lehettem közömbös neki, merthogy a film közben egyszer csak megfogtuk egymás kezét. Csak úgy egyszerűen. Aztán stáblista, egy búcsúpillantás, és nem láttam többet.

Szárnyalóan boldog voltam, és hálás. Valahogy természetesnek tűnt, hogy másnap ismét találkozom majd vele, elvégre nem nagyon lehet eltűnni egy hatvanezres városban, ugyebár...

Napközben jártam az utcákat.

Este kimentem a mozi elé.

Sötétedéskor már zokogtam, szokásos félálomban elmormolt imámat pedig felváltotta valami örült káromkodás, szidtam azt a lényt, aki ekkora csalódást zúdított a nyakamba, ilyen boldogtalanságba taszított, és így elhagyott.

Éreztem, hogy nincs igazság, nincs Isten, egymagam vagyok.

Ez eltartott egy darabig.

Sokszor feltettem a kérdést: Mikor lesz vége mindennek? Mikor jön el az idő, mikor már nem fogom magam senkinek érezni, nem fogok félni az erőszaktól, mikor lesz vége a kisebbségi érzésnek, a félelmeknek, szüleim mikor fogják végre abbahagyni egymás sárba tiprását, és tönkretevését, mikor lesz vége az éjszakáknak, mikor nem kell már kispárnámat a fülemre szorítani, hogy ne halljam a szomszéd szobából azokat a rémítő hangokat...?

Egyszóval: mikor leszek boldog?

Kisgyerekkoromban azt gondoltam, hogy ha majd 13-14 éves "nagyfiú" leszek, akkor felnőttként könnyebben viselem a fájdalmat, dédanyám esetleges halála - amitől nagyon rettettem, hogy bekövetkezhet - már nem fog annyira megrázní, stb.

Aztán elérkezett ama bizonyos kor, és rá kellett jönnöm, hogy nem könnyebb, hanem sokkal inkább nehezebb lett minden. Újfajta érzéseket, vágyakat voltam kénytelen meg tapasztalni, és a személyes problémáim, félelmeim addigra titkolni, szégyellni való dolgokká váltak.

Később a felnőtt kort a hivatalos tizenhétéves, illetve huszonegyedik életkor betöltése jelentette számomra, ám a várt eredmények elmaradtak. Olykor vágytam gyerekkori játékkutyusommal aludni, és éppúgy nem értettem önmagamot és a világot, mint annak előtte.

Nem értettem, hogy mik azok a falak, amik körülvesznek, nem értettem, hogy miképpen bújhat meg bennem kettő-három én egyszerre, és értetlenül figyeltem, hogyan omlik össze a világ, az elátkozott politikai rendszer megbukik, és felváltja helyét valami nagyon látszatvilág, és vele egyfajta rémisztő, eldobható, és értéktelen dolog amit nyugati kultúrának hívnak.

Gyerekkorom hősei, és az embert mérő értékrendek helyett beköszöntött az akció-, és szájhősök kora, s én eleinte tárt karral fogadtam mindezt. Egészen addig, míg egy barátom felnézve számítógépes gyilkos-játékából megkérdezte:

- Ki az a hülye, aki manapság könyveket olvas?

- Én könyveket írni próbálok - rebegtem.

- Minek? - jött a válasz.

Elgondolkodtam.

Tényleg, minek?

Tizenhárom éves lehettem, amikor tollat ragadtam, hogy regényeket írjak. Eme lelkesedés tartott vagy négy évig, ez idő tájt elkövettem pár rendkívül komolytalan krimi-paródiát, aztán figyelmemet lekötötte valami egészen érdekes dolog.

A vasfüggöny lehullását követően beköszöntött kis hazánkba az ezoterikus korszak, és évekig az ország apraja-nagyja tanfolyamokra járt, aurát mért, talpakat masszírozott, szellemeket vélekedett látni. S volt, aki válaszokat keresett a könyvekben, és kérdéseket kapott helyettük.

Köztük én.

De előbb még összetalálkoztam azzal a lánnyal, akivel a gyerekkoromat töltöttem. A nagy kalandhoz ugyanis ketten kellettünk.

Nyár volt, és én éppen kiheverni igyekeztem első gimnáziumi évemet, ami csúfos kudarccal végződött, és egy időre aláásta minden önmagamba és képességeimbe vetett hitemet.

Életem egyik legszebb nyarára készültem, persze nem tudatosan. Vidámparkban dolgoztam gyerekkori jóbaráttal, akivel azon a nyáron belekóstoltunk az élet nagy kihívásaiba, miszerint például: mit kezdünk azzal a kultúrméreggel, amit alkoholnak hívnak? Fogyasszuk, avagy ne?

Bólintottunk, oké, ez se maradjon ki az életünkből, úgyhogy első nagy lerészegedéseinket produkáltuk, amúgy felnőttesen. Eme jó szokásom dacára annak, hogy családomnak köszönhetően első kézből volt alkalmam megtekinteni, hogy miképpen lehet eme szer segítségével tönkretenni emberi életet, szóval dacára a negatív mintának, ezen fogyasztói szokásom végigkísérte tizenéveimet.

Bulikon jópofa volt, másnap fejfájós, de belefért, persze csak titokban, hiszen azért nem büszkélkedtem.

No és kitűnő anyag féleleműzőnek, ugyebár?

De még csak nyár volt.

Mi ketten cimborámmal nagyon szem előtt voltunk, így hát hülyéskedtünk, csajozgattunk, belefért. Nagyon éltünk. Nevettünk, sírtunk, ordítottunk, zenéltünk, mikor hogyan, és mindezt száz százalékon. Lehet, hogy ekkor még tudtunk valamit, amit később elfelejtettünk. Persze nem vállaltunk felelősséget semmiért, főleg nem a saját életünkért, de volt közösség, és voltak felhőtlen napok.

Aztán jött egy lány.

Illetve kettő.

Unokatestvérek voltak, és nem ismertem egyikőjüket sem, de első ránézésre nem is akartam közelebbről megismerni őket. Ekkortájt két-három rövidke kapcsolaton voltam túl, meg jó néhány bohóckodáson, úgyhogy körülbelül tudtam, hogy mi az a szerelem első látásra.

Na, ez nem az volt.

Évekkel később minden bajomat ide vezettem vissza: a lángolás hiányát, a rajongás, a forró szerelem elmaradását okoltam bajunkért, és talán igazam is volt. Mert akkor még úgy gondoltam, hogy a múlandó dolgok számítanak. Mit tudtam én akkor kezdeni effajta

fogalmakkal, mint szeretet, amikor a szerelem számomra egyet jelentett a beteges féltékenységgel, kisebbségi érzéssel, és hasonlókkal.

Érthető talán, hogy nem kívántam különösebben belefolyni semmilyen tartósabb kapcsolatba, főleg, hogy azon a nyáron megtapasztalhattam, hogy mindenféle elkötelezettség nélkül is jól tudom érezni magam, képes vagyok boldognak lenni. Csak emlékeztetőül: tizenöt éves voltam, és logikusnak tűnhet a kérdés: egy ennyi idős gyerek mi a fenéért gondol egyaránt tartós kapcsolatra?

11.

- Tényleg, mi a fenéért? - érdeklődött Pink, és olyan csodálkozóan nézett rám, mintha bizony tényleg nem tudná a választ. Ezt szóvá is tettem.

- Nem arról volt szó, hogy válaszokat próbálunk keresni? - kérdezett újból. - Miért jó az neked, ha a kezébe adom a megoldást?

- Mert kényelmes - mondtam.

- Az biztos. De hol marad akkor a tanulás? És mi a búbanatért csináltad végig ezt az évtizedet, ha azt sem tudod, hogy mi volt a tanulsága? Ha nem szűröd le az értelmét, ne csodálkozz, ha újra beleszaladsz a csapdába. Édesapád hányszor nősült?

- Lássuk csak... - kezdtem számolni. Egy kis idő elteltével:

- Háromszor - közöltem.

- Na igen. És hányszor fog még elválni, mire rádöbben, hogy mit hibázott el újra meg újra? Ha lesz ideje egyáltalán, merthogy az idő véges, a tempó egyre gyorsabb, és a feladat egyre nehezebb lesz. Ez mindig így működik: el nem végzett dolgaink megkerülvén minket, a hátunk mögé rejtőzve erőt gyűjtenek, és a legváratlanabb pillanatokban vágnak újra elénk. Megerősödve. A hógolyóból így lavina, hatalmas görgeteg lesz, és ha nem vigyázunk, egy szép nap maga alá temet.

- Hogyan lesz valakiből angyal? - szúrtam közbe. Pink tekintetét látva bizvást hihettem, hogy azonmód feláll az asztaltól, egy mindent kifejező pillantással végigmér, leminősít, majd szó nélkül magamra hagy. Én bizonyára így cselekedtem volna az ő helyében, de hát nem véletlen, hogy nem oktatóangyalként élem sorsomat. Merthogy ő csak elnyomott egy félmosolyt, sóhajtott egyet, mire én gondolatban megelőlegeztem következő mondatát: - Örülök, hogy figyelsz!

Ellenben ő kérdéssel válaszolt.

- Hogyan lesz valakiből ember?

- A biológia részére vagy kíváncsi, vagy a szellemire?

- Nocsak! - dőlt hátra, kezét összekulcsolta, s miután imígyen vizsgáztató pózba helyezkedett, szemöldökét felhúzva biztatott, hogy folytassam. Nem igazán tudtam eldönteni, hogy most gúnyolódik, vagy tényleg kíváncsi mondandómra.

- Szóval valahogy úgy néz ki a dolog - kezdtem óvatosan, - hogy voltaképpen hasonló dolog játszódik le szellemi és fizikai síkon is.

Szünetet tartottam, de Pink csak pislantott egyet.

- Ez annyit jelent - folytattam -, hogy mindkét oldalon egyfajta futó-, vagy inkább úszóverseny játszódik le.

- Verseny?

- Igen. Ugye idelent a kis hímvarsejtecskék rohannak, mint az őrült a petesejt felé, gyakorlatilag több millió, és csak egy ér célba.

Pink elnyomott egy ásítást.

- Mi köze ennek a szellemi világhoz?

Ismét emelkedett a vérnyomásom tekintve, hogy rájöttem, milyen játékot űzünk. Az a helyzet alakult ki, hogy én magyarázom egy angyalnak, hogy mi újság őfeléjük.

Pink joggal méltázott. De nem hagytam magam kizökkenteni. Vizsga, hát vizsga, gondoltam, mindenesetre tömörebbre fogtam a sódert.

- Na, az van, hogy egy fogamzó képes nő körül ugyanúgy nyüzsögnek a lelkecskék, mint a spermiumok a petesejt körül, és az éktelen tülekedés célja, hogy amint fogamzás történik, azonmód rákapcsolódhasson egy kis bárányfelhőcske a zigótára.

- Bárányfelhőcske? - lepődött meg Pink.

Türelmetlenül intettem.

- Bárányfelhőcske, lelkecske, nem mindegy? Lehet pufók angyalka is felőlem.

- Inkább az érdekelne, hogy ez a kis elbeszélés hogyan kapcsolódik a beszélgetésünkhöz.

Bamba képet vághattam, mert Pink nyomatékosan elismételte.

- Hogyan kapcsolódik a te életedhez? Mielőtt elkezdenéd, egy megjegyzés. Az a bizonyos tülekedés rendben van, de az a bárányfelhőcske - közben leplezetlenül vigyorgott - már akkor is ott sertepertél a közelben, mikor leendő anyukája, és apukája még nem is ismerik egymást. Az ő kis közreműködése is benne van abban, hogy az érdekelt felek egymásra találjanak. Úgyhogy ha gyermeked anyjára lelsz, és felteszed a kérdést, hogy kinek köszönheted, pillants majd rá a kisbabádra!

- Én nem akarok gyereket! - tiltakoztam.

Pink közelebb hajolt, de továbbra sem adta fel derűjét. Kezdett ismét idegesíteni ez a bárgyú vigyor. Ilyen komolytalanok az oktatóangyalok, vagy én egy kifejezetten selejtes példányt fogtam ki? És ez örködött felettem mindvégig?

Elszörnyedtem.

- Miért nem akarsz gyereket? - érdeklődött szellemi vezetőm.

- Erre a világra?! - kiáltottam, alattam elindult a szék az indulattól. Észrevéve magam körbepillantottam, de az emberek ügyet sem vetettek ránk.

- Mi bajod ezzel a világgal?

Pink szemében őszinte értetlenséget láttam. Ez még jobban felbőszített.

- Micsoda? Nézz körül! Pusztítjuk a bolygót, gyilkoljuk egymást, tönkretesszük a lelkünket, vakon menetelünk a halálba, és még büszkék is vagyunk rá! Komplet örülteket helyezünk hatalmi pozíciókba, pszichopátákat sztárolunk, és mi magunk is azzá válunk! És még kérded?

- Szép monológ volt. Kár, hogy nem te találtad ki.

- Mi van?

Teljesen elborultam. Pink higgadtsága minden alapot nélkülözött, legalábbis látszólag.

- Mi van?

- Ez a szöveg tökéletes ürügy arra, hogy ne vegyünk tudomást a jóról - mondta. - Nem tudom, illetve sejttem, hogy ki ültette el az agyadban, de mindenesetre jól felmondtad a leckét. De egyszer és mindenkorra jegyezd meg!

Kis hatásszünetet tartott, majd végtelenül komolyan folytatta.

- Ezen a földi világon, de ez érvényes az egész világegyetemre, minden tökéletesen egyensúlyban van, így a jó és a rossz is. A Gonosz semmivel sem hatalmasabb, mint a jó, csupán imádja magát reklámozni, és az emberek is imádják őt reklámozni. Nézz körül, nézd meg a híreket. A negatív események mindig hírértékűek, a pozitívak unalmasak. He te egy éjjel szépet álmódsz, nem igazán rohansz elmesélni senkinek, merthogy kit érdekel. Bezzeg, ha rémálomban fetrengsz, két napig lesz beszédtemád! Egyszóval: ne dőlj be a Gonosznak! Egyrésztől folyton hazudik, másrészt ő is csak egy bukott angyal. De még nem válaszoltál a kérdésemre. Sőt már kettőre.

- Mi ez, valami vetélkedő? - kérdeztem sértődötten.

- Nem, de mielőtt visszamész, jó lenne ha magadba szívnál valami hasznosat.

- Visszamegyek... én?!

Levegő után kapkodtam. Én visszamenni? Folytatni ott, ahol... ahol kedvesem...

- Nem megyek vissza - mondtam határozottan.

- Dehogynem - nevetett Pink. - Ez nem szabadon választott. Vannak pontok, amikor eldöntheted, hogy kiszállsz, de ez most nem az a pont. Visszamegy, és folytatod. Még alig történt valami az életedben.

- Mindenesetre a legrosszabban talán részben már túl vagyok... - pillantottam fel kérdően.

- Nem vagy túl - nyugtatott meg. - De ez mindegy. Szóval mi van a te életeddel, meg azokkal a bárányfelhőkkel? Megmondom. Ha ekkora a tülekedés a petesejt, illetve az anya körül, és csak egy lehet a kiválasztott, akkor nem gondolod-e, hogy mekkora ajándék az, hogy pont te vagy az arra érdemes? Nem a többi millió, hanem pont te?

- És? - vontam meg a vállam.

- Úgyhogy becsüld meg! - ordított fel váratlanul Pink, hogy a lélegzetem is elakadt. A szelíd angyal akkorát csapott az asztalra, hogy pohara kis híján táncra perdült. De még tovább mennydörgött. - Több millió lénytől veszed el a lehetőséget a tanulástól, és több millió pusztul el nap mint nap, hogy te élhess, úgyhogy ideje befejezni a nyavalygást! Élész, hát légy hálás, mert ez a legnagyobb jutalom, és dicsőség, amit bárki is elérhet a világegyetemben. Világos? Na, akkor ezt megbeszéltük!

12.

Az a bizonyos nyár úgy telt el, hogy nem is vettem észre: van egy lány, aki figyelemmel kíséri minden lépésemet, aki rólam álmodozik, és aki gondolatban kristálypalotát épít.

Jó pár hónap telt el, már javában benne voltunk a télben, mire közel kerültünk egymáshoz, és barátságunk elmélyült. Mindkettőnket óriási falak vettek körül, és bár ezek lebontása még váratott magára, szerelmi kapcsolatunk elkezdődhetett.

Komolytalan voltam, felelőtlen, és ráadásul hazug.

Miért?

Mert nem mertem őszinte lenni, féltem a kedves elvesztésétől, és féltem attól, hogy kiderül: nem vagyok olyan angyal, mint ahogyan ő hiszi.

13.

- Miért akartál... Újra kezdem: miért akarsz te angyalnak látszani? - érdeklődött Pink.

Egy autóban ültünk, ő vezetett. Ne kérdezzék, hogy miképpen jutottunk el a görögországi teraszról egy kocsihoz, abban a köztes létben történtek olyan dolgok, melyekhez én nem értek. Szóval, autóztunk. Pink kérdésére nem tudtam rögtön felelni.

- Én nem akarok angyalnak látszani - mondtam aztán. - Én csak jó ember szeretnék lenni.

- Nem jól fejezted ki magad. Te nem akarsz jó ember lenni, te annak akarsz látszani.

- De hát ez nem igaz.

- Nem a fenét. Van egy képed magadról, hogy milyen egy jó ember, és annak akarsz megfelelni. Holott az a kép nem egy jó embert ábrázol.

- Hanem?

Pink eltűnődött. Kicsit gyorsított a tempón.

- Lássuk csak, milyen szavak illenek rá: gyáva, unalmas, nagyképű, zárkózott, szenteskedő...

Rám nézett a szeme sarkából, sóhajtott egyet. Aztán köhintett, majd nem bírta tovább, és röhögő görcsben tört ki.

- Ne fáradj tovább! - törölgette szemeit, miközben kacásztunk az úton. - Ezt az ideált már megvalósítottad! Ilyen vagy! Megcsináltad, öregem!

Sértődötten odébb húzódtam. Még hogy gyáva, füstölögtem.

- Mi bajod a gyávával? - mosolygott továbbra is.

No igen, elfelejtettem, hogy belelát a gondolataimba.

- Mikor volt bátorságod nemet mondani a kísértésekre? Amikor meg-megcsaltad a kedvesedet, miközben állítólag szeretted őt, mi vitt rá? Miért nem szakítottál inkább vele, minthogy megcsald?

- Akkor elment volna.

- Na, ez a gyávaság, öregem!

Az autó úgy száguldott, hogy az útszéli fák összerosódtak mellettünk. Kisvártatva Pink fékezett, és leparkoltunk egy bokros-fás kemping elé. Ősziesre fordult az idő, fázósan összefontam a karom. Sofőröm nem szólt semmit, várt, hogy végre vegyem észre, hol is vagyunk.

Megtörtént.

Némileg megindulva ismertem fel a kemping bejáratát.

- Itt se voltam vagy egy évtizede - sóhajtottam.

- Most vagy itt. - mondta halkán Pink. - Akkor...

Ránéztem, nem viszonzta a pillantást. Csigalassúsággal szálltam ki az autóból, lehelet finoman csuktam be az ajtót. Átbújtam a sorompó alatt, közeledtek felém, majd elmaradtak a fájdalmasan ismerős dolgok.

Rozsdás hinta.

Zuhanyzó.

S a kép tisztább lett, a már-már színüket veszített falevelek között át-átbújt a napsugár, de lábam alatt tocsogott a fű.

Eső lehetett a napokban.

Hitetlenkedve lépkedtem, hunyorogtam, hogy jobban lássam a távolból lassan előbukkanó kék-sárga sátort. Előtte egy hevenyészett asztal két székkal, fölöttük szárítókötélre feszített esernyő. Egy tizenéves lány, és egy fiú reggelizett éppen, fittyet hányva a közeledő ősznek, az esőnek, és a ténynek: véget ért a nyár.

Egyikőjük éppen udvariasan megpróbálta megszórni a másik vajas kenyerét örölt paprikával, ám a doboz meglódult, és a kiömlő paprika púposan beborította a kenyeret. A fiú már ugrott is a fényképezőgéperért, és tántorogva a nevetéstől, megörökítette az eseményt. A srác én voltam.

Óvatosan leültem egy farönkre, nem akartam őket megzavarni, bár erős volt a gyanúm, hogy nem vehetnek észre. Most figyeltem csak fel, hogy gyakorlatilag ők voltak a kemping egyedüli lakói, a nyirkos hideg már hazazavarta a nyaralókat.

Megtévesztő volt persze a látszólagos harmónia, hiszen azért jól emlékeztem én azokra az évekre, ennek ellenére, ahogy ott ültem a vizes fűben, borzongtam a hidegtől, egyszer csak forró cseppek folytak le az arcomon.

Felpillantottam, de nem volt fölöttem fa, melynek ágairól permet hullhatott volna rám. Persze, hiszen csak egyszerűen csak...

Sírtam.

14.

- Miért nem akartál soha gyereket? - kérdezte Pink, amikor már újra az autóban ültem. Eltűnt a kemping, nem fáztam már, és őrzőangyalom rá nem jellemző módon ezúttal komolyra vette a figurát.

- Volt idő, mikor kijelentettem: huszonhárom éves koromig születnie kell egy fiának, vagy lánynomnak - feleltem. - Aztán rájöttem, hogy ez az óhaj abból fakadt, hogy apám is ennyi idős volt, amikor én a világra jöttem. Úgyhogy ez csak önzés volt. Soha nem fogok önzéstől vezérelve gyereket csinálni. Soha.

Percekig nem szóltunk semmit. Sivatos helyen jártunk, szárazság volt, élettelenesség fojtogatott. Pink, gondoltam, emésztgeti a hallottakat. Aztán megszólalt.

- Van még olyan dolog, amit biztos vagy benne, hogy soha nem teszel meg?

- Tessék? - Talán fel sem fogtam a kérdést. Pink megismételte, majd kiegészítette.

- Sorold fel, hogy miket nem tennél meg soha!

Megértettem, hogy mit akar, bár jó ideig tűnődöttem a válaszon. Majd akadozva kezdtem neki.

- Lássuk csak. Szóval, nem az önzés fog vezérelni, amikor gyermeket vállalok.

- Egy - bólintott Pink. - Tovább.

- Igen. Soha nem kezdek szerelmi kapcsolatot olyan lánnyal, akinek barátja, férje, egyebe van.

- Nem fekszel le foglalt lányokkal. Oké. Tovább.

Még óvatosabb lettem, nem tudtam, hova akar kilyukadni Pink.

- Soha nem hagynék magára egy terhes nőt, szintúgy a gyermekemet sem.

- Tehát nem akarod követni az apád mintáját. Rendben van, egyéb?

- Nem ölnék embert, szintúgy magamat sem, nem rabolnék bankot, mi értelme van ennek?! - vesztettem el a türelmemet. Pink nem hagyta magát provokálni.

- Amiket most elmondtál, azokat már vagy megtetted, vagy meg fogod tenni valamikor. Választhatsz.

- Állj meg!

- Tessék?

- Állj meg! - mondtam.

Úgy tett.

- Mi van? - vigyorgott.

- Megpróbálok higgadt lenni, jó? - Pink bólintott. - Megmondom őszintén, rohadtul gyanakszom. Mit akarsz ezzel mondani?

Semmi válasz, csak az idegesítő vigyor.

- Tudsz valamit a jövőmről? - firtattam.

- Persze - mondta, mintha a világ legtermészetesebb dolga lenne. Ha jobban belegondolok, az is volt. Nem is tettem szóvá, kíváncsiságom annál számítóbó volt.

- Mit tudsz? - próbálkoztam.

- Mindent.

- Mindent?

Elbizonytalanodott. Ez viszont engem bátorított fel.

- Szóval? - nyomakodtam.

- Tisztában vagyok azzal, hogy mit vállaltál - szedte össze magát. - Azt is tudom, hogy mik várhatók még az életedben, mikre van lehetőség, mikre nem. Nem titok az sem, hogy kikkel fogsz még találkozni, és, hogy mikor. De hogy mit teszel, merre mész, azt csak sejtem. Persze sajnos kiszámítható vagy, mert mindig ugyanabba a szarba lépsz, de ki tudja? Valami csoda folytán még megváltozhatsz.

Megsértődésre való ingerenciámat borítékoltam, céloom az volt egyelőre, hogy minél többet kiszedjek belőle. Elvégre nem mindennap adatik meg az emberfiának, hogy egy valódi angyaltól kapjon információkat a jövőjére nézve. Ez azért valamivel hitelesebb, mint a heti újság horoszkóp rovata, nem?

- Lehetek boldog? - kíváncsiskodtam. A válasz majdhogynem pofátlanra sikeredett.

- Hülye kérdés. Tudod, hogy mi a dolgod születésedtől fogva? Ez. Hogy boldog légy. Ja, hogy te inkább hálátlan vagy, meg sértődött?

- Ezt már megbeszéltük - hátrítottam. - De mégis! Mondj valamit! Lesz gyerekem?

- Lesz.

- Kislányom, fiam?

- Lány.

- Mikor?

- Következő kérdés? - vigyorgott.

- Sikeres leszek?

- Mihez képest?

- Nagy írók, nagy művészek?

- Nem. De magadhoz mérten igen.

- Gazdag?

- Ugyanaz a válasz.

- Mikor fogok meghalni?

- Amikor akarsz.

- Tessék?

Véget ért a kvíz-show. Az utolsó válasz megdöbbenett. Mindenesetre Pink kihasználta a szünetet, és ejtette a témát. Úgy tűnt, egy időre befejezte a jövőmondást.

Amíg én a halál kérdésén elmélkedtem, ő leparkolt egy bérház elé. Az utca ismerős volt, jártam már errefelé, de hasztalan kutattam emlékezetemben, nem találtam ehhez kapcsolódó személyes emléket. Tízemeletes ház volt, önkéntelenül felnéztem a hatodikra. Pink megelőzte kérdésemet.

- Ebben az épületben fogantál - mondta, követve tekintetem irányát. Bólintott.
- Ott fent, abban a lakásban. Jók a megérzéseid.

15.

- Nem megyek fel!

- Már hogyan mennél fel!

Határozottan ingattam a fejem.

- Márpedig nem! - makacskodtam. - És különben is: minek?

- Vár ott fent valaki - mondta Pink.

Az elmúlt percekben arra próbált rávenni, hogy tegyek egy röpke látogatást abban a bizonyos lakásban, ahol pár évtizeddel azelőtt megfogantam. Még a gondolatára is borsózni kezdett a hátam, bár az igazat megvallva semmi különös nem lett volna abban, ha egy kicsit körülnézek. De mégis... És ki a fenével kell találkoznom ott?

- A Gonosszal - közölte flegmán őrangyalom.

Rámeredtem.

- Mi? Arra akarsz rávenni, hogy önszántamból randevúzzak Sátán Őfelségével? Te nem vagy normális!

Felnevetett.

- Ki beszél itt Sátán Őfelségéről? A te személyes kísértőd vár ott fent, nem más. Ő is csak egy őrangyal, mondhatnám kolléga. Egyébként meg jó fej, ne izgulj.

- Jó fej... - motyogtam magam elé. Tudtam én, hogy kiről van szó, persze, hogy tudtam. Meglehetősen sokszor hallottam már a hangját, és nem ritkán azonosultam is vele. De hogy szemtől szemben...

- Mi szükségem van rá? - kérdeztem.

- Hogy ne félj tőle többé - felelte Pink. - Eddig se volt sok értelme a félelmednek. Te sokkal ártalmasabb vagy magadra, mint ő rád. Szóval?

A Gonoszról változó elképzeléseim voltak.

Gyerekkoromban úgy képzeltem el, mint a mesék ördögét: vasvilla, paták, szarvak, karmos ujjak és farok. Tudtam, hogy van Pokol, ott tanyáznak eme teremtmények, és a rossz lelkeket sütögetik nyárson, meg egy jókora üstben, mely körül örömtáncot lejtenek.

Aztán tinédzserkoromban mindezen külsőségeknek nyoma veszett, és érzésekben ismertem fel a Sátánt. Pusztító vágyakkal, kárörömmel, kitörni képtelen haraggal, és cinikus felsőbbrendűségi érzésekkel azonosítottam: ez ő.

Féltem ezektől az indulatoktól, érzésektől, rendszerint elhessegettem őket, merthogy valahol azért tudtam: ezeknek semmi közük a Gonoszhoz, ez én vagyok. Később valaki felvilágosított, hogy a Rossz tulajdonképpen a Jó szövetségese, és az a célja, hogy az árnyék megmutatásával felhívja a figyelmet a fényre.

Ettől kezdve nem foglalkoztam annyira a témával, és kijelentettem: én nem félek a Gonosztól. Mint kiderült: tévedtem. Egyrészt nagyon is féltem, másrészt soha nem ismertem meg igazán.

Ahogy felfelé baktattam a lépcsőkön az is eszembe jutott, hogy gyerekkoromban mennyire vonzottak a negatív mesehősök, a filmek gonosz hősei. Igen, szimpatikus volt a fölényes hatalom, amit birtokoltak, az erő, amit képviseltek. Sokszor irigykedtem.

A lépcsőház semmiben sem különbözött a lakótelepek átlagos, elhanyagolt lépcsőházaitól. Az összegraffitizott lift is ismerős volt. Az ominózus lakás ajtaja előtt azonban megtorpantam. Megpróbáltam legalább a kíváncsiságot felkelteni magamban, ha már a meghatottság és tisztelet érzése elkerült, hiszen mégiscsak fogantatásom helyszínén jártam. De nem. Őszintén megvallom, nem igazán érdekelt a dolog.

Pink azt mondta, az ajtó nyitva lesz, és nem is tévedett. Hangtalanul nyílt, legalábbis először, de mire teljesen kinyitottam, már nyikorgott kicsit. Félhomály fogadott, eszembe jutott egy novellám, amit évekkel ezelőtt írtam: balfácán betörő hatol be egy lakásba, minden helységben retteg egy kicsit, majd miután felfedezi holtan a lakás tulajdonosát az ágyban, hanyatt-homlok menekül. Kicsit horroros, tudom, de egy időben igencsak foglalkoztattak az effajta rémtörténetek. Hogy miért? Jó kérdés, talán ezekkel lakattam jól a bennem lakó rémületet.

Szóval kísérteties csend honolt odabent. A levegő dohos volt, a lakás kicsi, fénytelen. Tényleg itt laktak a szüleim annak idején? Mi keresnivalóm van itt, és egyáltalán mit kerestek ők itt egykor? Ha igaz a báránnyelű mese, én is itt lebeghettem valahol, miközben arra

várokoltam, hogy kiválasztott felmenőim legyenek végre egymáséi, és csatlakozhassam megint egy fizikai testhez.

Tényleg ennyire vártam, hogy testet öltsek? És valóban én választottam a szüleimet? Pink persze lent maradt az autóban, így nem válaszolhatta meg senki a kérdéseimet. De valaki még tartózkodott a lakásban rajtam kívül. Jó jó, tudtam, hiszen azért jöttem, hogy találkozzam vele, de más volt tudni, és más volt érezni, hogy ketten szívjuk azt a dohos levegőt.

Éreztem, hogy hűvösödik, bőrömet mintha jeges kéz cirógatta volna, sűrűsödött a homály, és mindezen klasszikus bevezetők után szembetalálkoztam Vele.

Nem szóltak a fanfárok, nem pergett a dob, és eme hatásvadász elemek hiányában nem is kaptam frászt, noha számítottam valami ilyesmire.

Egyszerűen ott ült egy huszonéves srác a nagyszoba poros fotelében, rágógumit majsolt, és nagyon hasonlított Pinkre, leszámítva, hogy ő rövid, fekete haját viselt, és az orra egy kicsit hegyesebb volt, mint őrangyalomé. Ezen kívül talpig feketébe öltözött. Nem telt bele egy pár perc, és rájöttem: ez a fickó nem Pinkre hasonlít elsősorban, hanem rám.

Szóltanul intett, hogy foglaljak helyet, némileg fintorogva telepedtem le a kétes tisztaságú pamlagra. Aztán méregettük egymást. Nem tűnt ellenszenvesnek a figura. Amíg meg nem szólalt.

- Na helló!

- Helló - viszonztam bután.

Megint hallgattunk egy keveset. Mielőtt ásítózni kezdtünk volna, feltettem egy teljesen felesleges kérdést, de a válasz önmagáért beszélt.

- Ki vagy te tulajdonképpen? - érdeklődtem.

A fickó elvigyorodott, Pink sem csinálhatta volna flegmábban és gúnyosabban. Majd nekilátott.

- Én vagyok az, aki elintézte, hogy édesapád elhagyja anyádat, mielőtt megszületnél volna, én hoztam össze, hogy anyád másodszor is rosszul válasszon, és a nevelőapád megkeserítse a gyerekkorodat, és jártam közbe annak érdekében, hogy egy kedves tanítónőd jó időre elvegye a kedvedet a tanítástól, én csináltam, hogy a barátnőiddel még véletlenül se legyen felhőtlen a viszonyod. Abban is részt vettem, hogy a gimiben a poklok poklát álld ki, hogy végül elmenekülj onnan, és feladd gyerekkori álmaidat emiatt. Mi van még? Én ijesztgettelek éjszakánként rémálmokkal, én irányítottam a kezéd, hogy mindezeket regényekben, versekben írhasd meg, én zavartalak el egy idegen városba dolgozni, noha tudtam, hogy belegebedsz, és biztattalak, hogy a dicsőséget és a sikert válaszd a szeretet, az

alázat, a szolgálat helyett, és küldtem hozzád olyan barátokat, akik a véredet szívják, és végül én csábítottam el kedvesedet, és vettem véget kapcsolatodnak. Van kérdésed?

Furcsa, de nevetnékem támadt. Ott ült előttem az a valaki, aki a legtöbbet ártott nekem egész életemben, és valószínűleg még sokat fog dolgozni ez ügyben. De mégis: különösebben nem éreztem iránta semmi indulatot.

Megvártam, míg jókora golyót fúj rágóójából, elpukkantja, a foszlányokat visszaszürcsöli a szájába, és megkérdeztem.

- Milyen lett volna az életem, ha te nem munkálkods?

Gondolkodóba esett.

- Az nem a te életed lett volna. De tegyük fel: szüleid együtt maradnak, apád erőszakosnak, közönségesnek nevelt volna, nem mentél volna gimibe, nem ismertél volna meg egy csomó félelmet, helyettük megismerted volna a kiközösítést, a balhész életet. Kevésbé lettél volna zárkózott, így valószínűleg soha nem fanyalodtál volna az írásra. Csajoztál volna rogyásig, kedveseddel soha nem találkoztál volna, szintúgy legjobb barátaiddal sem. Helyette lettek volna ivócimboráid, cinkosaid különböző válogatott bűnügyek elkövetésében. Ezotériával soha nem kerültél volna kapcsolatba, mostanra valószínűleg valami börtönben ülnél, és szídnád az általad nem ismert sorsot, hogy ilyen piszkosul elbánt veled. Szüleiddel régen haragban lennél már, és mindenfelé elhagyott gyerekek mászkálnának, akik tőled származnak. Kábé ennyi. Hogy tetszik?

- Hányingerem van - mondtam az igazságnak megfelelően.

- El is hiszem.

- És mit akarsz tőlem?

- Jó kérdés. De te jöttél hozzám. Te mit akarsz tőlem?

Megráztam a fejem.

- Megismerni.

- Itt vagyok - mondta. - Kérdezz!

Barátságos volt.

Itt valami nem stimmel, gondoltam. Mit is mondott Pink? A Gonosz hazudik. De hát mit kezdjek ezzel? Mindenesetre próbáltam húzni az időt, hátha addig is támad valami mentőötletem.

- Mióta vagy jelen a családjukban? - kérdeztem.

Kíváncsian hunyorgott, láttam: érti a kérdést. Meg sem próbált mellébeszélni.

- Szóval sejtet, hogy nem te vagy az első - szólt. - Te átoknak hívod azt, amit én lehetőségnek. Arra gondolsz, hogy generációkra visszamenőleg senkinek sem volt apja a családjában, igaz?

- Anyai ágon.

- No igen - eltűnődött egy pillanatra. - Azt hiszem, valamikor a múlt században kezdődött az egész. Aztán kapóra jött a háború, manapság pedig igazán nem nehéz szétválasztani az embereket.

- Mire jó ez? - szúrtam közbe.

- Apjuktól megfosztani a gyerekeket? Ezáltal elveszem tőlük az Erőt és a Hitet. Sokkal könnyebb őket irányítani, az ilyen Pink félék nehezebben szólalnak meg bennük.

Harag támadt bennem, ahogy Pinket említette.

- És ha mégis megszólal?

Legyintett.

- Úgysem hallják meg. Egyébként nincs okod haragudni rám. Senki sem kényszerített soha semmire hogy megtegyed. Amikor én felkínáltam a lehetőséget, hogy indulj el a dicsőség és siker ösvényén, ott volt Pink, és mutatta az utat a tanítás felé. Te választottál! Amikor én a hiúság és a birtoklás felé csábítgattalak, Pink a hűség és a szeretet felé invitált. Megint csak te választottál. Szóval?

- De te erősebb, és hangosabb voltál bennem! - kiáltottam.

- Nem, nem - közel hajolt az arcomhoz, most először láttam meg izzó, zöld szemében a valódi gonosztságot. Halkan, sziszegve folytatta, bőre egy pillanatra hullószerűen síkosnak rémlett.

- Csak egyszerűen szimpatikusabb voltam - mondta. - Én nem kiabálok, hangoskodok, Pink szokása ordítani. Én suttogok. Halkan a füledbe. Úgyis meghallod, mindig meghallottad.

Hátradőlt, kényelmesen elhelyezkedett a fotelében. Egyáltalán nem zavarta a por. Bár a levegő tele volt a lebegő, apró szemcsékkel, a fickó ruhája mégis makulátlanak tűnt. Az ablakon beáramló sápadt fény most az arcára vetődött, és ismét konstatálhattam: ezt a kifejezést, ezt az érzéketlen, hűvös arcot számtalanszor láttam már.

A tükörben.

- Most egy nagy lehetőség előtt állsz - mondta, hangsúlyán éreztem, zárszóként. - Soha nem volt még ilyen kínálkozó alkalom az életedben. Évtizedek óta először szabad vagy. Nem kötődsz senkihez és semmihez. Nincs mögötted semmi, csak a nem túl dicsőséges múltad, ami halott. Most valóban élsz, létezel. Jó, nem úgy nézel ki, de a gyötrő fájdalom majd

elmúlik. Holnap, holnapután lépni fogsz egy új élet felé. Minden lehetőség adott a számodra, nekem nagyon kicsik az esélyeim, hogy megfogjalak.

- De hát te teremtetted ezt a helyzetet! - tiltakoztam.

- Persze. De vissza fogom csinálni. Három napom van rá.

Most rajtam volt a nevetés sora. Megkönnyebbülten álltam fel, készen a távozásra.

- Három nap! - legyintettem.

- És tudod, mi az érdekes? - szólt utánam. Már az ajtóból fordultam vissza.

Fölényben éreztem magam, még ha tőle tanultam is ezt a merev tekintetet. Ő majdhogynem együtt érzően vizsgálgatott.

- Az a vicc, hogy tudom: már az első napon bele fogsz sétálni a csapdámba - mondta.

- Most, hogy tudom, mit tervezel: nem! - közöltem higgadtan.

Felkuncogott.

- Hát pont ez a jó az egészben! Tudni fogod, hogy ott a kísértés, meg is írod majd egy versben, aztán nem tudsz neki ellenállni. Később még kapsz négy lehetőséget, hogy kimássz a veremből, de csak akkor fogsz végre lépni, mikor már szinte az életed forog veszélyben. De addigra már sok szempontból késő lesz. Több sebből vérzel majd, szabadságod végleg elveszíted, vagy ha meg akarod tartani, szembe kell szállnod a családdal, az emberekkel, el kell viselned a meg-megújuló szégyen és megvetés érzését. Utána jönnek azok a dolgok, amikre mindig nemet mondtál. Ha az volt a vágyad, hogy megismerj, hát meg fogsz ismerni! Már azt sem fogod tudni, hogy hol végződsz te, és hol kezdődök én. Megértetted?

Szótlanul hallgattam végig az egyre hevesebbé váló fenyegetőzést, és láttam rajta, mily öröm tölti el, hogy fájdalmat okozhat. Sűrűn nyeldekelttem közben, és őszinte megvetést éreztem. Itt ül ez a pimasz suhanc, és megpróbálja elhitetni velem, hogy szándékosan fogom a rosszabbik utat választani életem további részében. S még ki is teregeti a lapjait!

- Akár fogadhatnánk is - kacsintott.

Helyben vagyunk, gondoltam. Ha eddig kétségeim lettek volna, hogy kivel állok szemben, hát most szertefoszlottak. Az örök szerencsejátékos!

- Fogadhatunk - vontam vállat.

- Elveszíted - figyelmeztetett.

Kezemet nyújtottam. Félig felemelkedett ültében, és keményen megszorította jobbomat.

- Tét nincs - mondta. - Ha nyerek, meglesz a jutalmam, ha vesztek, örülhetsz az életednek és a szabadságodnak.

Milyen ügyes, gondoltam. Nincs tét, csak az életem.

- Áll a fogadás - jelentettem ki.

Mikor kiléptem az ajtón még láttam, ahogy elégedett mosollyal az arcán becsukja a szemét.

Aztán már csak az üres fotel árválkodott a poros szobában egy rég halott múlt sírköveként.

17.

Pinket meglehetősen kedvetlen állapotban találtam. Nem is igazán szóltunk egymáshoz vagy fél órán át. Mormogva megkérdezte, hogy ment a dolog, dűnnyögtem valami válaszfélét, de sejtettem: felesleges belebonyolódni a részletekbe, őrangyalom pontosan tudja, hogy mi játszódott le a lakásban. Talán ennek volt köszönhető rosszkedve.

Így hát hallgattunk.

Elég gyorsan vezetett, miközben én azon gondolkodtam, hogy meddig tarthat ez a köztes létállapot, nevezetesen, hogy élet-halál közt utazgatok ide-oda, egyszerűen: mikor folytathatom a saját életemet?

Aztán emlékeimmel töltöttem pár percet. Eszembe jutott, hogy mikor került a kezembe az első könyv, ami elindította a folyamatot gondolkodásom és életfelfogásom megváltoztatása, vagy legalábbis megkérdőjelezése felé.

Nyaraltunk kedvesemmel, és valami élelmiszerboltban bukkantam rá. Félredobott, leárazott könyv volt, filléres kiadvány. "Az öngyógyítás művészete", ezt a címet viselte. Ki tudja miért, bedobtam a kosarunkba, és ha jól emlékeztem, még azokban a napokban elolvastam. Alapozó munka volt. A szerző egy-egy fejezetet szentelt a meditációnak, a naplóírásnak, légzőgyakorlatoknak, emberi kommunikációs játszmáknak, stb. Még most sem tudom pontosan felidézni a tartalmát, noha ezzel a könyvvel kapcsolatban támadtak már felismeréseim.

Mint mondtam, ez volt az első önismereti témájú könyv az életemben, elolvastam, majd félredobtam. Az elkövetkezendő években több száz hasonló könyvön rágtam át magam, részt vettem jó néhány ezoterikus jellegű, vagy természetgyógyászattal kapcsolatos előadáson, tanfolyamon, kérdéseket kérdésekre halmoztam közben, és talán válaszokat is találtam olykor. Akadt kérdésem, amire csak évekkel később jött a válasz.

Mindezekon túlesvén aztán újfent kezembe került ama első könyv. Belelapoztam, és megdöbbenően fedeztem fel: az eltelt tíz év minden kérdésére ott volt a válasz már abban az egy kötetben!

Könyvespolcom leszakadóban van már a temérdek kötettől, de gyakorlatilag ugyanazt olvashattam ki belőlük, csak cifrázva, mint abban az elfeledett könyvben, ami legelőször akadt rám pontosan akkor, amikor először felmerült bennem a tanulás vágya.

Tudom, hogy mit mondana erre Pink: a kérdés mindig a válasszal, a probléma a megoldásával együtt kerül be az életedbe, mint az érem két oldala. Nincs kivétel, csak te nem veszed észre a választ, holott az ott van mindig a közvetlen közeledben.

Bingo, ez bizony így van.

No comment.

18.

Szóval ismét tanítottam.

Mint kilenc évesen az iskolaudvaron, újfent körülvettek barátaim, és én meséltem nekik reinkarnációról, asztrológiáról, vegetáriánus táplálkozásról, Jézusról, bioenergetikáról, belső látásról és hasonlókról. Parapszichológiáról.

Újságcikkeket fénymásoltam, és osztogattam szét, tanfolyamokra rángattam boldogboldogtalant, hogy ők is tapasztalják meg, amit én, hogy képesek érzékeken kívüli érzékelésre, és más csodás dolgokra. Azt szerettem volna, ha mindenki velem tart, és mindenki megtanulja felismerni, hogy nincsenek véletlenek, a sorsunkat mi magunk irányítjuk, és halhatatlanok vagyunk.

Kedvesem, néhány barátom velem tartott, de nekem ez nem volt elég. Tömegeket akartam megnyerni, elfelejtettem az ezotéria szó jelentését, ami annyit tesz: belső kör. Így hát nem ritkán közöny, olykor heves visszautasítás, gúny fogadta "térítési" szándékaimat. Összeszorított foggal próbálkoztam még egy darabig, aztán megsértődtem. Holott jöttek már a jelzések, hogy fejezzem be, vagy legalábbis halasszam el a guruskodást.

Egy tanfolyamon ültünk, ha jól emlékszem, a radiesztézia rejtelseibe avatott be minket éppen az oktató. Hirtelen kiszúrt engem kedvesemmel, és fennhangon közölte, hogy mivel nekünk fejlett a belső látásunk, figyeljünk oda, nézzük meg, hogy milyen folyamatok játszódnak le, míg ő hókuszpókuszol.

Megdöbbsentem, hiszen semmivel sem volt fejlettebb a belső látásom, mint bárkinek a teremben, de összenéztem kedvesemmel, és vállaltuk a szerepet. Mindketten érzékeltünk olykor olyan dolgokat, amit a többség nem, de ez még nem indokolta, hogy tisztánlátókká legyünk kikiáltva.

Eljött a szünet, mentünk ki a büfébe. Odajött valaki, megkért, segítsék neki egy problémája megoldásában. Mire nemet mondhattam, már ott állt egy másik hallgató, majd azt vettem észre, hogy sorban állnak az emberek, és mindenki velem, illetve kedvesemmel akarja megosztani nem ritkán személyes természetű gondját-baját.

Ezen fiatal-idősebb emberek reménykedve csüngtek minden szavunkon, és bár nem állítom, hogy csalódást okoztunk nekik, mindenesetre nagyon megrémültem. Legszívesebben felkiáltottam volna, hogy "emberek, nézzetek rám, húsz éves vagyok, pár év ezoterikus tapasztalat van mindössze a hátam mögött, semmivel sincs különlegesebb képességem, mint nektek, kérdéseiteket magatoknak tegyétek fel, aztán figyeljetek befelé, és válaszra lelték, de hagyjatok békén!".

Ez a jelenet, illetve a hétköznapi életben ért visszautasítások, amik egyébként lelkes térítési szándékaimat jutalmazták végül odáig vezettek, hogy mint mondtam: megsértődtem.

De nagyon.

Lehet, hogy egyszerűen csak egykori tanárnőm, illetve iskolatársaim szólaltak meg bennem, akik kijelentették, szemembe vágták, hogy hazudok, mindenesetre befejeztem.

Akkor azt mondtam, végleg.

Visszafordultam az írás, és gyerekkori álmom, a filmezés felé, és eltökéltem: ha már tanító nem lehetek, nem fogadtok el, akkor híres leszek és gazdag.

Punktum!

Félre ezotéria, félre önismeret, pusztuljon a világ, pusztuljanak az emberek, én ugyan nem nyújtom többé a kezemet, elég volt! Nem is fogtam fel, hogy eme fogadalmam mennyire végleges lehet, és mennyire befolyásolhatja későbbi életemet, talán végzetesen.

E mélyponton aztán találkoztam második anyámmal.

Az első ugye életet adott, és felnevelt. A második megmentette az életemet, és új értelmet próbált adni neki. Mai napig nem tudom, nem késett-e el vele.

Mindenesetre tavaszodott.

- És mit kezdteél vele? - kérdezte Pink.

Fel kellett fognom a kérdést.

- Mi van?

- Mit kezdteél az életeddel? Meg az új értelemmel?

A válasz nem őt érdekelte, magamnak kellett felelnem. Valóban. Mit is kezdtem azzal a bizonyos új értelemmel?

Mikor második anyámmal összefutottam, éppen bős harcban álltam a Falakkal. Odáig eljutottam, hogy felismertem őket, rémülten láttam, hogy miként választ el egymástól házastársakat, barátokat, embereket, életeket, de nem tudtam, hogy mi a megoldás.

Dönteni a falakat, ezt a jelszót hangoztattam, miközben éreztem: felesleges erőpróba.

- Hagyd a falakat! - mondta ekkor ez a hölgy. - Foglalkozz a hidakkal. És felejts el másokat is egyelőre. Foglalkozz magaddal, és keresd a választ a kérdésre: miért születtem, miért élek?

"Mindössze" ennyit kaptam tőle. És még valamit. Megmutatta nekem, hogyan érdemes szeretni. Nem birtokolni, függésben élni, kihasználni mást, hanem szeretni. És mit kezdtem mindezzel?

- Amit az életeddel - mondta mégis Pink. - Nem becsülte meg, elárultad, elpocsékolta idődet és a tudást, amit kaptál, ellenszegültél, lázadtál, és ismét a másik utat választottad. Mert nem tudtál észrevétlenségben élni, nem tudtad elfogadni a látszólagos szürkeséget, és minden energiát a látszat, a külsőségek fenntartásába fektettél. Olyan embereket löktél el, akik szerettek és megbecsültek, és olyanoknak hittél, akik a saját érdekükben használtak ki téged, és magukkal rántottak a mélybe. Barátaidnak nevezteél embereket, akik elszakítottak kedvesedtől, és kitartottál mellettük. Nem vetted észre, hogy vámpírok vesznek körül, akik a véredet szívják.

- Ezt a szöveget ma már hallottam - morogtam.

- Fogod is még - biztatott Pink. - És ne hidd, hogy kivételezett ember vagy. Nem mehetsz folyton folyvást a helytelen irányba. Nem véges az idő, legalábbis ebben az életben nem. Ha az örökkévalóban gondolkodsz, akkor persze más a helyzet. Akkor ráérsz. Csücsülj le valami gyékényre, tedd keresztbe a lábad, nézz merengve és várj! Valami majd csak történik, ha nem holnap, hát ezer év múlva. Tudod, hogy miért veszett ki a reinkarnáció tana a nyugati gondolkodásból? Hogy a sok marha legalább tegyen úgy, mintha élne, ne passzívan

várja a messiást, mint keleten pár millióan. Ehhez az a tévhit kellett, hogy csak egy életük van. Ami nem is tévhit. Itt és most tényleg egy van.

20.

- Nem szép egy angyaltól, hogy lemarházza védenecit - jegyeztem meg. - Te is voltál ember.

Voltam - bólintott Pink. - Én is jó nagy marha voltam.

Nocsak, gondoltam. Végre nem én vagyok porondon.

Mesélhetnél erről - szóltam.

- Márminthogy?

- Hogy milyen volt embernek lenni.

- Azt te nagyon jól tudod. De van egy történetem, hátha érdekes lehet számodra.

Lelassította az autót, ködben haladtunk.

Mi is a köd valójában?

Felhő?

- Szóval volt egy lélektársam - kezdte Pink jókora torokköszörülés után. - Lényegtelen, hogy melyik életemben, ugyanis nagyon sokszor találkoztunk. Általában elszúrtuk a dolgot, de néha összejött valami. Szóval, akkoriban festőnek készültem. Tanultam ez ügyben, nem is keveset, kedvesem pedig várt reám. Türelmes volt, ő dolgozott, közben el is tartott persze, hiszen nekem még nem volt jövedelmem, csak az a pár fillér, amit a képeimmel kerestem. Együtt éltünk, kiállításokat tartottam olykor, miközben éjjel-nappal festettem, úgy éreztem, lemaradok valamiről. Egyre csak azt az egy remekművet akartam létrehozni, amely egy csapásra híressé és gazdaggá tesz, megoldva minden anyagi problémánkat. Merthogy nem dúskáltunk. Én naphosszat a festőállvány előtt kínlódtam piszkosan, és még azt sem hallottam meg, amikor kedvesem olykor benyitott egy-egy tál étellel. Foghegyről odavettem neki valami köszönöm-félét, aztán tovább agyaltam a képemen. Néha kimozdultam otthonról kiszellőztetni fejemből a hígító gőzét. Sétáltam, persze egyedül, mint búskomor művészhez illik. Kedvesem reményt kapott ezeken a napokon, gyertyafényes vacsorákkal, melegített ággyal várt rám, hogy hazatérjek. Én késtem. Sokat. Beültem egy-egy kocsmába, és alkalmi ivócimboráknak tartottam borgőzös előadásokat a művészetemről, az életről. Én, aki se művész nem voltam igazából, se élni nem éltem még igazán. Mire éjjel hazatántorogtam, jegessé dermedt a vacsora, leégtek a gyertyák, kedvesem

pedig párnáját görcsösen szorítva aludt már, arcán még csillogtak a könnyek. Nem egy ilyen este volt, és nem is kettő. Mégis bíztam. Szónokoltam olykor, hitegettem őt s magamat, hogy eljön majd az idő, amikor minden rendben lesz. Egyre kevesebbek lettek a meghitt óráink, már nem jártunk hangversenyekre, nem sétáltunk kézen fogva ez erdőben, és nem olvastunk sírva-nevetve verseket egymásnak. Néha láttam: kedvesem új színt varázsolt hajának, másképp sminkelte magát, mint általában szokta. Pár szóval kommentáltam a dolgot, sejtve: effélet vár el tőlem, de igazából nem figyeltem oda. Holott ekkor már nem tartotta fontosnak a véleményemet, és nem is miattam változtatott a külsején. De én csak festettem. Egyszer aztán az emberek sugdolózni kezdtek a hátam mögött. Mélyen lenézve a pletykás népséget, ügyet sem vettem rájuk. Szinte mellékesen, amúgy félvállról vontam kérdőre kedvesemet, miszerint igaz-e a szóbeszéd: sűrűn látják valakivel. Nem is érdekelt igazából a válasz, de a kérdésemet követő dermedt csend úgy hatott rám, mintha egy vasmarok ragadott volna vállon. Majd ez a szorító kéz megpördített, és egy rekedt hang ordította az arcomba az igazságot. Csak ráztam a fejem, míg a leány töredelmesen bevallotta, hogy bizony talált egy társat, akivel jól érzi magát, akivel folytatni kívánja életét, és én már csak megtúrt személy vagyok a házban. Könyörögtem legalább egy együtt érző pillantásért, de hasztalan. Kedvesem oly hideg volt, mint a jég, és annyira eltökélt, hogy láttam: választott. Másnap egy vádaskodó levélben leírta sérelmeit, esélyt sem adott a védekezésre, és ekkor döbbsentem rá, hogy mit műveltem én hónapokig, évekig. Aztán egy szép napon elbúcsúztunk. Otthontalan, reménytelen lettem. A festést abbahagytam, dühroham tört rám az alkotásnak még a gondolatára is. Hányódtam, sodródtam ide-oda. Barátaimat szélnek eresztettem, de e nélkül is eltűntek volna, hiszen megszűntem érdekes lenni. Évekig reménykedtem, hogy kedvesem visszatér hozzám, de ahogy múlt az idő, azt vettem észre, hogy már az arcát sem tudom felidézni. Vándoroltam. Egyre őt kerestem minden utamba kerülő lányban, mígnem rádöbbsentem: életemnek ezt a részét végleg elszúrtam. Soha nem találtam meg többet a hazavezető utat. Amikor hosszú idő múlva újra ecsetet ragadtam, egyetlenegy arcot voltam képes a vászonra festeni: saját önző, halálában is magányos arcomat. Miután befejeztem a képet, leültem elé, órákig néztem, majd egy éles borotvát vettem elő, és gyermeki derűvel elmetsztem a csuklómat. Elmélyülve néztem a kiáramló vérpatakat, amíg nézhettem, majd egy másik életben ébredtem fel, ahol ismét találkozhattam kedvesemmel.

Pink elhallgatott.

- Elmondod? - kérdeztem rekedten.

- Nem érdekes - mondta. - Megint elszúrtuk.

Nem akaródzott faggatóznom, noha majd megevett a kíváncsiság, hogy az általam egyébként tisztelt lény múltjában vájkálhassak. Nem hiszem, hogy csupán önző érdeklődés volt, egyszerűen csak tanulni akartam. Hogy mégis mennyire nem tettem ezt, mi se bizonyítja jobban, minthogy jó tíz perc is beletelt - addig csendben úsztunk a felhőben, - mire rájöttem:

- De hisz ez az én történetem! Legalábbis hasonló, mint... Megállj, te nem élhetted át, amit elmeséltél, hiszen ez velem történt meg!

Pink arca még mindig kőkemény volt, és szemében fájdalom villant. Az angyalok is éreznek ember módra?

- Egyrészt, ez valóban az én történetem. Inkább azt kérdezd, miért pont én vállaltam el az őrangyalod szerepét. Én tudom, mit érzel, tudom, hogy milyen kétségek között hányódsz. Miért? Mert átéltem, éreztem ugyanazt, amit te! Hogyan is lehetnél tanító, ha nem tapasztalod meg a fájdalmat, a magányt, a veszteséget? Így leszel bölcs, így válsz emberré, így élhetsz! A világ nem más, mint Isten kísérlete arra, hogy megtapasztalja önmagát, és teremtett világának valóságát. Minden percben, minden történésben, minden létformában *most* történik a Megváltás, *most* ébred fel az alvó szellem, és *most* ismeri fel, hogy Én vagyok, Én létezem!

- Ami a gondolatban megfogalmazott kérdéseidet illeti - folytatta aztán, - az angyal-lét nem érzelemmentességet jelent, nem is vágy nélkülséget. Angyalknak lenni feladat, nem több, és nem kevesebb. Csak olyan feladatokat kapsz, amit emberként már sikerrel oldottál meg. Én is leszek még ember, úgy ahogy te is leszel majd angyal. Ami neked fáj, az nekem is fáj egykor, ezért nem lehet közömbös, hogy mi van veled. Érezni nem bűn, kiváltság. Emberré és angyallá tesz. Mindannyiunkat. Ez tesz bennünket méltóvá a Létezéshez.

Megállt az autó.

Gondoltam én.

Röviddel később megkérdőjeleztem észrevételemet, hiszen akkora volt immár a köd, hogy az orromig sem láttam a tejföl-szerű masszában. Mikor oszladozni kezdett a homály, egy alagút bejáratát pillantottam meg.

- Ezt hiányoltad, ugye? - szólt Pink, de ezúttal hangja a fejemen belül szólalt meg. Körülnéztem, de nem láttam őt. Szóltottam, megnyugtatólag válaszolt, de továbbra sem jelent meg. Sejtettem, majd rádöbentem, hogy nem is fog többé.

Mert utam véget ért.

Még át kell mennem az alagúton, és célhoz érek.

Az alagút.

Erről olvastam sokszor. Odabent várnak... kik is?

Útmutatók?

Hozzá tartozók?

Elindultam, legalábbis haladtam a térben, de nem éreztem, hogy lábaimban megfeszültek volna az izmok. Könnyűnek éreztem magam, talán repültem.

Csillogás simogatta íriszemet. Közeledett a fény az alagút végén, és olykor szétkent egy-egy fényfoltot a falakon. Azokban arcok és emlékképek mosódtak szét.

Örömmel üdvözöltem mindannyiukat.

Isten hozott benneteket nagyszüleim, kiket a sors szétválasztott. Hát itt vagyok, nem történt baj, s lássátok: megérte a több évtizedes fáradtság, nem buktatok el, megőriztéltek a tisztaságot, és békét találtatok.

Kedves, öreg dédanyám, nem felejtettem el a tanítást, hidd el, méltó leszek rá, nem adom el magam többet, megőrzöm az örökséget, és tovább adom. Köszönöm.

Szia, anya, te, akitől a bizonytalanságot, de a szelídséget is kaptam, akitől a humort lestem el. Kiálltad a próbát, megfeleltél, és - tudattalanul bár - de megtetted, amit vállaltál. Nem fogok elveszni, nem tűnök el a semmiben. Köszönöm az angyalvonásokat, ha reád pillantok, tudni fogom, hogy hová tartozom.

Üdvözöllek benneteket, ti hűtlen apák, kik elhagyatok, majd meg akartatok venni. Tőletek kaptam a félelmet, a zárkózott hajlamot, ti vagytok a szenvedés, ti vagytok számomra az örök riasztó példa, ti adtátok nekem a legnagyobb leckét, és ti vállaltátok a legnehezebb feladatot: megmutatni a mélységet. Köszönöm nektek, akik görcsösen akartok jók lenni, mert mindennél jobban tudjátok: azok vagytok. Szeretlek benneteket, akkor is, ha nem hiszek bennetek, és akkor is, ha gyűlöletem eltakarja az igazságot.

Legyetek üdvözölve, ti életem társai, akik szerettek, gyűlöltek, elmentek mellettem, hisztek bennem, és eltaszítottok. Ti, akik gúnyt űztök belőlem, utánam rohantok, és könnyes szemmel nézitek bukásomat.

Tanítóim, köszönöm, hogy léteztek, hogy minden másodpercem fölött tanulságot sejtettek, köszönöm.

Lassan elmaradtak az arcok, tovatűntek az emlékek, és az előttem úszó fényből ismerős vonások rajzolódtak ki. Barna szemek, vékony ajkak, és őszinte, szégyenlős mosoly.

Kedvesem arca.

Egy ember arca.

Mintha a világegyetemmel néztem volna farkasszemet. Ott tündökölt előttem egy csillag, ős öreg, régi gyönyörűség minden szépségével és fájdalmával. Tudtam, ha majd visszatérek a Földre, és belenézek a lány szemébe, ugyanezt fogom látni. El is mondom majd neki, ígértem meg magamnak.

E csillagszemek szomorúan keresték tekintetemet.

- Látod, mit tettél? - súgta.

Elmosolyodtam.

- És te látod, mit tettél? - suttogtam. - Kis bolondom, kis angyal-testvérem.

Könnyek folytak le a fénylő arcon. Egy csepp tétován megtorpant a szempillán, majd szikrázva zuhant alá.

- Majdnem sikerült - mondta a kis csöpp.

- Sikerült - szaladt ki a számon. - Meglátod, hogy sikerült.

A látomás már halványodott.

- Látlak még? - kiáltottam fel. Megrohant a kétségbeesés, ahogy fokozatosan egyedül maradtam.

- Mindig... - suttogta a hang. Majd minden elmúlt csendben.

22.

Ujjaim begörcsöltek a szorítástól, kispárnám a fejem alatt kőkeménnyé ázott.

Hajnalodott.

Kinyitottam a szemem. Gyomromban félelem kuporgott összehúzva magát, fejemben ezernyi gondolat követelt szólást, üvöltést.

Felültem az ágyon.

Mellettem aludt egy lány. Szempillái meg-megrebbentek, ahogy figyeltem arcát, szenvedés halk nyögése adott hangot. Elfordítottam a tekintetem, kiszálltam az alvó álmából. Csendben vártam, hogy felébredjen.

Megtörtént.

Nem volt mondanivalónk egymáshoz. Az én arcom túl rémült volt, hogy szembenézzek vele, az övé túl fájdalmas, hogy elviseljem.

Napok is eltelték, mire újra leültünk egymással szemben, és elbúcsúztunk.

Közel hajoltam, és mélyen a szemébe néztem.

És akkor megláttam benne azt az ős öreg csillagot.

Mindezen események óta évek teltek el. Akkoriban csak furcsa vattacukor-állagú képeim maradtak csupán arról az éjszakáról, sok időbe telt, míg ezen szakadozott filmrészletek történeté álltak össze.

Aztán lejegyeztem.

Persze lehetett álom.

Lehetett fájdalom-marta agyam gyötrött víziója is, és lehetett vegyi mellékterméke is annak a jókora ütésnek, amit magamra mértem, amikor nekiütöttem homlokomat a betonpadlónak, hogy kiűzzem a kínzó gondolatokat.

Pink mintha azt is mondta volna, hogy nem fogok semmire sem emlékezni abból, amit beszéltünk, és ha mégis, teljesen mindegy lesz. Meg mintha az a gonosz szerzet, lényem rosszabbik fele is mondott volna effélét.

Végtére mindegy.

Sokat tűnődtem azon, hogy létezik-e egyáltalán ez a kettősség, van-e jó és rossz, vagy csak mi nem látjuk: minden szükséges. Most sem tudom. Egyre észreveszem: mintha fokozatosan süllyednék vissza abba a gyermeki létállapotba, amit nem tudásnak hívnak.

Kezdek mosolyogni a tanítókon.

És kezdek mosolyogni magamon.

Mi végre vajon mindez?

Vajon mi végre?

Ja, a fogadást amúgy elvesztettem. Mármint az ördöggel. Ha nem is igazán gonosz ő, egy biztos: jobban ismer ő engem, mint én saját magamat.

Híres író, gazdag művész persze nem lettem. Azért nem vagyok rest olykor elővenni a tollat. Most, ahogy itt ülök, és firkálgatok, eszembe ötlük egy történet. Talán érdemes volna papírra vetni, legalábbis elkezdeni. Valahogy így:

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kisfiú, aki angyal szeretett volna lenni...

Lépcső a mennybe

1.

Álmodtam múlt éjjel. Buszon utaztam, majd metrón, aztán megint buszon valahová egy poros városrészbe, girbe-gurba utcába. Tanulni vágytam, zenélni, híres lenni, sikereket habzsolni. Majdnem összejött, aztán mintha feladtam volna, vagy ilyesmi. Nem tudom, nem emlékszem, hogy mi történt később, de arra eszméltem fel, hogy furcsa gombóc van a torkomban. Sírás fojtogatott bizonyára, de én ráfogtam az esti nagy tábla csokoládéra: ő a bűnös, őmiatta vannak hurutos tüneteim. Végére mindegy.

De a mese nem hagyott nyugodni. A nap folyamán egyre csak az a tizenéves gyerekforma srác járt a fejemben, aki büszkén ül a dob mögött, kezében a dobverők, és csillogó szemmel hallgatja mestere szavait. És álmodozik színpadról, zenésztársakról, zenekarról.

Ez az ő története. Őszintén, de néhol talán szépítve, néhol mentve a menthetőt. Ha lehet. Kezdjük el talán egy strandon. Képzeld el: nyár van, verőfény, kánikula, és ameddig a szem ellát emberek, napozók, színes, tarka forgatag, vattacukorillat. És egy lány...

2.

... Egy lány, akinek barna szeme volt, hosszú, sötét haja, és csodálatos lény. Látni véltem vajon? Hogyan is láthattam volna a mosolygó arc mögé, hogyan is tudhattam volna, hogy ez a gyermekkorból éppen kifelé igyekvő teremtés szabadidejében Thomas Mannt olvas, és pszichológusnak készül? Ez nem volt nyilvánvaló, azonban az igen, hogy a lány sem közömbös irántam. Ő sem? - kérdezhetnék. Nem írtam volna, hogy bizony lenyűgözött ez a magát a Napnak átadó leány? Pedig nagyon is.

Olyannyira, hogy meg is feledkeztem arról a nem elhanyagolható tényről, hogy mellettem feküdt valaki, aki az idő szerint a barátnóm volt. Ő becsukott szemmel napozott, nem is vette észre elkalandozó pillantásaimat, és azt sem, hogy elkezdődött valami, aminek csak évek múlva lesz vége, amikor könnyezve bevallom: abban a pillanatban szerelmes lettem másba.

A lány pedig észrevett. Mosolygott, elfordította fejét, aztán tekintete lassan visszatalált hozzám. Később már nem vándorolt arrébb pillantása, nem keresett ürügyet, csak nézett, nézett, és hangja megszólalt a fejemben: - Látlak, kedves, és tudom, hogy minden

másodpercben egyre távolabb kerülsz a barátnódtól, közelebb hozzám, közelebb és közelebb. Lehet, hogy még órák, napok, évszakok telnek el, mire először mersz megszólítani, de már elkezdődött, valami elkezdődött köztünk, és láthatatlan, eltéphetetlen szálak fűznek immár össze bennünket. Én várok.

3.

Mikor mindezt később elmeséltem dobtanáromnak, azt vártam, hogy felveszi a felnőtt álarcot, és erkölcsi prédikációt tart, miszerint mire föl tekintetek én jobbra, no meg hát balra a házam tájától. Ezzel szemben méltatlankodó pillantással letette dobverőit, és megvakarta homlokát. Nem szólalt meg egy darabig. Aztán közölte.

- Ha történet itt és most véget ért volna, azt mondanám, hogy megeshet az ilyesmi. De van egy olyan gyanúm, hogy van még folytatása.

Elvigyorodtam.

- Szóval? - fordította felém a fejét.

- Na ja - közöltem megfontoltan. A fickó a vesémbé látott, mint mindig. Furcsa szerzet volt. Elnézegettem ritkuló göndörféle haját, amelyet apró copfba fogott össze hátul, és álcázva öregezését, hajpántot is viselt. Kicsit ripacsos volt, de egyébként illetlenségéhez ez a hippis kendő. Negyven múlhatott a srác, bár sohasem kérdeztem meg korát, ő meg nem dicsekedett vele. Mikor megismertem, egy lerobbant házban lakott a külvárosban, és a legfőbb gondja az volt, hogy miképpen fizesse ki aktuális számláit, ezeréves kutyája etetéséről már nem is beszélve. Felesége is volt, bár inkább papíron, mint fizikai valóságában, sőt egy alkalommal mintha ez a fizikai valóság is megkérdőjeleződött volna. De erről majd később.

Most még maradjunk annyiban, hogy Zoti - mert így szólította magát oktatóm - híres rockdobos volt, egy akkoriban futó együttesben püfölte a bőröket, és én végtelenül nagyképű voltam, hogy hozzá járhatok tanulni. Nem mintha különösebb kiváltság lett volna, a dolog egy telefonba került mindössze, de ezt tátott szájú barátaim nem tudták, ugyebár.

Szóval egymásra bámultunk, és kis időre szüneteltettük a gyakorlást. Akkoriban hetente, szombatoként találkoztunk. Mindössze két óránk volt alkalmanként, hogy egyrészt átvegyük az anyagot, másrészt megvitassuk, mi történt az elmúlt napokban. Most mintha türelmetlenebb lett volna a szokásosnál.

- Én elhiszem, hogy ez a leányzó érdekesebb, mint a triolák világa, de dönts el, hogy dobolni jöttél ma ide, vagy átbeszélni a dolgot. Ez esetben ne zenetanárt fizess, hanem lelki tanácsadót.

- Miért van az, hogy ekkora problémát csinállok az ügyből? A haverjaim lelkiismeret-furdalás nélkül csalják a barátnőjüket, én meg lassan nem tudok a szemébe nézni, holott még meg sem csaltam, csak...

- Tervezed.

- No igen, vagyishogy...

Zoti felöltötte ábrándozó tekintetét.

- Amiatt nem kell szégyenkezned, hogy lelkiismeret furdalásod van, de amiatt már igen, hogy gyáva vagy - mondta - Ha egyszer odavagy azért a másik lányért, és ő is viszonzozza érzelmeidet, akkor miért nem mondd meg a barátnődnek, hogy bocs, szerelmes lettem, elmegyek.

- Micsoda?

- Miért? Nem egyenes beszéd?

- De akkor elhagy! - kiáltottam fel.

- Hogyne. Még szép. Különben meg te hagyod el őt, nem igaz?

- Na jó, de ki garantálja, hogy az a másik leány velem marad, és...

- Senki. De kockázat nélkül nincs üzlet. Én ennyi idős koromban jó párszor jártam ebben a cipőben, és jó néhányszor döntöttem rosszul. De legalább döntöttem. Gyerekaggyal, gyerekmódra, de döntöttem. Ha így folytatod, egész életed langyos lesz, mindig habozni fogsz, és várni, hogy más oldja meg a konfliktusaidat. És úgy sodródsz a véletlenek útjain, mint a repdeső falevél.

Kellett nekem belevágni a témába, gondoltam bosszúsan. Kitűnő tanáromat, ha egyszer elragadta a hév, negyedórákat tudott prédikálni érzelmekről, meg a világ dolgairól, miközben az ő élete legalább annyira katasztrófa volt, mint azok, amelyekbe oly szívesen avatkozott bele, előnyére legyen szólva: csak ha kérték rá. Nem is neheztelhettem érte, hiszen amikor először felkerestem, ő a tanításomra vállalkozott, és nem kötöttük ki, hogy kizárólag ritmusképletekről lesz szó a foglalkozásokon. Mindenesetre, ha már kérte, elmeséltem neki, hogy hol tart az ügy, mi változott azóta, hogy a strandon feltűnt egy angyali szépség.

Kópa fanatikus volt, a legfanatikusabb gitáros, akivel valaha találkoztam. Már-már a komikum határát súrolta megszállottsága, és az a rendíthetlenség, amikor megjelent fizetésnapon (az én fizetésem napján!), és megfontoltan kiadta utasításait, hogy abban a hónapban mennyit szánjak dobszerkóm fejlesztésére. Bár jócskán ráfért az öreg cuccra a felújítás, csere, ilyesmi, és nagyon is tisztában voltam vele, hogy komolytalan hangszerekkel nem állhatunk ki a nagyközönség elé, én mégis alkudoztam.

- Kinéztem egy CD-t - próbálkoztam.

- És? - nézett gyanakodva Kópa.

- Megvenném - rebegtem. Megvillant a szeme, megrázta a fejét.

- Kell egy új cintányér - közölte.

- Akkor egy kólát...

- Semmi szükséged ezekre a nyálas, cukros mérgekre. Ha szomjas vagy, igyál vizet.

Három kóla árából már felmegyünk Pestre, és veszünk új dobverőket a további el nem fogyasztott négy pizza helyett is.

Így ment ez. De neki köszönhettem, hogy összejött a zenekar, és garázst is tudtunk bérelni a vasútállomás mellett, valahol az isten háta mögött. Kópa pedig felügyelte pénzköltési tranzakcióinkat, és hónapról hónapra fejlődtünk.

Hárman voltunk. Kópa gitáron játszott, másik gitárosunkat pedig Mökinek hívták. Semmit nem volt hajlandó komolyan venni, mindenből poént csinált, én pedig akkor szórakoztam a legjobban, mikor a komolykodó, felhős homlokú Kópát utánozta, egy az egyben lemásolva annak világmegváltó hangsúlyait, és a "mocskos világ" ellen mindig harcra kész széles mozdulatait. De jó csapat volt. Hittünk abban, hogy egyszer ott állunk majd valami kocsma színpadán, és teljes erőből nyomjuk a rockot.

Akkor este azonban dühömben kettétörtem dobverőimet, Möki elszaggatta húrjait, és bánatában fél óra leforgása alatt legurított a torkán négy sört, amely mennyiség depresszióba taszította.

- Ez nem megy - közölte. - Feladom.

- Hát, nem könnyű - csatlakozott Kópa is, a híres-hírhedt rock ballada lassú dalának szólójára célozva. Este nyolc múlt, ami azt jelentette, hogy tíz órája gyakoroljuk azt a rohadt számot, ami arról szól, hogy valaki a háborúban elvesztette a kezét, lábát, megvakult, megsüketült, és itt maradt élőhalottként a pokolban. És ez még hagyján, de nem tudtuk eljátszani a dalt! Kópa minduntalan belekeveredett a gitárszólabá.

Hát szedelőzködtünk.

- Én maradok - mondta Kópa tragikus hangon.

- Jó - nyugtáztuk egyhangúlag a döntést, és biztosak voltunk benne, hogy nem telik bele fél óra, és Kópa csatlakozik hozzánk a kocsmában. De nem ismertük még eléggé a srácot. Elkérte a garázkulcsot, és pihenésképpen újrhangolta gitárját.

- Reggel gyertek értem - szólt.

- Hétkor itt vagyok - közöltem, előre tudván aznap esti programomat. - Hétkor.

Kópa bólintott, és elfordult. Mondanom sem kell, amikor hajnalban próbaképpen kiugrottam a garázsba, a srác éppen a szólót játszotta - tökéletesen. De addig még volt jó pár óra. Este tízkor ugyanis randevúm volt.

5.

Már nem is emlékszem, hogy pontosan mikor beszéltünk először. Azt a nyarat végigszemeztük, hogy így mondjam, de nem történt semmi ott a strandon. Egy évnek kellett eltelnie, mire összebarátkoztunk, és találkozásaink rendszeressé váltak. Ő más városban lakott, de itt töltötte a hétvégéit. Nekem pedig jogsim volt és autóm. Mi sem természetesebb, minthogy elé mentem a discóba, elé mentem a strandra, és úgy általában elé mentem, amerre járt.

Autózgattunk. Olykor hazavittem, máskor a folyóparton sétáltunk kézen fogva, és nem is tudatosítottuk a szomorú tény, miszerint rögtön elengedtük egymás kezét, amint "lakott területre" értünk. Mert tilosban jártunk. Én nem szakítottam akkori barátnőmmel, titkaim pedig nem derültek ki, noha szinte provokáltam a sorsot, hogy bukjak már le, legyen már végre rákényszerítve az igazság kimondására. De nem történt semmi.

- Mit vártál? - csodálkozott dobtanárom, Zoti. - A sors majd megkönnyíti a dolgodat, mi? Hajaj, ez nem így működik, barátom. Az igazság benned ég, rombol és gyötör, de titkaid nem kerülnek addig nyilvánosságra, amíg te nem adsz engedélyt rájuk. Csak mire kiszabadulnak a fenevadak, addigra már jóval erősebbek és veszélyesebbek, mint azt te gondolnád.

6.

Aznap megint találkoztunk. Éjfél is elmúlt, mire beült mellém a kocsiba, és leparkoltunk a házuk elé. Jókat hallgattunk. Jókat csókolóztunk. Aztán megint hallgattunk.

- Ősszel elmegyek - mondta.

- Tudom.

Hallgattunk. De ez a pár szó is elég volt, hogy agyam beinduljon, és gondolataim felsorakozva, hadirendbe állva támadást intézzenek ellenem. Merthogy miről is szólt ez a halk mondat? A lány elmegy, másik városba tanulni, messze innen, kollégista lesz, és nem találkozunk. Én maradok nélküle, megcsalt kedvesemmel, emlékekkel, döntés nélkül.

És nem mondom neki, nem mondom most sem, hogy megyek veled, meglátogatlak majd, ott leszek, számíts rám, számíts velem. Ott hagyom kétségeiben, másodhegedős pozíciójában, értelmetlen szerelmével. És csak ennyit tudtam mondani: - Tudom.

Meleg volt, forró nyáji éj, barátom kint a gettóban gyakorolta szólóját, én pedig egy idegen lánnyal tanultam a szerelmet a kocsiban, félig hátradöntött ülésen.

Tapasztalatlan volt, félénk, és nagyon fiatal. De szerelmes egy srácba, aki minden este hazament kedveséhez, és éjjelente gyakran becsukott szemmel fontolgatta döntését, amelyet soha nem hozott meg. A lány pedig, aki a srác mellett feküdt, nem tudott semmit.

- Hallgassunk zenét - mondta a lány a kocsiban. - Elengedtem kezét, és bekapcsoltam a rádiót. Megszólalt egy ős öreg dal, cincogó gitár, egy mély fekvésből magasba csapó erőteljes férfihang, majd rá válaszul egy női, népdalokon edzett ének. A mese körbefogott minket, és elringatott. A lány discozenéhez szokott fülének furcsa lehetett ez a hetvenes évekből előkúszó dallam, de csak behunyta szemét, és átadta magát a varázslatnak. Én pedig azon kaptam magam, hogy hajába sűgom, fordítom a dal szövegét.

*Felvette úját a Fény Királynője,
s csak ment előre
A Béke Hercege átölelte lovát
s átvágtatta az éjszakát
Ó, táncolj az éjsötétnek
dalolj a reggeli fénynek
Esővel lovagol a
Fekete Lord
ma éjjel s nekünk az idő
mindent elmond.¹*

- Mi ez? - kérdezte a lány. - Ismered?

- Most már igen - szóltam. - Azt hiszem, most jöttem csak rá, hogy miről szól ez a dal.

- És ki énekel?

¹ Led Zeppelin: Battle of evermore (Göbolyös N. László fordítása)

Elgondolkodtam egy percre. Később fogtam fel, hogy abban a pillanatban dobtanárom stílusát vettem fel.

- Azt hiszem, hogy ez a srác teremtette azt a fajta zenét, amit ma keménynek hívunk - mondtam nagyképűen.

- De hát ez olyan, mint egy dal a tábortűz körül. Mint egy mesejáték darabja.

Elcsendesedtem. Miért játszom én a nagymenőt, tettem fel a kérdést. Hiszen nem is éltem még akkor, mikor az a bizonyos négyfős csapat valahol Angliában beült a stúdióba, és szabadjára engedték a sárkányokat, meg a varázslókat a mikrofonok, és a keverők között.

- Inkább elmondom, hogy honnan ismerem - javasoltam. - Talán érdemes.

7.

Most is előttem van a pillanat. Dobtanárom felkel a cucc mögül, rejtelmes pillantással a lemezjátszóhoz megy, és a száznyi CD közül elővesz egyet. Kezembe adja.

Forgatom a kopott, néhol homályosra tapogatott tokot: a képen omladozó kerítés, rőzsehordó öregember, a háttérben vidéki ház, fák lombja. Előtérben a pusztulás, háttérben a folytatás, a feltámadás. Cím, előadó sehol. A dalok címei, ahogy kezdő angolsággal kisilabizáltam: Kalifornia felé, Lépcső a mennybe, Fekete kutya, Az örökkévalóság csatája...

- Mi ez? - kérdeztem.

- Első lecke - mosolygott Zoti. - Nem lehetsz igazi rockdobos, ha nem látod a csodát.

- Mármint hallom...

- Nem, ezt látni kell - erősködött. - Van használati utasítás is, nyugi. Szeretném, ha megértenéd, hogy mit választottál, mit jelent zenésznek lenni, és azt is megértenéd, hogy mire képes az ember, ha nem csinál semmit, csupán hagyja, hogy átfolyjon rajta az Isteni. Mert ahogy a Nap átsüt a redőny rései között, és fénycsíkokká szelídül, ahogy megtörik a prizmán, és ezer színre esik szét, így csapódik le bennünk is az ihlet, amit hívhatunk belső Napnak is akár. És belefolyik a hangszereinkbe, átítatja a hangszálainkat, dalszöveggé, érzésekbe, dalba formálódik. Ha engeded, és ha mindig az eszedben tartod: ez az egyetlen mérce. Ez alatt felesleges alkotni. Semmit ne adj ki a kezedből, ami e szint alatt van.

- Hallhatnám a lemezt? - vigyorogtam szemtelenül.

Zoti nem szólt többet. Belehelyezte a lemezjátszóba a CD-t, leültetett a fotelba, és kezével könnyedén végigsimított arcomon, jelezve: csukjam be a szemem. Majd léptei a konyha felé távolodtak, magamra hagyott.

Normálisan ugye egy másodperc alatt bekapcsolódik egy lemezjátszó, akkor mégis olyan volt, mintha percek teltek volna el néma csöndben. Szólni akartam, kinyitni a szemem, amikor berobbant a szoba, porfelhő fojtotta belém a szót, és vágózó lovasok dübörögtek el harsány csatakiáltást hallatva. Tombolt az erő, felforrósodott a levegő, és lelki szemeim előtt megjelent egy félmeztelen énekes, aki időutazóként jelent meg a huszadik századi elgépiesedett emberek világában, hogy megmutassa, mi az az Erő. Majd még mielőtt elsodort volna a forgatag, elült a vihar, és akusztikus gitárhangok repítettek el a mesék birodalmába, tündérek és manók közé, hogy magam is átváltozzam, kiszínesedjek, és megtisztuljak. Két dalnok kísért utamon, egy angyali hangú leány és egy, az egekig sikoltó harcos, akinek kiáltására meghasadtak az egek, és világokon át visszhangzott az élet hangja.

Mire visszatértem a földre, már véget ért a háború, csak egy magányos fuvolás maradt, hogy hírül adja: van még remény, a jövő már születőben. Felismertem a harcos hangját, de itt már erejét vesztve siratta szerelmét, aki elindult lépcsőn a mennyekbe. Gyenge volt, esendő, panaszkodó, csodát váró. Elringatott hangja, megsajnáltam, megöleltem, szívemhez szorítottam.

Ekkor történt valami.

Könnyű szellő legyintette meg arcom, és gyerekhangokkal telt meg az erdő, nevetéstől visszhangzott a korábban néptelen tisztás. A lantos eltávolodott, és valami baljóslatú volt készülőben. Láttam, amint gépek közelednek, elsötétül az égbolt, és mindent kattogás, zakatolás fülsértő disszonanciái töltöttek meg. Pokoli gitárszóló hasított a csilingelő hangokba, és mielőtt a gépek letarolták volna a tisztást, megnyílt az égbolt, és visszatért a harcos. Kezében ítéltábla és kard. Láng borított el mindent, a harcos kíméletlen volt, és pusztító. Hangja szárnyalt keresztül időn és téren, és megjövendölte a világ végét, amikor minden mozgó megáll, minden egy lesz, és egy lesz minden, s nem marad más, csak egy történet béna kősziklába vésetten.

Aztán csend, sötétség, és egy elhagyott, romos lépcsősor valahol a távolban felfelé a mennyországba.

Csend.

Kinyitottam a szemem. Dobtanárom mosolygó arcát láttam.

- Ennyi egyelőre - mondta.

- Mi volt ez? - kérdeztem rekedten.

- Ez? - kérdezte, majd elfordult, és babrálni kezdett valamit. Visszatette a lemezt a helyére. - Ez a Led Zeppelin.

8.

A lány némán hallgatott.

- Irigyellek téged - mondta aztán. - Hogy ilyen csodákban lehet részed.

Nem értettem.

- De hisz te is hallottad - mondtam. - Most az előbb. Te is láthattad.

Rám pillantott szomorkásan.

- Nem hiszem, hogy ugyanarról beszélünk - mondta. - Te sárkányokat, varázslókat láttál, én csak egy számomra túl bonyolult dalt hallottam a rádióból. Semmi mást. Elhiszem, hogy mindaz, amit elmondtál, igaz, sőt tudom, hogy igaz, de nekem nincs bejárásom abba a világba. Az a tiéd.

- De... - akartam közbevágni.

- Pszt... - csitított, ujját számra téve. - Az a te világod. Ha sokat beszélsz róla, elfoszlik, köddé válik. Őrizd meg, és ne akard mindenáron megosztani.

Bólogattam. Azt hiszem, akkor éreztem meg először, hogy mekkora szakadékok tátongnak köztünk. És akkor kezdtem őt elveszíteni.

Kikapcsoltam a rádiót.

9.

Hajnalodott, és lassan gurultam a garázsosor felé. Halkan járt a motor, és nagyokat ásítottam. Nem volt kedvem hazatérni, és bár esküdni mertem volna rá, hogy Kópa barátom már rég az igazak álmát alussza, mégis tettem egy próbát. Mikor megláttam a nyitott garázsajtót, elröhintettem magam. Aztán még egyszer, midőn feltűnt egy csipás arc, gyűrött ing, és a diadalittas mosoly.

- Csak nem? - szóltam ki a kocsi ablakából.

- De - mondta. - Megtanultam.

- A szőlót?

- A szőlót.

Elismerően hümmögtem.

- Gyere - mondtam. - Hazaviszlek.

Volt egy rendkívül emlékezetes fellépésünk. Akkortájt működött a városban egy "Tekepálya" elnevezésű kocsmá, ami egy zezugos épületből, és a mögötte lévő fedetlen teraszról, színpadból állt. Egyetlen célt szolgált: minél több fiatal minél hamarabb, minél több piát tudjon benyakalni egy ültő helyében.

Sűrűn tűntünk fel arrafelé, mindig elképesztett a hely meglepő igénytelensége, egyetlen ok miatt volt érdemes ott tölteni egy-egy estét, nevezetesen, hogy mindig fellépett valami helyi zenekar, és hajnalig nyomták a bluest, vagy a rockot. Mindenki lehetőséget kapott, akinek zenélni támadt kedve, és rendelkezett megfelelő cuccal ahhoz, hogy alapvető színvonalon műsort szolgáltasson az illuminált közönségnek.

Egy ilyen esti sörözgetés után jött az ötlet: menjünk ki a garázsba, és nyomjuk hajnalig amit tudunk. Csatlakozott hozzánk pár lelkes - és részeg - fiatal, így rajongóink társaságában szédelegettünk ki a vasútállomás mellé, belőttük hangszereinket, és megkezdődött a show.

Mikrofonállvány helyett seprűnyélre rögzítettük a mikrofont, és abba ordítottam, énekeltem mindazt, amit képes voltam a dob mögött. Játszottunk futó külföldi számokat, régi magyar rock nótákat, mígnem feltűnt a színen egy közelben tartózkodó hajléktalan, aki - mint kiderült - a garázs mögött lakott egy általa ásott és lefedett lyukban. A bácsi könnyekig meghatva hallgatta végig a koncertet, és kikiáltott minket a világ legtehetségesebb zenekarának.

Hozzánk csatlakozott ivócimboráink tomboló lelkesedése közepette addig játszottunk, mígnem kireggedett, dobverőm elforgácsolódott, és a többiek is elfáradtak. Aztán hazamentünk aludni.

Körülbelül így esett meg az a mi híres, egész éjszakás koncertünk. Mint később kiderült: az egyetlen. Kópa aztán családi okok miatt kénytelen volt fillérekért eladni gitárját, Mokit pedig behívták katonának. De ez még odébb volt, továbbra is lelkesen jártam dobolni tanulni. Közben aztán összeszedtem másfajta tudást is.

- Anyámék válnak - böktem ki hirtelen. Zoti még leütötte az utolsó taktust, aztán megállt.

- Ideje, nem? - kérdezte.

- Legfőbb ideje - mondtam. Aztán sírva fakadtam.

Zoti nem mozdult egy darabig, hagyta, hadd bölgjem ki magam, mindössze egy pohár vízért ment ki a konyhába, és szótlánul nyújtotta felém. Jólesett a pohár hűvös érintése.

- Szerinted van igazság ezen a földön? - tettem fel aztán a kérdést.

Zoti eltűnődött.

- Valami biztosan van. De ha arra vagy kíváncsi, hogy van e bűn és bűnhődés, akkor azt kell mondanom, hogy ebben nem hiszek. De abban igen, hogy egyszer minden visszajön hozzánk. Minden, amit tettünk, megy egy nagy kört, és visszatalál, mint a bumeráng. Kit bántottál?

- Tessék? - Letöröltem könnyeim.

- Kit bántottál? Merthogy büntudatod van, nem igaz?

Bólintottam. Annyira ki akartam önteni a lelkem, és mégis akadozva kezdtem neki. Biztatásra vártam, sürgetésre, de tanárom még csak nem is nézett rám. Intett, hogy ülünk át a fotelba, feltett valami lágy zenét a lemezjátszóra, és hallgatott. Én pedig lassan elkezdtem.

- Tudod, anyámék házassága maga a katasztrófa...

Egyetértést várva pillantottam Zotira, de arca rezzentelen volt. Többször meséltem már neki szüleim kapcsolatáról, úgyhogy tisztában volt dolgokkal. Folytattam.

- Igazából ők sem tudják, hogy miért vannak együtt több mint két évtizede, de foggal-körömmel ragaszkodnak ahhoz, ami még azelőtt tönkrement, mielőtt lehetett volna belőle valami: a házasságukhoz.

- Nincsenek együtt - szólt közbe Zoti. - Két magányos ember egy lakásban tartózkodása még nem együttélés.

- Igen. Szóval mindkettő menekül a másik elől, alkoholba, munkába fojtja érzéseit, amelyeknek lényege, hogy elszúrták az életüket, nem szeretik egymást, nem tudják egymást elviselni, és azt sem, hogy ráment a fiatalságuk arra, hogy még reménykedtek, alkudoztak, és ígérgették maguknak a szebb jövőt. Most anyám úgy döntött, hogy kiszáll ebből, és új életet kezd.

- És mi a te szereped ebben?

Nagy lélegzetet vettem.

- Anyámnak van két cicája...

Zoti elkomorult, mintha sejtette volna a következőket.

- Ez a két cica volt az elmúlt években anyám legfőbb ürügye és indoka arra, hogy ne költözzön el. Merthogy mi lesz akkor kedvenceivel, akiket legjobban szeret a világon.

- Hogyhogy mi lesz? - kérdezte Zoti - Létezik menhely, ideiglenes szállás, ilyesmi. Tuti.

- No igen, de amikor anyám pár napja elköltözött otthonról, az egyetlen kérése volt, hogy oldjam meg a cicák helyzetét. És én találtam is helyet nekik, elvégre ez nem olyan nagy dolog. Hiszen még akár itt is... Vagy nem?

- De. Folytasd.

- Szóval lett volna helyük, de anyám közölte, hogy nem lenne nyugodt, hogy máshol vannak a cicák, így úgy döntött, hogy...

Halkan felnyögtem. Zoti felállt, és hátat fordított nekem.

- Hogy? - kérdezte.

- Hogy elaltattatja őket az állatorvossal.

Minden erőmet összeszedve visszafojtottam kitörni készülő könnyeimet.

- És tegnap meg is történt. Én vittem be őket az orvoshoz.

- Szóval engedelmeskedtél... - mondta Zoti.

- Tessék?

Zoti felém fordult. Sápadtabbnak tűnt.

- Úgy tudom, te vegetáriánus vagy... - mondta.

- Igen.

- Miért?

- Mert nem veszek részt még közvetve sem abban a tömegmészárlásban, amit húsiparnak hívnak. Az én kedvemért, az én ebédemért ne tenyészsenek ezernyi csirkét, marhát, disznót, hogy aztán embertelen módon megöljék őket.

- Ennek ellenére most saját magad öltél meg két állatot, akiket ráadásul szerettél.

- Anyám kérése volt - mondtam halkán.

- Pontosan - felelte Zoti. - És te megtagadva minden elvedet, meggyőződésedet, szembeszállva józan eszeddel, érzéseiddel, engedelmeskedtél.

- Azt akartam, hogy megnyugodjon...

Zoti ordítani kezdett.

- Micsoda? - Hogy megnyugodjon? És megnyugodott? Tudod, hogy mit kellett volna tenned? Megrázni anyádat, hogy ráébredjen, mit művel. Mit művel magával, veled, azokkal

az állatokkal! Tudod, hogy mit csinált? Bosszút állt több évtizedes szenvedéséért, csak hogy ezt is apádra foghassa! Nem látod, hogy mire ment ki a játék? A bosszúra. És te részt vettél ebben.

- Mit tehettem volna? - kiáltottam.

- Mit? Mentened kellett volna a védteleneket, amikor észrevetted, hogy kitört az elmebaj. Elvinni őket, hazudni, bármit, csak menteni az életet. Hiszen azoknak az állatoknak te néztél a szemükbe, amikor átadtad az orvosnak, neked kellett elbúcsúzni tőlük, és a te lelkiismeretedet fogja nyomni a dolog, amíg élsz. Anyádnak lehet mentsége, hogy nem ő tette, de neked nem.

- De hát sírtam, zokogtam...

- Persze. Mert jó ember vagy. De abban a percben mégis a Gonosz szolgája voltál, és nem mertél nemet mondani. És miért? Mert engedelmeskedsz, és mindenkinek meg akarsz felelni. Ez a te bajod. A megfelelés. Pedig egyetlen egy embernek kéne csak megfelelned: saját magadnak, a saját mércédnek. De te egyeztetsz. A környezeteddel, a világgal, csupa olyan külső dologgal, ami folyton változik. Ezért nem mertél még bűcsút mondani a barátnődnek sem. Nehogy megtudja, hogy mi az igazság.

Befejezte. Dühös volt, láttam rajta. S azt is láttam, hogy nem rám haragszik. Bizonytalan emberi lényemre haragudott, arra a határozatlan belső hangomra, ami soha nem volt elég hangos, hogy jó útra tereljen.

- Nem tanítottak meg téged arra, hogy határozott légy, és nem is vagy az. Arra sem tanítottak meg, hogy vállald önmagad, mindig azt akarták, hogy más legyél. Itt az eredmény.

- Mit kapok én ezért? - kérdeztem.

- A sorstól? - hörrent fel Zoti. - Azt nem tudhatom. Ha majd megkaptad, tudni fogod. De ne várj semmi jóra. Ha még azt sem becsülöd meg, ami a kezédbe adatott, hogyan is várhatod, hogy távoli vágyaid beteljesüljenek? Nézd meg ezt!

Odament a CD játszóhoz, és elővett egy lemezt. Egy háromszög alakú prizma rajzán megtört a fény, ez volt a borító.

- Én nem tudok neked mást adni, csak zenét és tanítást. De talán több leszel általa, és talán megértesz valamit abból, amit az imént elmeséltél. Szem becsuk, és irány a fotel.

Kapkodva engedelmeskedtem. Elhelyezkedtem a fotelben, és vártam a megkönnyebbülést, vártam a megbocsájtást. Kezeim imába kulcsolódtak, és mély levegőt vettem. Kifújni már nem volt időm.

Panaszos, szenvedő kiáltás hangjai töltötték be a teret, és megnyílt alattam a Pokol. Én legalábbis annak éreztem sötét, néhol kéesszerű, megint máshol tejfölsűrűségű

masszát, ami elborított. Egy távoli hang szólt hozzám, szavait csak foszlányokban értettem meg. Szavak, mondatok... *Ne félj a törődéstől... Válassz saját földet... A verseny ára gyors halál...*

Aztán megjelent a Gonosz. Nem tudtam kivenni külsejét, csak egy fenyegető, sötét alakot láttam, ami minden fényt elnyelt, magába olvasztott, és ez az alak üldözőbe vett. Rohantam, menekültem, rettegve pillantottam néha hátra, és percről-percre éreztem, hogy ott liheg a nyomomban, hideg, nedves lehelete tarkómat csiklandozza. Menekültem, majd szilárd falba ütköztem, és ekkor vettem észre, hogy egy óriási arénában vagyunk, kőfallal körülvéve, és mindenhol tükrök, óriási tükrök. Saját magam elől menekültem, és saját árnyékom követett, üldözött mindvégig. Elnevettem magam, és ekkor ezernyi ébresztőóra szólalt meg körülöttem, zengett-bongott a világ, és egyszer csak óriási reccsenéssel megnyílt előttem az Idő.

Alázuhantam a szakadékba, és láttam az elmúló milliárd éveket, világok szakadtak ketté, és hamvadtak el, életek, alkotások, érzések hunytak ki egy szempillantás alatt, és elkeseredve érttem meg, hogy minden hiába. Hiába az erőfeszítés, a munka, az áldozat, minden elmúlik, elfelejtődik, megsemmisül. Nincs értelme a létnek, a virágok nyílásának, a tavasznak. Bezárultak a kapuk, és még mielőtt kinyitottam volna a szemem, mennyei tűzijáték vont a magára a figyelmemet. Majd meglepődve észleltem, hogy amit az imént megsemmisülésnek észleltem, az csupán árnyékba kerülés volt, éppúgy, ahogy a Föld egyes részei kerülnek sötét zónába, amikor a másik oldalról világítja meg a Nap. Most ezek az eltűnő részek újra felragyogtak, és láttam: ott van minden, minden, ami megtörtént, minden, ami elhangzott, minden, minden, csak letisztulva, rendbe téve, mintha értő kéz sorba rakta volna a káoszt, minden értelmet nyert, kivirágzott, és helyére került.

Ott volt két cicám is, ott voltak a szüleim is, és ott voltam én is, nekem is volt helyem, szerepem, én is hozzájárultam ahhoz, hogy a kerek világ még kerekesebb legyen, és tudtam: pótolhatatlan ez a szerep, senki más nem tölthette volna be a helyemet. Majd a hatalmas gömb ismét árnyékba került, és új emberek, új történések, új világok jöttek, míg az árnyékos rész megpihent.

Aztán szívdobogás, és véget ért a lemez.

- Vigyázz magadra, barátom - mondta Zoti. - Sokan vigyáznak rád egyébként is, de néha tartsd nyitva a szemed. Nagyon fontos, hogy mit csinálsz, és miért. Ne felejtse el. Az örökkévalóságnak dolgozol. Mint a Pink Floyd. Láthattad.

Pár hónapig nem találkoztam Zotival. Véletlen volt, vagy sem, szégyelltem magam, vagy sem, nem tudom, de elmaradtam egy időre. Utólag félreértésre hivatkoztunk mindketten, miszerint ő az én telefonhívásomat várta, mialatt én az övét, de egyikőnk se volt valami hiteles ezzel a szöveggel.

Amikor újra beállítottam, Zoti öregebbnek tűnt, megviseltnek, felesége pedig ott ült a zenehallgatós fotelban, és szemlátomást nagyon el volt keseredve. Talán akkor láthattam őt harmadszor, máskor mosolyogva üdvözölt, most azonban csak fáradtan legyintett, és összeharapta száját. Nem is figyelt rám, egy beszélgetés kellős közepén voltak éppen Zotival.

- Akkor vége, ugye? - suttogta a nő. - Nincs több?

- Vége - felelte Zoti, én pedig szerettem volna valahol máshol lenni. - Elmondtam mindent.

- Oké - mondta a nő, és mosolyt kényszerített az arcára. - Akkor dolgozzatok, én elsétálok a boltba. Kér valaki valamit?

Mindketten megráztuk a fejünket, és nagy műgonddal helyet foglaltunk a dobszerkó mögött. Azért próbálkoztam:

- Mi van? - kérdeztem.

- Semmi - mondta Zoti és fájdalmas fintort vágott. - Tudod, más ismerni az utat, és más járni az utat. De mostanra már túl vagyunk rajta. Veled mi van?

- Hajaj! - sóhajtottam.

- Értem - mondta Zoti. - Na, ismételjünk egy kicsit.

Szótlatlanul, kimérten átvettük az órát, gondolatban valahol máshol voltam, és az is gondot okozott, hogy növekvő hányingert éreztem. Csodálkoztam is volna, ha minden rendben lett volna, tekintve, hogy akkoriban kettős, vagy inkább hármas életet éltem. Voltam én, aki szépen, rendszeresen bejártam dolgozni a munkahelyemre, egy videotékába, aztán zárás után fáradtságra hivatkozva elnézést kértem kedvesemtől, és hazamentem. Látszólag. Aztán volt a másik énem, aki ilyen alkalmakkor csatlakozott züllött barátaihoz, és beült velük az első kocsmába, ahol is reggelig söröztek, és világmegváltó zenekari terveikről beszélgettek - gyakorlás helyett. Aztán volt a harmadik énem, aki csupán poénból éjjelente idegen autók zárját nyitogatta kulcsával, hátha sikerül. Néha sikerült, és néha egy-két apróságnak is lába kelt a kocsikból. Fel se merült bennem, hogy ha elkapnának minket, egyrészt nagyon megvernének, másrészt jó kis ügy lenne belőle.

Aztán lelkiismeret furdalásom addig fajult, hogy abbahagytam az egészet, és hálát adtam láthatatlan őrzőimnek a védelemért. Tele voltam önváddal, büntudattal, és akkor egyszer csak, mintha valamiféle isteni jóakarát szándéka lett volna, felszikkasztott a remény.

Mökinél voltunk éppen, kottákat lapozgattunk, amikor a kezembe került egy napilap, amit egyébként azóta sem olvastam el soha. Unottan nézegettem a számomra érdektelen híreket, amikor figyelmemet megragadta egy hirdetés. Apró betűs szöveg volt, egy ausztrál misszionárius igehirdetését reklámozta, időpont, helyszín, stb.

Szemrebbenés nélkül lapoztam tovább, és majd' három hét is beletelt, mikor a reggeli ébredés után villámcsapásként ért a felismerés: ma van ez az esemény!

Abban a pillanatban tudtam, hogy ott a helyem, noha ezer okot hozhattam volna fel ellene. Akkor és ott azonban énem józanabbik, ám talán túlságosan is racionális része csendben maradt, én pedig azon kaptam magam, hogy a buszon ülök, és utazom a fővárosba. Türelmetlen izgalom uralkodott el rajtam, és még azt sem voltam képes megfogalmazni, hogy tulajdonképpen hová megyek. A helyszínt addigra elfelejtettem, de legbelül éreztem, hogy meg fogom találni.

Leszálltam a buszról, és elindultam taláalomra egy villanyoszlop felé. Fehér cédula virított az oszlopon, ugyanaz a hirdetés, amit korábban olvastam. Tudtam, hogy nekem tették oda, és biztosra vettem, hogy jó úton járok.

Kicsiny, fedett csarnokba értem, kézilabdapálya lehetett, vagy ilyesmi. Pár száz ember lézengett a teremben, sokuk a lelátón ácsorgott kétoldalt, páran izgatottan beszélgettek, egy zenekar hangolt a sarokban. Csendben letelepedtem egy padra, és mélységes értetlenséggel bámultam, hogy mi történik.

Lassan közeledett a kezdés, az emberek megtalálták a helyüket, és várták az előadót, aki pontosan időre meg is érkezett, és megkezdte előadását. A tolmácsolt prédikáció nem sokban különbözött a szokásos igehirdetésektől. Nem mintha sokat vettem volna részt ilyesmin, de a tévében láttam, hogy mi zajlik ilyen alkalmakkor. Kicsit unatkoztam, és órára nézegettem: bizony rohant az idő, és nekem az utolsó busszal haza kellett mennem.

Egyszer csak az előadó befejezte mondandóját, és segítőt hívott a színpadra. Majd közölte, hogy aki úgy gondolja, hogy úgymond meg akar térni, annak itt az alkalom, fáradjon le a színpadra. Mire észbe kaptam, már huszadmaggammal ott álltam lent, és szembenéztem száz emberrel, akik biztattak és örültek nekem. Nem értettem semmit. Mindig is utáltam a nyilvánosságot, a tömeget, és a központban levést. És mégis...

A zenekar játszott pár lelkesítő dalt, majd az előadó megkért mindenkit, hogy csukja be a szemét, és imádkozzunk vele együtt. Egyszerű ima volt, elfogadást, megbocsátást kérő,

alázatos. Felrémlett előttem anyám két cicájának képe, az autófeltörések és újra láttam hazugságaimat, kétszínűségemet, gyávaágomat.

Megbocsátást kértem, őszintén, könyörögve, suttogva.

Hogy kitől? Mindegy volt. Talán önmagamtól.

A prédikátor egyenként megérintette mindenki homlokát, és mormolt valamit. Nem tudom, hogy mi történt azután. Csak arra emlékszem, hogy a földön feküdtem, segítők kaptak el, és egy néger fiatalember nyújtotta felém a kezét, angolul mondott valamit, és diadalittasan mosolygott.

Kábultan vonultam félre, leültem a lépcsőre, és hangosan zokogtam. Úgy éreztem, hogy életemben először élek, szabad vagyok, büntelen, minden meg van bocsátva, és nem számít semmi, tiszta lappal indulhatok utamra, élek, élek, és csak egy dolgom van e Földön: szeretni. Megértettem valamit, ami nem adható tovább, és nem írható le.

És pont elértem az utolsó buszt.

- Te tudod, hogy mi volt ez? - kérdeztem Zotit.

- Megtérés - felelte. - Mi más?

- És mi ez? - makacskodtam.

- Mit akarsz tudni? Hogy mi történt valójában? Nézzük csak. Tömeghipnózis, öncsalás, bioenergia-átadás, isteni csoda, Szentlélek-közvetítés, hisztéria. Nem mindegy? Miért akarod magyarázni azt, aminek a végeredménye a fontos?

- Mert meg akarom érteni - mondtam.

- Mi a fenének? A világ működik, noha nem érted. Te is, a tested is működik, noha nem érted. Minek túlkomplikálni a dolgokat? Na, lássuk azt a megtört tizenhatodot! Egyébként mi van azzal a lánnyal a strandon?

- Most megtört tizenhatod, vagy újabb történet?

Zoti megszorította a dobverőt.

- Tizenhatod. Na, gyerünk!

13.

Azzal a lánnyal egyébként egyszer megpróbáltam szakítani. Levelet írtam neki, aztán mikor egy másik levélben jóváhagyta elhatározásomat, kétségbeesetten rohantam hozzá magyarázkodni. Így hát tovább bujkáltunk, én pedig tovább hazudoztam barátnőmnek. De ekkor már nem kerestem a konfliktust. Tudtam, hogy szerelmem nyár végén elmegy, és addig

pár hetünk volt csak már. Találkoztunk, sétáltunk, beszélgettünk, és megőrültem érte. Ő pedig mindezt szelíd mosollyal vette tudomásul, és szándékosan nem bonyolódott jobban bele semmibe. Aztán elment.

Váltottunk pár levelet, áradozott az új iskoláról, az új barátnőkről, és... az új barátokról, akik körülrajongták. Nem beszélünk meg semmit, és soha nem beszélünk át semmit. Négy hónap telt el, mire újra láttuk egymást egy szilveszteri bulin.

Életem legfagyosabb szilvesztere volt. Haverokkal közösen kibéreltünk egy óriási termet valami szabadidőparkban, levittük a nélkülözhetetlen házbuli-kellékeket, és készültünk az estére. Csupán azt felejtettük el a lázas készülődés közepette, hogy az óriási helyiségben nincs fűtés, és éjjel pedig mínusz tíz fok alá esik a hőmérséklet. Mire észbe kaptunk, már csontig átfagyunk, a sebtében beszerzett öt hősugárzó bekapcsolásával pedig csak azt értük el, hogy kiment az összes biztosíték, és kis híján elektromos tüzet okoztunk. De mindez lényegtelen apróság volt ahhoz képest, hogy azon az éjszakán megfagyott a lelkem.

A szervezés jól sikerült. Barátaim a tudtom nélkül meghívták rég nem látott szerelmemet is a bulira, én meg kapkodhattam a levegőt, mikor megpillantottam őt az ajtóban.

- Nem kellett volna idejönnöm - ez volt az első, amit mondott.

- Dehogynem - jópofásodtam.

Mélyen a szemembe nézett, és megrázta a fejét. És akkor rádöbentem: idegen! Messze eltávolodott már tőlem, más emberek között él, más felfogás szerint, és én csak egy vagyok neki a múltjából, a gyerekkorából. Éjfél előtt táncoltunk egy kicsit, aztán pedig lerohantam az utcára, és a fagyos téiben egymagam átkozódtam, sikoltoztam pár percig a sötét éjszakának, átkoztam sorsomat, átkoztam határozatlanságomat, és átkoztam a gyávaságot.

Az új év nélküle telt el, és az utána következő is. Barátként találkoztunk még párszor, de az is elmúlt. Folytattam életemet azzal a lánnyal, akivel addig is éltem, és akit mindezen tévútjaimról csak évekkel később világosítottam fel. Akkor számoltam le végleg hazugságaimmal.

14.

Egyszer megkeresett egy zenekar.

- Arról van szó - mondta a telefonban a srác, - hogy van egy bandánk. Más előadók számait játszuk, és lesz egy tehetségkutató fesztivál egy hónap múlva. Meghívtak minket, de a

dobosunk lebetegedett, nem tud részt venni a próbákon. Kell egy dobos a fellépésre. Vállalod?

- Hát persze - mondtam.

Ez volt az első nagy lehetőség. Természetesen elszúrtam. Először oda voltam az örömtől, és heves izgalom vett rajtam erőt, mikor elképzeltem, hogy ott állok ülök a dob mögött a színpadon, összenézünk a többiekkel, és nagy merészen belevágunk a nótákba. A közönség pedig tombol, a zsűri elégedetten hátradől, és a végén minket neveznek ki az évtized reménységének. Persze ez a valóságban nem így megy, egész máshogy zajlanak az effajta tehetségkutató fesztiválok, de jó volt fantáziálni.

Megbeszéltünk egy időpontot a sráccal, amikor feljönnek hozzám, és aztán közösen kimegyünk a garázsba, hogy megmutassák nekem a nótákat.

Délután négy óra volt, a nagy nap. Körömöt rágva járkáltam fel, s alá a szobámban, és váraкоztam. Valami megmagyarázhatatlan feszültség bujkált bennem, és megdöbbenve tapasztaltam, hogy legszívesebben elmenekülnék a feladat elől. Kinevetni akartam ezt az érzést, de képtelen voltam ezt megtenni. Járkáltam hát, mígnem megszólalt a csengő.

Gyomrom összeszorult, és torkomban dobogott a szívem. Eltelt egy másodperc. Halk beszélgetés hallatszott az ajtó mögül. Ott vannak a srákok, érted jöttek, menj már ajtót nyitni! - dobolta belül egy hang, de én csak vártam.

Tétován mozdultam az előszoba felé, de valami megállított. Mintha mögém lopózott volna egy alak, és a fülemben suttogta volna: mit remélsz, öreg, úgysem fog sikerülni, pontatlan vagy, nem is tudsz játszani, hagyd a fenébe az egészset. Öt másodperc. Újra kopogtak, ezúttal erősebben. Torkomban dobogott a szívem, és tettem egy határozott lépést az ajtó felé. Akár meg is hallhatták lépteimet a túloldalon. De az alattomos hangocska tovább suttogott: ki fognak nevetni, öregem, leégeted magad és a srákokat is a színpadon, mindenki a tehetségtelenségéről fog beszélni...

Még egyszer kopogtak, kicsit vártak, majd elmentek.

Némán álltam az előszobában pár percig, majd hisztérikus röhögésben törtem ki. Miután lenyugodtam, lefeküdtem ágyamra, és végiggondoltam a dolgot. Szóval, mi a fenét művelek? Kapok egy lehetőséget, semmi veszténivalóm nincs vele, és egyszerűen nem nyitom ki az ajtót? Hát normális vagyok én? Mi a fenének járok én dobolni tanulni évek óta, minek ölöm bele a sok pénzt a dobszerelésbe, ha rögtön össze csinálom magam az első kihívásra?

Gyorsan lenyugtattam magam, hogy semmi gond, majd úgylis hívnak a srákok, úgylis megbeszélünk egy mások időpontot, úgylis fellépünk együtt, és úgylis menni fog.

De a srácok soha többé nem hívtak, és soha többé nem állt össze a csapatunk sem. Ősz elején betornyoztam kisszobám sarkába a felszerelésemet, két évig tároltam, majd eladtam egy lelkes ifjú titánnak, aki a tanítványom lett pár hónapra.

De ez még odébb volt, ama bizonyos gyáva estén álmodtam valami különöset.

15.

Koncerten voltam egy kicsiny szigeten, éreztem, hogy a valóságban még meg sem születtem, olyan távoli volt az esemény. Hatalmas színpadot állítottak fel a szervezők, és ameddig a szem ellátott hosszú hajú fiatalok heverték a fűben. Cigiztek, söröztek, némelyek valamilyen, csak általuk hallott zene ritmusára ringatták testüket, és édeskés illat szállt a levegőben. Páran aludtak, kis csoportok meditáltak, és váraoztak valamire. A színpad már elő volt készítve a műsorra, egy hatalmas zongora, mellette szintetizátorok, orgona, és egy ütött kopott zongoraszék, középen egy mikrofon, a háttérben pár gitár, a színpad szélén pedig egy tekintélyes méretű dobfelszerelés foglalta a helyet két csillogó gonggal.

Teltek-múltak a percek majd apró termetű emberke jött elő, és selypítve bekonferálta a zenekart, a szöveget nem értettem, csak arra lettem figyelmes, hogy a tömeg megélnékül.

Mindenki a nyakát nyújtogatta, hogy jobban lásson, a színpadon rövidesen feltűnt három fiatalember. A legmagasabb félhosszú hajú, nyurga srác valami roppant gicces ruhában érkezett, intett közönségének, és helyet foglalt a zongora mögött. Nyomában pufók, tömzsi emberke szuszogott, kezében basszusgitár, vidáman vigyorgott, és egy intéssel bemutatta harmadik társukat, egy gyerekképű, meghökkentően fiatal dobost, aki nagy igyekezettel ült le hangszer mögé, és máris a többiekre koncentrált. Kicsit báméskodtak, majd bólintottak, és belecsaptak a húrokba.

Templomi orgona hangja töltötte meg a teret, lassan mögéje lopakodott a basszusgitár, végül a dob is életre kelt, és beazonosítatlan stílusú zene kezdte bontogatni szárnyait a meglepett közönségnek. Az énekes fegyelmezett, kristálytisza, magas hangja elvont gondolatokat, asszociációkat közölt, a billentyűs olykor végeleáthatatlan improvizációkba fogott, egyszer pedig a dobost magára hagyták tíz percre, hadd mutassa meg az egybegyűlteknek, hogy mi fán terem a dobolás. Mikor a két gong utolsót visszhangzott visszajött az énekes, megköszörülte torkát, és finoman pengetni kezdte akusztikus gitárját. A már felpezsdült vérű hippik lecsendesedtek, és a tömeg egy emberként hullámozott a gyönyörű szerelmes melódia dallamára:

*Szeretnéd, ha angyal lehetnél?
Vagy tán csillag is akár
Akarod-e, hogy kezeid nyomán
Varázshangon szóljon e gitár?*

*Költő lennél szívesen?
Vagy csak a zendülő húr?
Bármilyen lehetsz, határok nincsenek
Más kedvese lennél tán?
Titkos talán ez a vágy?
Álmodozhatsz, mint ki a Holdon jár*

*Játszani akarsz a vágyaddal?
Gitárhúrként a hangoddal?
Csupán azt az egyet mondhatom
Látod nem dőlt össze a világ
Hogy kimondtad mi legbelül fáj*

*Mikor álarc mögé temeted arcod
Sötét üveg rejti tekinteted
Mögötte már csak fagyott vonások
De még mindig felmelegíted a lelkem*

*Kispárna lehetnél, hova fejemet hajthatom
Paplan, mi nyújtózik az ágyamon
Arcod egy magazin címlapján szerepelhet
A feltételeit magad teremtéd meg*

*De minden nap egyre szomorúbb már
A percek múlnak, örület vár
A cél távoli, a mérce túl magas
Valaki hozzon már egy létrát!*

*Lehetsz énekes is akár
Sőt talán maga a dal
Hadd mondjam el most neked
Nem tehetnél rosszabbat magaddal
Most nagyon fontosak szavaim
Nehezen telnek el napjaim
Tapasztalatom keserűn emészttem
Most már az egész értelmetlen
De te még mindig felmelegíted a lelkem.²*

Az énekes meghajolt, lopva egy könnycseppet törölt ki a szeméből, és mintha akkor eszmélne fel, elvigyorodott.

² Emerson Lake and Palmer: Still... you turn me on

Ekkor felébredtem.

Kábán néztem magam elé, már sötétedett, átaludtam a délutánt. Álmosan kimentem a konyhába egy pohár vízért, és figyelmetlenségemben lesodortam az aznapi újságot a radiátorról. Ahogy felemeltem a lapot, az utolsó oldalon egy nagybetűs hirdetésen akadt meg a szemem: AZ ÉVTIZED VISSZATÉRÉSE MAGYARORSZÁGON! Elolvastam a cikket valami angol, általam ismeretlen együttesről, akik tizenkét év után újra összeálltak, és nemsokára koncertjük lesz, aztán ledobtam az újságot.

Zotit azért az első leendő alkalommal megkérdeztem a dolgról, mire ő transzba esett, és felidézte gyermekkorát, fiatalabb éveit, és azt az élményt, amit az ominózus zenekar nyújtott neki akkoriban. Nyugtáztam a dolgot, bíztam Zoti ízlésében, és mit veszíthetek alapon én is elmentem arra a bulira.

Hűvös, őszi nap volt. Meglehetősen vegyes érzésekkel ácsorogtam a stadion küzdőterén, és vártam valamit. Bár Zoti napokkal korábban rám szózott három kazettát, hogy "melegítem be magam" a csapat zenéjével, de úgy alakult, hogy nem volt időm meghallgatni őket. Így ott és akkor előítélet-mentesen, és kíváncsian vártam, hogy mi fog következni. A színpadon a hangszerek óriási fekete vásznakkal voltak letakarva, pedig szívesen megszemléltem volna őket mialatt teltek a percek.

Egyszer csak sötét lett, és egy hang angolul bekonferálta az együttest. Furcsa déja-vum támadt, de nem volt időm elemezgetni érzéseimet, mert kigyúltak a fények, három betű szikrázott fel a közönség felett: ELP, és megjelent a színpadon három ötvenéves forma férfi fekete ruhában, derűsen intettek, és ekkor észrevettem, hogy a hangszerek is szabaddá váltak a nehéz vásznaktól.

Elakadt a szavam. Ott volt az álmomban látott fekete zongora, a hatalmas dobfelszerelés gongokkal, csak minden modern volt, csillogó-villogó és vadonatúj. És lassan felismerni véltem a billentyűit igazgató markáns arcú emberben a valamikori nyurga srácot, ott állt középen a pufók, kerek arcú énekes, és a középkorúvá érett, kölyökvonásait megőrző dobos is készen állt a show-ra.

Aztán elszabadultak az indulatok, megszólaltak a fanfárok, és a halhatatlan hármas belefogott a varázslatba. Fölényesen uralták hangszereiket, és egy határozott kézlegyintéssel elsöpörték azt a majd három évtizedet, amióta először álltak színpadra így hárman, ama sziget-béli fesztiválon.

Álmom valóra vált, beteljesült, és úgy éreztem, hogy régi ismerősként vagyok jelen, újra meghallgattam azt a megindító melódiát, és láttam az énekes arcán, hogy időben valahol máshol van, egy angol kisvárosban, ahol tizenévesen első szerelmének írja ezt a dalt, és bár a

fiatalság elmúlt, a lány messze jár, és az Idő a markába röhög, abban a pillanatban a gitárhangok elhozták nekünk a múlt kicsiny szeletét, és a rekedtté öregedett hang immár emlékeinek suttozja: *Te még mindig felmelegítet a lelkem.*

Majd ugyanúgy megtörölte szemét, és meghajolt, mint akkor az álmomban. Aztán órák múlva vége lett.

16.

- Hogy lehet ezt kibírni? - kérdeztem Zotit.

- Mit? - bámult rám bután.

- Hát azt, hogy ott állsz a színpadon, tudod, hogy már harminc éve ott állsz, tudod, hogy legenda vagy, tudod, hogy történelmet írtál, és millióknak változtatta meg életét a zenéd. És te még élsz. Hogy lehet ezt a tudatot elviselni?

Zoti megérthette kérdésem lényegét, mert percekig gondolkodott.

- Tudod, ezek más emberek - mondta aztán. Nem volt valami fantasztikus észrevétel. Továbbra is kérdőn néztem rá.

- És?

- Mit és? Arra vagy kíváncsi, hogy milyen érzés halhatatlannak lenni? Pokoli. Nem emlékszel arra a dalra? Arra a szövegre? *"Most nagyon fontosak szavaim. Nehezen telnek el napjaim. Tapasztalatom keserűn emészttem. Most már az egész értelmetlen"*... Szerinted milyen élete van annak, aki ilyet leír, elénekel? Elmondom. Ezek az emberek ugyanolyan álmodozó tinik voltak, mint te. Sikerről álmodtak, zenész életről, és közben valószínűleg éheztek, hacsak nem mentek el dolgozni. Valószínűleg boldogtalanok voltak, és az egyetlen reményük az volt, hogy majd egyszer befutnak. A hetvenes években ez nem volt olyan könnyű, mint manapság, akkoriban még produkálni is kellett valamit, lehetőleg egyedül. Szóval ez a három fiatalember megcsinálta. Eljutottak a montreáli stadionba, a csúcsra, minden évben egy új nagylemez, fantasztikus kritikák, turné turné hátán, közben pedig mellékesen milliomosok lettek. Ők is, és az őket hajtó menedzserek is. Bizonyára eljött az idő, amikor már nem volt elég a szerelmes éjszakákon, naplementéken szerzett ihlet, hanem időre kellett dalokat írni, kompozíciókat alkotni, mert aktuálissá vált az új lemez, az új turné. Ilyenkor jött a görcsölés, a kínos megfelelés a főnököknek, közben barátnők, feleségek menekültek el tőlük megrémülve az iszonyatos robotmunkától, mialatt a zenéjüket hallgató közönség legendát csinált a srácokból, és minden szavukat filozófiává, életformává alakította

át. Így ők tíz éve hajtás után egy szép nap ráébredhettek, hogy bár milliók kelnek-fekszenek az ő zenéjükkel, életük mégis egy nagy rakás katasztrófa. Ekkor írhatta meg az énekes azt a dalt, és ez után dönthettek úgy, hogy befejezik. Egy dologgal nem számoltak. Hogy az emberek nehezen mondanak le az álmaikról és az ideáljaikról, és azt is elfelejtették, hogy ők maguk mit vállaltak. Egyik lemezüknek azt a címet adták, hogy *"Üdvözlünk benneteket a show-ban, aminek sosem lesz vége"*. Gondolod, hogy abba lehet ezt hagyni? Nekik dolguk van, és lesz is még. Úgyhogy most folytatják. Milyen érzés lehet ott állni ötvenévesen, és az ő szemükkel látni például téged, aki még meg sem születted, mikor ők már a csúcson voltak, és te mégis ott vagy a koncerten? Bizonyára felemelő és felelősségteljes érzés, de egyben rémisztő is. Mert te viszed tovább, amit ők tanítottak, és senki, sohasem lehet benne biztos, hogy jót tanít. De mit is tehetnének? És te mit tehetsz? Aki tanításra adta a fejét, annak vállalnia kell a következményeket. És ha úgy nézzük, hogy minden kijelentéssel, minden mozdulatoddal befolyásolsz másokat, vagyis tanítod őket, akkor lehet csak érezni, hogy mennyire felelős vagy mindenkiért.

- Felelős vagyok a rózsámért - mondtam.

- Tessék?

Nem ismételtam meg a mondatot.

17.

Tulajdonképpen sohasem mondtuk ki, hogy megszűnt a zenekarunk. Kópa eladta gitárját, dolgozni kezdett, aztán eltűnt pár évre külföldön, majd újra előkerült, és beiratkozott a zeneiskolába klasszikus gitárt tanulni. Möki újabb és újabb zenekarokat hozott létre, felléptek olykor, hallhattam számaikat, aztán eltűntek.

Én dolgoztam, írni kezdtem mindenféle furcsa és rémisztő történetet, néha vettem egy-egy büntudatos pillantást a sarokba, ahol megfakult fényű dobszerkóm hevert szétszedve.

Minden ideiglenes volt. A szünet, a zenésztársaimmal való kapcsolat megszűnése, és tanulmányaim szüneteltetése is. Sohasem mertem kimondani, hogy vége, rettegtem a gondolattól, hogy hiába volt az évtizedes tervezgetés, feladtam zenész terveimet. Így hát mindent pillanatnyi történésnek magyaráztam, és még egy darabig zenésznek tartottam magam. Akkor még nem tudtam, hogy semmi sem értelmetlen, és nincs olyan, hogy hiábavaló. De hát elvégre is alig voltam tizennyolc éves.

Aztán eljött a nap, amikor elbúcsúztam Zotitól is. Természetesen ideiglenesen.

- Csak egy kis pihenőre vágyom - mondtam.

- Értem én - felelte. - Sok az anyag, nincs időd gyakorolni. Pihenj csak.

Köhintettem egyet.

- Aztán majd jelentkezem.

- Ühüm.

- Van ilyen, nem? - kérdeztem gyászosan.

- Van. Persze, hogy van. Nyugi.

Ennyi volt az egész. Persze találkoztunk még. Egyszer az utcán láttam. Eszméletlen csiricsaré öltözékben volt, mint egy vasárnapi rocker. Minden bőr, szíjak, kendők, csingilingik. Rövidre vágott haj, és bajusz. Bajusz!

- Ez nem lehet igaz! - köszöntem rá, és mielőtt bármit tehetett volna, megöleltem. -
Hogy nézel ki?

Kicsit megsértődhetett, morózusan válaszolt.

- Most mi van? Új dizájn. Különben is... randevúm van. Vagyishogy... lesz.

- Aha - mondtam. Nem néztünk egymás szemébe. Pedig ömlött volna belőlem a szó: Képzeld, megint találkoztam azzal a lánnyal, és bár eltelt két év, képzeld, eljött velem moziba, és hazafelé csokolóztunk, és ugyanúgy nézett rám, mint régen, és már nem érdekel, hogy mit csinálok, csak teszem, mert egyszerűen jó, és talán lesz majd valami, a lány jövőre végez a sulival, talán kitart addig, és nem fogod elhinni, író leszek, kiadják a novelláimat, és a tanítványom sikereket ér el, nem érdekelnek ám már vallási dolgok, inkább pszichológiát olvasok, és megyek majd továbbtanulni, ha nem leszek lusta, és megvan ám még az a három kazetta, amit adtál, sőt azóta saját magam fedezek fel új zenéket, ezen kívül csatlakoztam egy klubhoz, akiknek az újságjába cikkeket írok, eladtam a dobcuccot, de az árán kimentem Olaszországba, és láttam a Pink Floydot élőben, életem legnagyobb élménye volt, soha nem felejttem el, hogy megmutattad nekem a csodát...

Ehelyett csak néztük egymást szótlánul, Zoti az órájára pillantott, és szabadkozva közölte, hogy mennie kell.

- Minden jót - szólt.

Villámgyorsan hátat fordított, és elindult. Én nem mozdultam, éreztem, hogy még maradnom kell. Nem telt bele tíz másodperc, Zoti megállt és visszafordult. Belenyúlt a belső zsebébe, és kivett onnan egy kazettát.

- Figyelj... - mormogta. - Ez a tied. Asszem, ezzel még tartozom. Elfelejtettem neked iránytűt adni. Ne haragudj.

Azzal a kezembe nyomta a kazettát.

Othton vettem csak elő. Nem evilági tájat ábrázolt a borító, égbe nyúló sziklák, színes kövek, barlangjáratok, és egy felirat: *Egyesülés*. A szalag a közepén állt, úgy gondoltam, nem véletlen. Bekapcsoltam a magnót, hanyatt dőltem az ágyon, és becsuktam a szemem, ahogy szoktam.

*A legfényesebb fa mögött a Hold Nappá változik
És álmainkban ragyog tovább
Életünk értelméről mesél a fény
És végre szembenézünk a nyugati világgal
Csillagfény jelzi a végtelenséget
Csillagfény mutatja az örökkévalót
Csillagfény mutat irányt észak felé
Vissza a központba, a régi városba
Vissza önmagunkba³*

Eltűnt a szoba, eltűnt alólam az ágy, és egy hatalmas épület előtt találtam magam. Omladozó kőlépcsők vezettek fel a magasba, és felismerni véltem az ősi templomot, amelynek képét mintha egyszer láttam volna Zoti lemezgyűjteményében az egyik borítón. Nem tudtam a nevét a monumentális alkotásnak, de nem is volt lényeges. Dacoltam örökké éber elemezgetési hajlamommal, tudtam, hogy most más a lényeg.

Óvatosan, minduntalan a lábam elé nézve elindultam felfelé. Figyeltem, hová lépek, noha éreztem, hogy nem érhet baj, vigyáznak rám. Lábam alatt meg-megcsikordultak a kövek, omladozott, mállott a több ezer éves kőzetborítás, de haladtam felfelé.

A köd felszállt az épület körül, és megnyílt előttem a látóhatár. Megdőbbenve láttam, hogy csillagos ég vesz körül, mintha az építmény az űrben lebegne. Alul valami tejfehér képződmény, talán felhő lehetett, körös-körül pedig a végtelen űr.

Megszeppenve nyeltem egyet, és örömmel vettem észre, hogy közeleg a bejárat: alig pár lépcsőfokra felettem hatalmas kapu tátongott, és mintha egy füstfellegből álló barátságos kéz intett volna: gyere csak, barátom, gyere beljebb...

Szót fogadtam, megszorítottam lépteim, és felemelt fejjel léptem át a küszöböt. Egy csillogó előcsarnokba kerültem, a falak olyan fényesek voltak, mintha tiszta gyémántból rakták volna ki őket értő kezek. A ragyogásból aztán kibontakozott

³ Yes: Angkor Wat

egy ajtó, és egy kisebb helyiség, amely úgy ránézésre könyvtárszoba lehetett. Nem volt vége, ebben biztos voltam.

Messze a magasba nyúló polcok végig a falak mentén, és a termet is keresztül-kasul hatalmas szekrények, állványok szabdalják szűk folyosókra. És milliónyi könyv, ameddig a szem ellátott, könyvek, könyvek és könyvek. Ez lehet a mindenség tudása, gondoltam tétován, és éreztem, hogy nem járhatok messze az igazságtól. Odaléptem a hozzám legközelebb álló polchoz, és megpróbáltam leemelni egy kötetet, azonban a könyv, mintha odaragaszkodtak volna, nem mozdult.

- Ne így - szólt egy hang a hátam mögött.

Megrezzentem, és hátrafordultam. Egy huszoneves forma srác állt a hátam mögött, félhosszú hajjal, és derűsen mosolygott. - Helló - közölte. Színes pólót viselt, esküdni mertem volna, hogy valami rockegyüttest ábrázolt a kép, legalábbis a stílusa erre engedett következtetni.

- Ki vagy te? - kérdeztem meglehetősen bután.

- A nevem Pink - mosolygott a srác. - Legalábbis te így neveztél el valamikor.

Segíthetek?

- Nem emlékszem - motyogtam. - De...

- Ja, bocs - szabadkozott a srác, és kicsit zavarba jött. - Nem is emlékezhetsz rá, hiszen az majd később... - megrázta a fejét. - Bonyolult - mondta aztán ismét mosolyogva. Kicsit érthetetlen volt az ügy. Amíg magyarázkodott, addig én összeszedtem magam.

- Te otthon vagy itt? - kérdeztem.

- Aha, legalábbis remélem - mondta, és megfogta a könyvet, amit le akartam venni. - Így kell - mutatta. Megérintette a kötetet, az könnyedén lebegni kezdett, és megállt a levegőben.

- Csak gondoldj arra az oldalra, amelyikre kíváncsi vagy, és máris megjelenik.

Szót fogadtam, kicsit lehunytam a szemem, és a huszonegyes számra gondoltam. A könyv kinyílt, és máris ott lebegett előttem a kívánt oldal... amely üres volt. Kérdőn meredtem Pinkre.

- Kérdeztél valamit? - húzta fel a szemöldökét.

- Hogyan? - mondtam.

- Kíváncsi vagy valamire, vagy csak meg akartad nézni a könyv belsejét?

- Én csak... mint egy könyvtárban...

- Ez nem csak egy könyvtár - mondta Pink. - Ezt úgy hívják, hogy *Akasha*. Itt van minden, ami valaha is történt, és történni fog az Univerzumban. Azért könyvtár, és könyvek formájában látod, mert ehhez vagy szokva. De itt mindig minden változik, ezért neked is könyvvé kell válnod, ha meg akarsz tudni valamit.

- Vagyis? - kérdeztem.

- Nyílj meg - mosolygott Pink. - És fedd fel a rejtett oldalaidat. Én most megyek.

Meghökkenem.

- Hová? Úgy értem...

- Még találkozunk - mosolygott, és aztán már ott sem volt. Én pedig tanácstalanul ácsingóztam a mellettem lebegő könyv társaságában. Mit is mondott a fickó? Megnyílni? Hát jól van. Kifújtam magamból az összes levegőt, és elképzeltem magam egyetlen hatalmas könyvnek. Lassan lebegek a térben, majd a vastkos fedelem kettényílik, és lassan elválnak egymástól lapjaim, szétterülök a térben, és csak lebegek, lebegek...

Majd kinyitottam a szememet.

Ugyanott álltam, ahol az előbb, és egy pillanatra bosszús is lettem, hiszen semmi nem változott. Már indultam volna, amikor velem pont egy magasságban felfénylett egy vastkos kötet a polcon, és ami megdöbbenett, az a gerincén levő felirat volt.

Az én nevem.

Mohón kaptam utána, majd eszembe jutott a fickó módszere. Könnyedén megérintettem hát, és kértem, hadd lapozzak bele. A könyv lesuhant a polcról, és határozottan kinyílt az egynegyedénél.

Szívem a torkomban dobogott az izgalomtól, ahogy belepillantottam, mivel sejtettem, hogy ez az én történetem. Az egynegyedénél jártam... A lapon mindössze egyetlen szó állt, és én percekig csak bámultam, ízlelgettem a jelentését.

Ennyi volt: *IGEN*.

18.

Ekkor véget ért a szalag, és ismét a szobámban voltam, az ágyon hevertem. Eltűnt minden, de elviseltem a sötétséget, nem nyitottam ki még a szemem. A dal

utolsó akkordjai még a fülemben kergetőztek, és én Zotira gondoltam. Aztán a lányra a strandon, majd barátnőmre, aki vacsorára vár engem. A szomszéd szobából valami film hangjai szűrődtek ki, mondatfoszlányok. Valamiért nem tudtam nem odafigyelni a szavakra, és a következőket hallottam:

- Már évek teltek el azóta... Régen szakítottam vele, és a feleségem sem tudta meg soha... Biztonságban voltam, jól éltünk, elfelejthettem volna az egészet... Megúsztam... De egyszer leültem a feleségemmel, és elmondtam az egészet... Nem tudtam együtt élni azzal a tudattal, hogy megúsztam...

Görcsbe rándult a gyomrom. Éreztem, hogy itt az idő. Meg kell tennem valamit, ami lehet, hogy a vesztemet okozza, de megmentheti a lelkemet. Eszembe jutott a szó, amit a könyvben láttam abban az öreg könyvtárban.

Összeszedelőzködtem, és elindultam.

19.

A tanítványomat Sipinek hívták. Lelkes, lelkesedő srác volt, apró termetű, és legalább annyira megszállott, mint amilyen én lehettem, mikor Zotihoz kezdtem járni. Egy szép napon bekopogott ajtómon, és közölte, hogy tanulni szeretne tőlem, mellékesen pedig nincs-e egy eladó dobszerkóm.

Bambán állhattam egy darabig, de aztán kinyögtem valami "igen"-t és "ja de"-t. Nagy megtiszteltetés volt a felkérés, és szinte szégyelltem kimondani, hogy kéne fizetni a tanításért, legalább valami minimális összeget. Azonmód megvette akkor már két éve porosodó dobcuccomat, annyiért adtam el, amennyibe került, utána aztán ő villámgyorsan felújította az egészet. És hát hetente egyszer találkoztunk.

Sokszor azon kaptam magam, hogy Zoti stílusában okítok, és belefeledkezem holmi filozófiai gondolatokba. Sipi figyelmesen hallgatott ilyenkor, és később jutott a fülemben: továbbadta fejtegetéseimet.

Tanultunk. Mindent átadtam, amit átadhattam, aztán eljött az idő, hogy ritkultak találkozásaink, a srác már önállóan képezte magát. Zenekart alapított, és évekig nyomták. Megcsinálta azt, amit én sohasem mertem megtenni. És tudják mit? Ezáltal én is elégedettséget éreztem, közvetve én is átéltem a sikert, én is több lettem.

Az érdeklődésem azonban más irányba fordult. Írni kezdtem, filmezni tanultam, és lássanak csodát: egyszer csak összefutottunk Mökivel, aki éppen sokadik zenekarával próbálkozott betörni a piacra, és éppen videoklipre volt szükségük. Megcsináltuk a dolgot, és

a pár óra alatt, amíg együtt dolgoztuk kiderült, hogy Möki semmit nem változott, ugyanolyan komolytalan, álmodozó srác, mint volt annak idején a garázsorszakban. Mostanság úgy tudom, vállalkozó lett, de nem adta fel a zenélést.

Kópa sokáig járt a zenesuliba, de aztán minden idejét lefoglalta a munka, és abbahagyta az egészet. Néha összefutunk az utcán, terveket kovácsolunk a jövőre nézve, mert valahol ő is tudja, amit Zoti mondott nekem: ezt nem lehet abbahagyni. Úgyhogy most ő is szünetelteti az álmait.

Nemrég részt vettem egy fiataloknak szóló újság szerkesztésében, és egyszer csak kezembe került egy vers, rövidke, borongós poéma, az aláírás pedig: Sipi. Nem tévedtem, egykori tanítványom írása került el hozzám. Mint kiderült, a srác már régóta nem zenél, de erősen fontolgatja egy új csapat összeverbuválását. Amúgy költő lett, filozófus-lélek, töprengő figura. De nem vezett el.

És mi van Zotival? Vele két éve találkoztam utoljára azon a bizonyos strandon. Teljesen meglepett, hogy ott találom, lévén, nem idevalósi. Beszéltünk pár szót, és megígértette velem, hogy felhívom. Tudom, hogy fel fogom. Biztos vagyok benne. Nem tűnt csalódottnak, amikor elárultam neki, hogy már évek óta nem volt a kezemben dobverő.

No és az a lány? Messze van, egy másik korban, másik életben is talán. Valahol maradt egy fénykép, ami nem is őt ábrázolja, csak egy arcot, amit én álmodtam a helyébe. De egyébként nem tudok róla semmit, és jó ez így. Örülök, hogy életben van. A világ gazdagabb, hogy ő is benne van, de most már tudom, hogy sokkal több gyémánt hever a közvetlen közelemben is, minthogy fáradtságos vándorútra kelljen kelnem távoli ékkövekért.

Én köszönöm, jól vagyok. A sors néha vizsgák elé állít. Van, hogy elbukom, másszor sikeresen veszem az akadályokat. Remélem, hogy továbbra sem felejttem el, hogy mi a dolgom, ha pedig igen, akkor tényleg felhívom Zotit. Vagy talán nem is ő az illetékes, hogy megmondja? Lehet, hogy tőle tényleg csak ritmusképleteket tanultam? Néha azt veszem észre, hogy a társaságában töltött évek olyan mélyen elmerültek az idő feneketlen kútjában, hogy még tanárom valódi nevét is elfelejttem. Talán ezért írok. Felejtés ellen, elmúlás ellen.

Örvendetes, hogy vannak olvasóim, és az is, hogy már nem vágyom annyira a sikerre és az elismerésre. Az én jutalmam az, hogy munkám során olyan fantasztikus embereket ismerhetek meg, akiknek lénye önmagában kárpótol megannyi fáradtságért. És bár közhely, de ezért már megéri...

Sok minden történt persze még azokban az években, amelynek csupán vázlatos képét tudtam adni e rövidke elbeszélésben. De most esteledik, ideje befejeznem.

Legközelebb folytatjuk...

A vándor

1.

Minden apró gyertya megvilágít egy sarkot a sötétben. Ez a mondat járt már napok óta a fejemben. Pedig csak a címe volt egy dalnak, amit egymás után többször meghallgattam, azt követően, hogy megvettem a CD-t. Jó drága volt, akkori anyagi helyzetemhez képest meg főleg, de nem sajnáltam rá a pénzt. Zsákbamacskaként vásároltam, fogalmam sem volt róla, hogy mit kapok érte, de mint kiderült, megérte. Aztán pár napig elmerültem ebben az egy dalban. Megvilágított valamit az életemben, és talán picit dühös is voltam arra az úriemberre, aki énekelte-írta ezt az alázatos, érett dalt, ami egy megtért katonáról szólt.

Aki megtért életéhez.

Ez az említett úriember többször beleavatkozott már az életembe zenéjével, szikár alakjával, basszusgitárjával. Olykor gyűlöltem, máskor a példaképpemmé vált, néha pedig úgy éreztem, hogy célszerű volna bezúzni, elégetni a lemezeit, merthogy károsan telepszik rá az életemre, megfertőz, sötétséggel borít el, és egy szép napon talán úgy járok, mint ő: ötvenévesen egyedül maradok, mindenféle "művekkel" a hátam mögött, és egymagamban szidom, gyalázom a világegyetemet, és gyártom tucat számra írásaimat, hogy milyen kegyetlen, érzéketlen is a világ, és mennyire kommunikációképtelenek vagyunk mi, emberek.

Meglehet, ez is megtörténhet. És meglehet, hogy ez az úriember nincs is egyedül, és meglehet, hogy boldog. Sőt, boldogabb, mint valaha, hiszen legendává vált. Inkább élő emberré vált volna, mondaná most egy kedves barátom, aki szerint mit számít az alkotás, a művészet, ha az alkotó, a művész az élet megélése helyett követi el azokat. Talán neki is igaza van. Mindenesetre ezt a példaképpemként említett költő-zenész szellemi társamat újra és újra előveszem, néha fájdalmat váltanak ki belőlem dallamai, néha felemelnek, néha elkeserítenek, néha pedig megmutatják, hogy talpon lehet, és érdemes is maradni.

Ahogy általában teszi ezt a rockzene.

Írásom mégsem a zenéről fog szólni, hanem egy kissrácról. Egy őszi napon találkoztunk először egy padon. Szél fújt, és...

2.

... És egyszer csak egy játszótéren találtam magam. Akkortájt újságíróként dolgoztam egy lapnál, ami csekélyke összegekkel honorálta írói fáradalmaimat. De a dolognak annyi haszna volt, hogy különleges arcokat, embereket, sorsokat ismerhettem meg. Volt, aki első ránézésre, sőt még a sokadikra is fura, antipátiára emlékeztető érzéseket keltett bennem, és ha

akartam volna, se tudtam volna megfogalmazni, hogy mi taszít az illetőben. Pedig egyszerű volt: nem ismertem. A miértje még egyszerűbb: nem akartam megismerni, annak ellenére, hogy mindig is a másság dicséretét igyekeztem zengeni.

Ennyit a hitelességről.

Az egyik ilyen srác Fűri volt, a grafikus, aki nagy, ártatlan szemeivel, zárkózott, rejtélyes mosolyával, és nem utolsósorban topis külsejével rögtön megszólaltatta bennem a vészcsengőket. Hohó, vigyázat, itt van egy figura, aki annyira másképp látja a világot, hogy talán nem is ezen a bolygón él, és vigyázz, öregem, mert bizony alul maradsz... mármint, ha versengésnek fogod fel a dolgot. És miért ne lehetne így felfogni?

Félre az átlaggal, uraim, lássuk a különcöket! Lássuk a spirituális úton ténfergőket, a vegetáriánusokat, a tűzön, netán vízen járókat! Lássuk a füveseket, a graffitiseket, a stopposokat! Lássuk, ki látja még érdekesebben, még betegebben a világot! És győződjünk meg róla ezredszerre is, hogy az ő útjuk téves, és a miénk, csak a miénk az igaz, a járható.

Körülbelül ez volt interjúm célja. Aztán elbukott a dolog, maradt egy száraz riport, Fűri meg eltűnt. Egy időre legalábbis. Mire előkerült, már együtt ültünk egy számítógép előtt, és újságot szerkesztettünk. Ő illusztrált. Előrántott egy szendarabot, valamit papírra firkált, kicsit összegyűrte, majd vigyorogva mutatta: - Szép, nem?

Én meredten néztem a számomra egyszerű ocsmányságnak rémlő művet, és utáltam. Meg a gyerekrajzokra emlékeztető képeit is. A montázsait szerettem. Az embert akkor még nem. A sors nem adta fel, hogy elsimítsa a kettőnk között vibráló feszültséget, még egy közös munkánk akadt, egy film, ahol is Fűrinek egy hatalmas graffitit kellett megterveznie-felrajzolnia egy valamikori betongarázs már omladozó falára. Megcsinálta. Megállt. ábrándozva megtapogatta a falat, mint őskori varázsló tehette azt a barlangrajz-festés előtt, szertartásosan homlokába húzta sapkáját, és fújni kezdett.

Mintapolgárok takarták volna el a szemüket a szentségtörés láttán, majd lassan szétnyitották volna ujjukat, és álmélkodva lesték volna, ahogy Fűri festékszórói lassan egy női fejlet formáznak a málló vakolaton, szín-szint követ, majd órák múlva ott tündököl egy mesebeli graffiti. Virágok, mint egy mezőn, és a művész titokzatos filmbéli neve: Nuke. Nem volt se idő, se energia megszemlélni a művet, akkor még csak egy szükséges kellék volt a filmben, amit profin előállított a szakember. De azért elégszer láttam. Fényképen is. Megvan természetesen, eltettem. És nézegetvén megesett, hogy könny csordult a szemembe. Mert megértettem azt a különös világot, amely egyetlen módon képes jelt adni magáról: a srác keze nyomán. Megértettem Fűrit. És ami majdnem ugyanaz: megszerettem.

Az újságcikk teljesen jelentéktelen volt, az érte kapott pénz még inkább. De nyertem vele: kíváncsivá tett az emberek iránt. Egy olyan korszakomban, amikor szívesen megnyomtam volna azt a bizonyos senki által sem látott piros gombot.

Amikor a játszótéren megláttam a fiút, tudtam: ő a következő. Téma, ötlet, sztori? Ennyire azért nem voltam újságíró. De elég nagyképű igen, hogy megforduljon a fejemben: ennek a kölyöknek szüksége van rám. Pedig nem is volt kölyök, tizenkét éves is elmúlhatott talán. És nem volt barátságos. Először nem.

- Szia! - szólítottam meg. Rám nézett, és kicsit összébb húzta magán a kabátot. Kék volt a kabát, és az alatta levő pulóver is. Meg a farmer is. Mint a szeme.

- Helló - szólt, és az első reakcióm a büszkeség volt: milyen fiatalnak látszhatok, hogy ez a srác kapásból letegez, gondoltam. Persze mit várhattam szakadt farmeromban, és kócos hajammal. Örülhettem, hogy a fiú nem nyúlt a zsebébe rögtön apróért.

Ekkor a fiú belenyúlt a zsebébe, és kivett némi aprót.

- Ennyi van - szólt. - Nekem sincs pénzem.

Felnevettem, és megráztam a fejem.

- Nem kell a pénzed - mondtam. - Csak beszélgetni szeretnék. Újságíró vagyok.

- És nincs jobb témád, mint én? - mondta. - Nincs semmi mondanivalóm. Hacsak az nem, hogy a világ szar, és az emberek idióták.

Ez kell nekem, örvendtem. Egy tizenéves, akit világvége hangulatában találtam egy padon, talán épp az öngyilkosságát fontolgatta. Merész lettem.

- Miért nem kötöd fel magad? - kérdeztem. Sok mindenre számítottam, csak arra nem, ami következett. A srác gúnyosan elmosolyodott, és ezt mondta:

- Nincs valami eredetibb szöveged? Ezt a kérdést neked tette fel egy tanítód évekkor ezelőtt, amikor éppen utálkozva, és világgyűlölettel telve hisztiztél a fotelében, és sajnáltattad magad. Te mit válaszoltál erre?

A megdöbbenéstől szóhoz sem jutottam. Ki ez a fiú? És honnan tud rólam olyan dolgokat, amiket senkinek sem mondtam el? És hogy mer engem kioktatni? Egyelőre még higgadtságot erőszakoltam magamra.

- Azt válaszoltam, hogy szeretek élni, mert azért mégis jó - mondtam. - De...

- Szóval, hazudtál - bölintott a srác. - Ennyit rólad. Egyébként írsz még? Vagy már azt is abbahagytd?

Ez már több volt a soknál. Vettem egy nagy levegőt, hogy aztán *jómegmondjam* a magamét, amikor mintha fátyol lebbent volna el a szememről, és láttam, hogy a fiú nem is vett még észre engem, és én sem vagyok még hallótávolságban. Nem értem még oda a

padhoz, és nem is kérdeztem semmit. De mire megtorpantam, a srác már érdeklődve fürkészte az arcomat, és esküdni mertem volna, hogy nem képzelődtem, azok az iménti kérdések-válaszok valahol mégis elhangzottak.

Talán kettőnk között egy olyan térben, ahol tudatunk összekapcsolódott, körbetáncolta egymást, és még mielőtt fizikai kontaktust teremtettünk volna, kommunikálni kezdett? Mindenesetre őszinte volt, azt meg kell hagyni. És biztos volt: a fiú tudta ezt. Láttam a szemében, és láttam az igyekezetén, ahogy igyekezett palástolni, hogy tudja.

A köszönés ugyanúgy zajlott le. A továbbiak már nem.

- Van egy sztorim - mondta a fiú. - Ha író vagy megírhatnád. De nem hiszem, hogy bárkit érdekelne.

- Engem érdekel - igyekeztem biztatni. A gúnyos pillantás hamar letorkolt.

- Hurrá! - mondta. - Egy olvasó.

- És miről fogsz mesélni?

- Az életemről.

- Hurrá! - mondtam most én.

3.

Nem szoktam jegyzetelni, az csak elvonja a figyelmemet a beszélőről. Így csak hallgattam szavait. Őszinte volt, és mondanivalója úgy áramlott, mint zene szokott a hangfalakból. Nem hozzám beszélt, nem érdekelte, hogy figyelek-e, nem kérdezett folyton vissza, hogy megjegyeztem-e vajon minden szót, minden apróságot, amit mondott, amit mondani akart. Egyszerűen megnyílt egy ajtó, és méltóságteljesen, teljes fekete-pompájában megjelent a vénséges-vén Múlt.

Sötét helyről érkezhetett, és zavaró, nyirkos hideget hozott magával. Leült közénk a padra, de nagyképűségében nem nézett ránk. Fejét kicsit megemelve, a mindentudók rejtélyes és kissé gonosz mosolyával hallgatta a fiú szavait. Ő csak figyelt, érdeklődően, ám úgy, mint aki előre tudja, hogy mi fog elhangozni. Így is volt, nem lehetett másképp. Ő volt a Nagy Rendezője a drámának amit a srác megosztott velem.

A mese szép volt, fájdalmasan szép, csak mint minden mese, ez is magában hordozta a csalódást, hogy nem történt meg, nem is fog, mert a valóság az egy sokkal komolyabb valami. Akkor még azt hittem, hogy létezik határvonal, és biztonságban tudhatom magam a saját világomban. Hittem ezt annak ellenére, hogy számtalanszor megtapasztalhattam már az ellenkezőjét. *"Ezt hívják szemellenzőnek"*, mondta valamikor egy tanítóm.

A mese ekképp szólt:

Két angyal várakozott valamikor az Idők Kezdetén a kapunál, és nem mertek egymásra nézni. Körülöttük áramlott az Idő, kavargott a Tér, és a halandók odalent mindezt csak felhőknek látták volna, ha akkor léteztek volna halandók. De a Föld még csak terv volt az Úristen fejében, és bár a megvalósulás pillanata még évmilliókat váratott magára, a két angyal mégis úgy érezte, már csak perceik vannak hátra.

És valóban így volt. Tudták, hamarosan isznak a felejtés italából, aztán lebuknak a mélybe. A zuhanás hosszú lesz, végtelenül hosszú, de közben létrejön majd egy kék bolygó, benépesül, a szivárvány minden színe életre kel, nevet választ magának, és mire a két angyal megérkezik, már valódi otthon várja őket.

Emberek lesznek. Egy olyan korban fognak megszületni, amelyet sokan a világ végének neveznek, és az emberek vágya már csak a menekülés lesz abból a világból. Kisfiúként és kislányként születnek meg, egymástól nem messze, de évekig nem ismerik majd egymást. Találkoznak néha, összenéznek, aztán folytatják útjukat. Még nem lesznek érettek ahhoz, hogy összekapcsolják életüket. A kisfiú csonka családban nő fel, édesapja elhagyja, édesanyja pedig saját szenvedéseivel és rossz választásaival törődve elfelejti, hogy mi a feladata.

A fiú megtanul félni, de megtanul hinni is a jóban. Napjai magányosan telnek, mígnem társakra talál, akikkel megosztja gondolatait, érzéseit a világról. Évekig küzd félelmeivel, mígnem először dereng fel neki valami abból a távoli múltból, ahonnan származik. Felfedezését hirdetni mindenfelé, de meg nem értéssel, haraggal találkozik, ezért újra magába temetkezik, önző lesz, és hagyja elveszni hitét. A Gonosz csábításának engedve életét haszontalanokra pazarolja, akik nem értékelik, nem is értékelhetik azt.

A kislánynak megadatik a teljes család, ámde később elveszíti azt. Káoszban rohannak el évei, és mire feleszmél, már képtelen áttekinteni a füstölgő romokat maga mögött. Gyermeki hitét felnőttként igyekeznek összeszedgetni. A cserepektől sebzett lábai végül egy útra találnak a fiúéval, és összefut sorsuk.

Először nem ismerik fel egymást. Lassan omlanak le az elválasztó falak, de az idő megadja magát, és megengedi, hogy a szerelemben egymásra találjanak. Feladatukat még nem ismerik, és hamarosan kétségeik támadnak választásuk helyességéről. Az évek telnek...

A fiú itt elhallgatott. Várakozva néztem fel, de elfordult. A közöttünk helyet foglaló, természetes Múlt eltűnt. Helyette csak komorság és feszült remegés a fiú arcán. Elnéztem, és

nem egy tizenéves kölyköt láttam, hanem egy ős öreg embert, aki hosszú vándorút után megpihenve elmereng évein. Csalódottságot láttam. És feladást.

- Mi van? - kérdeztem halkán.

Csend. Csak a szél zizegtette meg olykor a fiú kabátját. A pad poros volt, a festés néhol megrepedezett, elvesztette fényét. Mint a srác szeme, ahogy abbahagyta a mesét. Nem sürgethettem, talán eltűnt volna, szertefoszlott volna, mint a harmat a hajnali napsugár hatására. Egyedül maradtam volna akkor a padon, és semmire sem vágytam kevésbé, mint erre. Szükségem volt arra a pillanatra, arra a szélfúvásra, arra a mesére.

A két angyal persze ismerte jövőjét. Mindketten láthatták, ahogy felnőnek, ahogy olykor felszakadozik a felejtés fátyla, és ahogy újra megszilárdul, mint a nedves homok a tengerparton. Látták az utat, a megvető pillantásokat saját emberi szemükben, ahogy vakon fürkészik egymást, a gyengéiket és a sebezhető pontokat. Végig kellett nézniük, ahogy ellenségekké válnak, legyőzik egymást, és tudomást sem vesznek arról a hátuk mögött kiáltozó angyal-seregről, akik türelmüket veszelve igyekeznek jelt adni magukról. Félelemmel vegyes tisztelettel bámulták újuk végét, a számadás és az eljövendő eszmélést.

Aztán megértették, hogy ők lesznek a szereplői a látottaknak, és azt is megértették, hogy hatalmukban áll mindezen változtatni. Mielőtt megkapták volna a felejtés italát, még megígérték egymásnak, hogy emlékeztetik majd magukat a szabadságra. Aztán ott álltak a Kapunál és várták a hívó jelet, ami letaszítja őket a mélybe. Nem kérdezhetek többet, nem beszélhetek, csak fogták egymás kezét, és nézték egymást. Szemükben ősi csillagok fénye ragyogott, és ők tovább vitték a Földre ezt a ragyogást.

Mire a fenti sorokat leírtam, már rám telepedett az éjszaka. Órára néztem, éjfél volt. Tudtam, hogy soha nem fogom megjelentetni ezt a írást, és nem is értettem, hogy miért vesztegettem időmet erre a habókos fiúra, a zavaros meséjére, és arra, hogy választ találjak a kérdésre: mi dolgom övele? Mert még egy jó félórát üldögéltünk a padon azután, hogy végleg elhallgatott. És én nem kérdeztem meg, hogy miért osztotta meg velem történetét, nem róttam meg, hogy ígéretét megszegve nem az életét mesélte el, és azért sem panaszkodtam, hogy ez a sztori édeskevés egy újságcikknek. Nekem a kenyerem múlt az időmön, neki meg úgy tűnt, mindegy, hogy ott vagyok-e vagy sem. Így inkább maradtam még.

Másnap ugyanabban az időpontban "véletlenül" megint arra vetődtem, és csodák csodája, a fiú is ott volt a padon. Mintha el se mozdult volna, úgy éreztem, persze értelmetlen gondolat volt, hiszen egy tizenéves gyerek nem szokott napokig üldögélni egy padon. Lázadás ide, vagy oda, az éhség és a szomjúság általában hazakergeti az efféle borús tiniket is. Gondoltam én, hiszen nekem általában így végződtek a gyerekkori "világá menéseim".

- Csak azt hiszed - mondta a fiú, amikor odaértem. Megjegyzése felbosszantott, hiszen egyrészt mi joga próbálja egy kölyök kitalálni a gondolataimat, másrészt mi joga sikerül neki? Eddigi életemben egyetlen embernek (embernek? Hát...) engedtem, hogy beférközzön gondolataim közé, de azt is a fickó határtalan pimaszsága kényszerítette ki valamikor évekkel ezelőtt. A mattot visszaadtam egyébként, miután az illető megosztotta velem életem tanulságait (szóval egy angyal volt az istenadta), közölte, hogy semmire nem fogok emlékezni belőle. Nem jött be, ugyanis a mai napig szóról-szóra képes vagyok felidézni beszélgetéseinket.

- De azt is mondta, hogy ha emlékeznél is, teljesen mindegy lenne, nem? - kérdezte a fiú. Eddigre már végképp kikeltem önmagamból. Igyekeztem határozottnak, és nagyon felnőttnek látszani. Közel hajoltam, és komoran szóltam.

- Először is, szia - mondtam. - Másodszor: hozzá vagyok szokva, hogy nem mindennapi emberekkel találkozom, ezt te is tudod. Tegnap még azt hittem, hogy véletlenül botlottam beléd, neked pedig kapóra jöttem, mint unatkozó firkász, hogy elmondhasd mesédet. Egyébként tessék. - Kivettem zsebemből, és odaadtam neki az előző esti kéziratot. - Sehol nem fog megjelenni egyébként, úgyhogy nem vagyok kíváncsi rá, hogy mit írtam rosszul. Szóval, most már sejtem, hogy te kerestél engem, és igazából te akarsz tőlem valamit. Hajrá! Harmadszor: ki vagy te valójában? Nem eszem meg a "véletlenül kitaláltam a gondolatodat" mesét, a valóság érdekel. Nem hiszem el, hogy tizenkét éves vagy, és azt sem, hogy csupán kedvtelésből ülsz ezen a padon két napja. Negyedszer: magyarázatot kérek a két megjegyzésedre az imént.

Befejeztem. A fiú derűsen mosolyra húzta a száját, és intett, hogy üljek le mellé. Miután mindez megtörtént, lassan beszélni kezdett.

- Nem tudom, mit vársz tőlem. Kitaláltam a gondolatodat, na és akkor mi van? Mondták már neked, hogy beszédes arcod van? Rá van írva, hogy éppen mi jár a fejedben, nem kell parafenoménnak lenni ahhoz, hogy az ember rájöjjön. Aztán olvastam ám az írásaidat, és tudom, hogy mennyire fel tudnak izgatni az effajta különleges dolgok, mint amiket te annak vélsz. Egy fiú egy padon, hú de érdekes! Már-már kozmikus! Miért pont ott

és akkor, ez ám a találós kérdés. Megmondom: csak. Oka persze van, de kit érdekel. Azért ücsörgök itt, mert úgy tartja kedvem, és addig, amíg jól érzem magam.

A fiú hangjából mindeközben maró gúny süttött, de volt mögötte még valami, ami oldotta sértődésre való ingerenciámat.

- Egyébként nehogy azt hidd, hogy csak neked vannak képzeletbeli, vagy valós őrangyalaid, beszélgetőpartnereid, tanítóid. Nekem is van. Mindenkinek van, legfőképpen annak, aki nem azzal tölti minden percét, hogy ezeket hajkurássza nyakra-főre. De tudod, hogy mit érnek ezek a tanítók? Emlékeztetnek arra, amit már úgyis tudsz, vagy csak még jobban összezavarják azt az egyébként békés világot, amit csak te bonyolítasz túl. Nincs válasz, és nincs haza, hallottad ezt már valaha?

- Nincs haza? - mosolyogtam. - Egy kedves barátom mondta nekem egyszer ugyanezt. Kétségbeesett voltam, úgy éreztem, összeomlott az életem, és arra kértem, engedjen haza, oda, ahol egyébként csak nyomorúság várt rám, de legalább ismerős környezetben. Ekkor rám mosolygott, és szelíden ennyit mondott: - Nincs haza, fiam, nincs otthon. Csak egyetlen haza létezik. - És felfelé mutatott. Végtelenül együtt érző volt, abban a pillanatban láttam, hogy megértett.

- Valahogy így - mondta a srác. - Tudod, én is kerestem, kutattam, és hidd el nekem: nincs válasz.

- Mit csináltál? - ugrottam fel. - Kerestél, kutattál, és már le is vontad a végkövetkeztetést? Mikor? Honnan? Tizenkét éves vagy! Nem láttál még semmit! Ugyan már!

- Nem tizenkét éves vagyok, mi ez a hülyeség? Több ezer éves vagyok, mint te, vagy bárki más. Nekem kell emlékeztetni?

Méltatlankodva ráztam a fejem. Az jutott eszembe, hogy most fog következni a tapasztalt tanár bácsi kioktatása, hogy egyes filozófiák mit tartanak az emberi lélek fejlődéséről.

- Én is voltam azon a tanfolyamon - mondtam, szándékosan felsőbbrendű stílusban. Nem vettem észre, hogy épp egy gyerekkel kívánok harcba szállni, ez nem is gyerekesség volt a részemről, sokkal rosszabb: éretlen felnőttiség.

- Én nem voltam semmiféle tanfolyamon - felelt. - Nem járok tanfolyamra, ahol képzett vagy kevésbé képzett tanítók próbálják elmagyarázni azt, amit nekik kéne a leginkább megtanulniuk. Én emlékezem.

- Mire? - kérdeztem pökhendin. - Az előző életeidre?

- Arra.

Na végre befogtam a számat.

5.

A szél még mindig fújt, esküdni mertem volna, hogy körbe-körbe, mint valami monumentális léggondi. Néhol idősebb nénik, bácsik tekingettek ki az ablakokon, volt, aki unalmában minket bámult. Én a mászókan ügyeskedő kislányt figyeltem, szőke, göndör tincsei játékosan lobogtak a szélben. Mint magasabbra mászott a fémgömbön, és tudtam: nem fog leesni.

- Az jutott eszedbe amikor jöttél, hogy kudarccal, feladással végződtek világgá menési kísérleteid - mondta a srác. - Eszedbe jutott-e már valaha, hogy igazán messzire csak önmagadon belül juthatsz el? Mit számít, hogy elstoppolsz a világ túlsó felére, aztán becsukod a szemed, és azon merengsz, hogy mi lehet itthon? Telnek a napok az idegen országban, és te szépen lassan felépíted magadnak ugyanazt a világot, ami elől elmenekültél. Viszont, ha maradsz, akkor te vagy a nyertes. Akkor mersz szembenézni a legvakítóbb, és leggyönyörűbb dologgal, de egyben a legfélelmetesebbel is: saját magaddal. A lelkeddel, a múltaddal, a sorsoddal. És megláthatod...

- Közhelyezünk - vetettem oda. - De azért köszi. Én inkább gyávaságnak hívnám azt, hogy még mindig itt vagyok, ahelyett, hogy a világ túlsó végére stoppoltam volna még akkor, amikor lehetett.

- Most is lehet. De te menekülsz. Majd akkor menj, el, ha nehéz lesz. Ha hagysz itt valamit. Ha hagysz itt valakit. Majd akkor.

- Például kit?

- Mondjuk a kislányodat.

Ekkor megállt az idő. A szél elállt, megfagyott, a levelek a fákon megdermedtek, és a kislány a mászókan is mozdulatlanra merevedett. Minket nézett. Látásom kiélesedett, és bár a kislány távol volt, nagyon közel láttam arcát egy tovatűnő másodpercre. Kék szeme volt, és mögötte áramlott az óceán. Magamban köszöntöttem a szempárból tükröződő végtelen szabadságot.

- Emlékszel rá? - kérdezte a fiú.

- Igen - mondtam rekedten.

Pedig akkor még csak egy tavasztól lángoló virágos rétet láttam, és rajta egy kézenfogva szaladó gyermekpárt. Egy kisfiú és egy kislány, nyolcévesformák, kergették a szellőt kacagva, és kitérve karjukat a messzeségnek. A kék égbolt tiszta volt, és vigyázón

borult föléljük, a Nap pedig mintha csak kettőjüket óvta volna sugaraival. A horizont felé repültek, mert hiszen a *szaladtak* szó csak erőtlen, kényszeredett leírása volt a két gyermek mozgásának. Őket még nem fékezték a tiltások, a jövő tolakodó sötét képei, a szellő pedig tudva ezt, felkapta, és repítette őket nyugat felé. Nem tudom, milyen évet írtak, és milyen évszázadot. De azt tudtam, hogy testvérek voltak. Úgy éreztem, és nem számított, hogy vér szerint, vagy csak lélekben. A fiú én voltam, a lány pedig...

- A kislányod - mondta a srác.

- Mármint, hogy...

- Abban az életedben.

Az idő elindult, a mászókázó angyalka lefelé tartott.

- Nézd őt, amíg lehet, mert ő lesz az - mutatott felé a fiú. - Nem mindenkinek adatik meg, hogy lássa a gyermekét mielőtt megszületik.

Felálltam, hogy közelebb lépjek, de a srác megállított.

- Ne csináld. Nem mehetsz oda. Van, amikor jobb egy virágot távolról nézegetni, mint leszakítani.

- Csak ilyen van - feleltem.

- Szóval, ő sincs még itt - intett. - De majd találkoztok. Ideje készülni rá, öregem.

Csak egy szemvillanásnyira pillantottam félre, de ennyi is elég volt, hogy a kislány nyomtalanul eltűnjön. Az üres mászóka árválkodott csak mindössze a játszótéren, a hinta és egy mókásan zezzugos fa társaságában. Olyan volt ez utóbbi, mintha a gyerekek akarata szerint növesztette volna ágait, hogy bújócskázhassanak közte. Mint egy bundás nagy kutya, aki hagyja, hogy az apróságok lebirkózzák, lovagoljanak rajta, és fáradtra dögönyözzék. Ilyen volt a fa, és nagyon öregnek tűnt. Nagypapa-fa, jutott eszembe, és elnevettem magam.

- Na végre - mondta a fiú. - Ezt vártam. - Sokkal szimpatikusabb lényednek e gyermek-része, mint a fontoskodó felnőtt, aki játszol.

- Mit játsszak ennyi idősen? - passzoltam vissza a labdát.

- Talán magadat.

- Magamat? Tudod, hol tartok az életemben? - bár a fiú bólintott, én azért folytattam. - Mindent elértem, amit akartam, vagyishogy ami akartam lenni, az már vagy lettem, vagy megutáltam lenni, vagy rájöttem, hogy nem tudok lenni. Érted? Most jön az, hogy merre?

- Nem. Most kezdheted előlről. Ez a lényeg. Mindig ez. Az, hogy ebben az életedben kezded, vagy majd a következőben, az meg majdnem mindegy.

- Majdnem - morogtam.

- Igen. Majdnem.

A helyzet nevetséges volt. A szerepeket megcseréltük. Én voltam a tizenéves, a srác pedig a *felöltt*, mégpedig csupa nagybetűvel. Mindehhez egy kócos, barna haj, gyerekarc pattanások nélkül, és olyan tekintet, mintha folyton túl akarna nézni a látóhatáron. Nem ezt hívják messzenéző tekintetnek? Van ilyen jelző egyáltalán? A válasznál fontosabb volt, hogy akkor már nem érdekelt, ki ez a srác, és mit keres ott a padon. Arra viszont rájöttem, hogy én ebben az udvarban, ezen a majdnem elhagyatott játszótéren töltöttem három gyerekkori évemet. Nem messze jártam óvodába, és ezen a téren ütötte meg a hinta egyszer annyira a számat, hogy felrepedt a nyelvem. Sokáig csak szívószállal tudtam enni, és nagyon haragudtam a hintára, amiért nem vigyázott rám. Az eszembe se jutott, hogy másvalakire kellett volna haragudni. Arra, aki nem volt mellettem abban a pillanatban.

Töprengésemet egy hatalmas dördülés szakította félbe, és rám csöppent valami. Amíg beszélgettünk, bizony egyik percről a másikra besötétedett, hatalmas agresszív felhők foglalták el az eget, és vihar készülődött. A fiú furcsa fintorral nézett fel az égre.

- Ott a haragod - mondta. - A kitörni képtelen haragod, amit magadban rejtegetsz több évtizede. Ne hidd, hogy örül neked. Melyik szellem örül a palacklétnek, hm?

Az esőcseppek sűrűsödtek, az égi zuhany még csak kóstolgatott, finoman nyalogatta bőrömet. A fiú felállt, és kezét nyújtotta.

- Én itt lakom nem messze. Te viszont nem. Pech.

És már ott sem volt. Eszembe sem jutott, hogy menedéket keressek, ott maradtam a padon. Kíváncsian elterpeszkedtem, tekintetemet a sötét felhőkre függesztettem, és vártam. Egy másodperccel később rémülten észleltem, hogy megjelent bennem a halálvágy. Nem kellett szavak, teátrális kirohanás és nagyjelenet, egyszerűen csak hívogattam a Megsemmisülést.

- Gyere csak, kedves, készen állok. Meddig csalogatsz még? Meddig kerülgetsz még? Mi az oka, hogy késlekedsz, hogy félrevezetsz? Mi a terved, mondd? Hogy önként vessem magam a karjaidba? Hogy szolgálj legyek? Alattvalód? Képviselőd ezen a világon? Már voltam, leírtam rólad mindent, ismerlek és tisztellek. De mégis gyávának tartalak, mert nem mutatod meg arcod, és nem mered levetni fekete köpenyed. Hátról támadsz, és nem hagysz esélyt az áldozatodnak. Most itt vagyok, és tekintetedet keresem.

A vihar válaszolt. Hatalmas ordítással tépte el a láncot, ami még az égbolthoz kötözte. Felvillogott kíméletlen szeme, és belém mélyesztette karmait. Démoni szélvihar próbálta a földdel egyenlővé tenni a kicsiny játszóteret, de az nem hagyta magát. A mászóképek görcsösen kapaszkodtak a földbe, a hinta pimaszul túlnyikorogta a villám hangjait, a fák pedig becsukott szemmel, összehúzott ágakkal, állva dacoltak a tombolással. A pad megvédett.

Kapaszkodtam, és nevettem. Nem rémisztett meg a kiállítás, a külsőségek. Láttam én ezt már, ezt a nagyképű, fékeveszett őrjöngést, ezt a mindent elsöprő, kicsiny tárgyakat dobáló agressziót. Volt alkalmam látni, és most megláttam mögötte az erőlködést, a győzni akarást, ami egyetlen dolgot hivatott leplezni: a félelmet. Ez a vihar - a fiú szerint haragom alteregója - egyszerűen félt, hogy meglátják, félt, hogy a kék égbolt szégyenkezni fog, hogy ez bújlik meg mögötte, és félt magát megmutatni.

Szó ami szó, látványos volt, monumentális, és talán még valami groteszk módon szép is. Legalábbis az lehetett valamikor, de a több évtizednyi rabság elcsúfította méltóságteljes vonásait, és lealacsonyította valaha sugárzó termetét. Most egy türelmetlen, megöregedett szörnyeteg tombolt csak felettem, körülöttem, és én csak nevettem. Majd sírtam, majd ismét nevettem.

- Isten hozott - suttogtam. - Isten hozott.

És nyoma sem volt a Halálnak, és semmi effélének.

Csak egy vihar volt, egy elfeledett vihar, ami aztán lassan odébbállt.

Kisírtuk magunkat: ő is, én is.

6.

El kell mesélnem egy történetet. Nem siker sztori, merthogy nem nevezném annak. De megtörtént és ez a lényeg. Amikor megkérdezik hogy igazak-e meséim, mindig azt felelem, hogy nem kell mindent elhinni. Feledékeny vagyok, még ha csak alkalmanként is, és túlságosan szeretek álmodni. Talán baj, és utólag bajos eldönteni, hogy én álmodom-e a pillangót, vagy ő álmodik engem, vagy mindkettőnk egy harmadik.

Huszonkét éves voltam. Felnőtt ember, mondhatnák, pedig ha ismerték volna azt a gyermekkori félelmekkel telített fiatalembert, inkább egy koravén gyerekhez hasonlították volna. Persze senki sem ismert igazán.

A tükör előtt azonban nem hazudhattam el, azt hogy ki vagyok valójában. Nem tagadhattam el, hogy rémálmaim vannak, hogy éjszakánként rettegek attól, hogy elhagy a kedvesem, hogy meghalnak a szeretteim, és hogy kilátástalannak látom a jövőmet. Nem hagyhattam figyelmen kívül, hogy olykor halálra rémülök a bennem lévő Gonosztól, kitörni képtelen gyűlöletből, és hogy mennyire félek az erőszaktól, például. Azt sem tudtam meg nem történté tenni, hogy egyszer egy buli után kipróbáltam valami ópiumszármazékot, vagy hasonló hatású kábítószeret vénásan, igaz, hogy aztán az ellenségemnek sem kívántam még egyszer a tapasztalatot.

Mindez egyértelművé tette számomra, hogy menekülök. Nem jobbra akarom tenni az életemet, hanem fejvesztve rohanok, rémülten hátra-hátra sandítva menekülök a valóság elől, mert nem bírok, nem akarok szembenézni azzal, ami körülvesz: egymást tönkretévő szüleimmel, a társkapcsolatomat mérgező féltékenységgel és félelmekkel, és azzal, hogy szinte kettéhasadt már a személyiségem.

Aztán egyszer csak eljutottam odáig, hogy segítséget kértem. Kitől? Mindegy volt. Egyszerűen csak beleordítottam az éjszakába, a láthatatlan, vagy éppen látható természet szívébe, hogy - Segítsetek! És a válasz nem maradt el. Egy nap kezembe került egy telefonszám. Fővárosi szám. A hölgy életmód-tanácsadó, mondta valaki. És akkor mi van, reagáltam én szokásos nagyképűségemmel, ámde felhívtam az illetőt, és bejelentkeztem hozzá - úgymond - egyéni foglalkozásra.

Ötvenéves volt, ámde egy tízest nyugodtan letagadhatott volna, bár nem tette. Pesti bérház, gang, belső udvar, és a lakásban keleti füstölő illata, halk meditációs zene és pár barátságos macska. Tágas fotel. Mosoly.

- Foglalj helyet - szólt, és ásványvízzel kínált.

Egy kicsit ücsörögtem, a hölgy nem sűrgetett. Aztán persze megkérdezte:

- Mi járatban errefelé?

Bámultam csak, és kívántam: bárcsak gondolatolvasó lenne ez a barátságos nő, és belelátna a fejembe, hogy ne kelljen megfogalmazni, mondatokba törni a lényegét, hogy...

- Szar az egész, mi? - mondta. Nem botránkoztatott meg a trágárság, mert ott és akkor nem is volt az. Bólintottam.

- Értem én - szólt, és felállt. Odament a szekrényen porosodó régi lemezjátszóhoz, és feltett egy lemezt.

- Hallgasd ezt pár percig csukott szemmel - kért. - Közben lélegezz folyamatosan. Tudod, mire gondolok? Mély belégzés, könnyű kilégzés, kilégzés és belégzés között nincs szünet. Mindjárt visszajövök.

Mielőtt becsuktam a szemem, még láttam a lemezborítót: zöldes-sárgás, megfakult darab volt, rajta egy fiatalember. Gitárhangok varázsoltak el, és lebegni kezdtem. Majd' hét perces dal volt, hallgattam és lélegeztem. Aztán véget ért. A hölgy velem szemben ült.

- Mire emlékszel? - kérdezte, majd bamba tekintetemet látva hozzátette: - A dalszövegből. Mi maradt meg benned?

Határozottan nyitottam volna számat, hogy felmondjam akár az összes versszakot, de megdöbbenve észleltem, hogy semmire sem emlékszem, csupán egy sorra a refrénből.

- "*Ments meg engem!*" - szóltam halkán. - Ennyi.

A hölgy bólintott.

- Szóval megváltó kéne neked is, mi? És tegyük fel, hogy megjelenne itt és most egy angyal. Egy tündér. Mit kérnél tőle? Mit szeretnél?

Nem tudtam válaszolni. Helyettem beszélt ő. Elmondta, hogy amikor megszülettem, olyan voltam, mint egy hófehér papír. Tiszta és érintetlen. Aztán jöttek a szüleim, a környezetem, és teleírták ezt a lapot mindenfélével, amit én sorsomnak fogadtam el, meg sem kérdőjelezve a leírtak igazságát.

- Én abban tudok neked segíteni, hogy a légzés és még más módszerek segítségével, közösen feltárjuk ennek a forgatókönyvnek a mibenlétét, és megmutassam neked azt, amit sokan nem tudnak, és éppen ezért nem is tanítanak. Nevezetesen azt, hogy VAN VÁLASZTÁS! Mindig és minden percben szabadon választhatsz, hogy merre indulsz tovább. Holnapután indul a tanfolyam.

- Micsoda? - ocsúdtam fel. - Miféle...

- Tanfolyam - ismételte. - Összesen öt hétvége. Témája az önismeret, és boncolgatjuk azokat a bizonyos forgatókönyveket. Csoportterápia, vagyunk már egy páran, kb. tizenkét fő. Egy kis minőségi elmélet, meg jópofa gyakorlatok.

Pánik fogott el. Csoportterápia! Idegen emberek. No nem.

- Nincs pénzem - közöltem a valóságnak megfelelően. Nem billenttem ki a hölgyet az egyensúlyából.

- Ráérsz megadni a tanfolyam árát. Tudod, milyen listám van már? Nem sürgős.

- Útiköltségre sincs pénzem - dobtam be új érvemet.

- Jó, akkor adok kölcsön - Mielőtt újabb kifogást kerestem volna, közelebb hajolt. - Figyelj. Szükséged van erre a hétvégére, és most van rá szükséged. Eljöhetsz két hónap múlva is, de mi garantálja, hogy élsz még akkor, hm? Ha tenni akarsz valamit az életedért, akkor most tedd!

Ekkor már halálosan rettegtem, és akkor még nem érthettem meg, hogy nem én rettegtem, hanem az a bennem lakó ismeretlen, aki a veszét érezte, és joggal. Igent mondtam, és két nap múlva elkezdődött életem egyik legemlékezetesebb hétvégéje.

Valami kollégium nagytermében gyűltünk össze, elsőnek érkeztem. Elég volt meglátnom a körberakott székeket, hogy fontolóra vegyem a menekülést, de maradtam. Kisvártatva egy velem egykorú srác érkezett nagy magabiztossággal, napszemüvegben, majd észrevette, hogy nincs egyedül, és szemlátomást pánikba esve letelepedett a sarokba. Érdekes nap lesz, gondoltam. Majd befutott a többi résztvevő. Diákok, felnőtt emberek, férfiak-nők vegyesen, és egy idős ember is érkezett régimódi kardigánban, váltópapuccsal, pokróccal.

A tanfolyam vezetője a kezdés előtt pár perccel jelent meg, derűsen üdvözölte a csapatot, és szemében láttam: nagy kalandra készül. Hozta füstölőit, magnóját a csordogáló, színes zenékkal, és egy virágcsokor is volt nála, csodák-csodája éppen annyi szál virággal, ahányan voltunk. Ezzel üdvözölt minket.

Körbeültünk, majd első körben mindenki elmondta, hogy miért jött el. A nagy hebegés-habogás közepette azért egyértelmű volt: mindenki szeretne változtatni az életén, mert ahogy az addig a napig zajlott, már nem elviselhető. Volt köztünk, mint kiderült, tanár, pszichológus, diák, banktisztviselő és munkanélküli is. Mégis, egy emberként akartuk a változást, és hogy megismerjük azokat a romboló hatásokat, amelyek nem engednek élni bennünket. A délelőtt elméleti volt, egy kis pszichológia, tanmesék, önismeret. A srác, akivel majdnem egy időben érkeztem, mindenkit elképesztett rosszindulatával, zárkózottságával, és alkalmankénti kínos - rendszerint szexuális jellegű - megjegyzéseivel, és egy idő után észrevettem, hogy mennyire zavar a személye. Ezenkívül elcsodálkoztam, hogy mennyire nem egyediek, és kizárólagosak azok a problémák, félelmek, amikkel jómagam küzdöttem akkoriban, és felismertem, hogy mennyire csalóka az a látszat-kiegyensúlyozottság, amit álarcként viselnek sokan, és milyen érzékeny, gyermeki az a valódi én, amely meghúzódik ezen maszkok mögött.

Délutánra fáradni kezdtünk, dacára a bőséges, ám kímélő vegetáriánus ebédnek. A csapat összerázódott, felszabadultan tudtunk immár beszélgetni, ismerkedni. Egyszer csak vezetőnk vett egy nagy levegőt, és közölte: - Most pedig elöcibáljuk a félelmeinket! - Nosza rajta, gondoltam, mi bajunk lehet, nem nagy dolog. Ismét körbeültünk, becsuktuk szemünket, és már éppen elszundítottam volna az andalító melódia dallamára, amikor éktelen ordítás, és durva, éles hang törte szét a harmóniát. Halálra váltan nyitottam ki a szemem, és megláttam az egyik fiatal lányt (mint kiderült beavatott volt), amint egy hatalmas zsákot püföl egy szintén tekintélyes méretű husánggal, és közben ordít, sikít az indulattól, és a hévtől. Vezetőnk pedig hangosan, lelkesen biztatja. A kis közbjáték végeztével hatalmas csend.

- Ez a lány most agyonütötte a benne lakó félelmet - közölte vezetőnk, és elismerően pillantott a pihegő lányra, aki látszólag megkönnyebbülten ült vissza a helyére. - Most ti jöttök. Ki meri felvállalni az irigységét, a dühét, a gyengeségét, a féltékenységét, és a többit? Itt az alkalom, nem kell viselkedni, most kitörhet az, ami évtizedekig rejtőzött.

A feszültség nőtön-nőtt, a hölgy csúfondáros hangon provokálta a résztvevőket, mindenkit a gyenge pontján támadva. Volt ki nem bírta, kirohant, kezébe kapta a botot, és ütötte a zsákot, miközben kiabálta a kötelezőket: - Elég volt, nem kell! A többiek beszálltak a biztatásba, és hamarosan felfogtuk, hogy most választunk, most mondunk nemet, a

leghatározottabban nemet mindarra, ami tönkretette az életünket. A félelmekre, a megfelelésre, a gyengeségre, a függésre, és... igen, magára a Gonoszra.

Én még mindig rettegve ültem széken, teljesen elgyengülve a látott, hallott agressziótól, hiszen ettől féltem a legjobban egész életemben, ezt tapasztaltam otthon gyerekként. Persze megértettem a különbséget, hiszen itt nem emberek között folyt a harc, hanem saját félelmeinket hívtuk ki párbajra, de mégis. Volt, aki zokogásban tört ki a püfölés közepette, ilyenkor vezetőnk átölelte, elringatta az illetőt, és mi is vele tartottunk.

A kör hozzám közeledett, és hívogató szavakat hallottam: - Gyere csak, anyuka jó kislány, nem tetszik a hangoskodás, mi? Viselkedni kell, ahogy tanultad? Hát meddig akarsz még viselkedni, hiszen belül már legszívesebben rombolnál, pusztítanál? Most lehet. Nem akarsz végre agyonütni a rettegést, ami lassan leterít?

Segélykérően néztem a mellettem ülő lányra, ő biztatva bólintott, és a többiek is lelkesen intettek. Kitámolyogtam, és megmarkoltam a husángot. Felemeltem, és akkor szinte hallottam, ahogy felsikít bennem a szüleim hangja: - Ne tedd, hiszen te mindig jó fiú voltál, soha nem beszéltél vissza, mindig hagytad, hogy az emberek azt csinálják veled, amit akartak, neked nem szabad haragudni, tisztelni kell a szüleidet, még ha tönkre is tesz az életedet, viselkedj!

- Neeem! - ordítottam egy hatalmasat, és elindult kezemben a bot. Erősnek éreztem magam, hatalmasnak, legyőzhetetlennek. Ütöttem a zsákot, és láttam, amint megvonaglik benne valami zöldes bőrű hullóféle. Ott volt abban a rongydarabban benne az egész életem, a megaláztatások az iskolában, a félelmek a kispárna alatt, amit gyerekként a fülemhez szorítottam, hogy ne halljam szüleim veszekedését a szomszéd szobából, a lenyelt, igazságtalan büntetések, és ott volt az az élni nem akarás, ami elvezetett az önpusztításig. Ordítottam és ütöttem, kezemen vízholdyag támadt, majd kifakadt, és örültem, mert mi volt az a fájdalom ahhoz a dicsőséghez képest, hogy életemben először szembeszálltam magammal. Majd sírva fakadtam, és visszaültem a helyemre.

Lassan nyitottam ki a szemem, könnyáztatta arcom égett a szégyentől, ámde lelkes tekintetekkel, és vezetőnk éljenzésével, tapsával néztem farkasszemem.

- Isten hozott! - szólt.

- Szomjas vagyok - mondtam, és felálltam volna, ámde valaki már ugrott is nekem vízért. A döbbenettől mozdulni sem tudtam, ugyanis az a srác rohant ki a csaphoz, akivel együtt érkeztem reggel, és aki a legkevésbé volt szimpatikus a csapatban. Ő ugrott, és vigyorogva hozta a pohár vizet. Megköszönni sem tudtam, mert akkor értettem meg, hogy egész életemben ezt csináltam. Eltaszítottam azokat, akik szerettek, és nem vettem észre a

felém nyújtott segítő kezeket, mert mindenhol rosszindulatot feltételeztem. Vezetőnk sejtette, hogy mi jár a fejemben, csak megsimogatta a fejemet, és már a következő emberrel foglalkozott.

Este sokáig maradtunk. Ültünk, immár a földön csendesen, zene szólt, körben ragyogó arcok. Nem volt már titkunk egymás előtt. Nem viseltünk már álarcot, mindenki olyannak vállalta önmagát, olyan sebezhetőnek, érzékenynek, amilyen valójában volt, nem volt már szükség a látszat fenntartására, hogy minden rendben van, mert megtapasztaltuk hogy egyébként tényleg minden rendben van, csak mi bonyolítjuk túl az életünket a mindennapokban. És valami áramlott köztünk. Valami simogató, meleg, és borzongató, talán nevezhetjük szeretetnek. Tanítónk így nevezte.

Persze ez csak egy nap volt, és egy hosszú út első lépése, amiben még jócskán volt szerepe illúzióknak. De elindultunk. Tanítónk nem hallgatta el, hogy nem lesz könnyű, és számtalan olyan csapda vár ránk, ami akár az életünket is veszélyeztetheti. Azt sem titkolta, hogy amit délután jelképesen agyonütöttünk, az fel fog éledni, dühében támadni fog, és résen kell lennünk. De ismételten hangsúlyozta: a választás mindig a miénk, és senki nem veheti el tőlünk a szabadságot.

Ez utóbbiban akkor este már nem voltam biztos. Meglehetősen elkeseredetten ültem szobámban, halk zenét hallgattam, és vérembe ittam a dalszöveget, úgy, ahogy azt annak idején zenetanáromtól tanultam.

*Egy világ... egy hang...
Egy érintés súgja az igazságot
Oly sokan tudják,
Oly sokan látják ezt,
Már a kezdetektől fogva...
Egy az érintés...
Egy a hang...
Egy a világ...
Egy az élet...⁴*

Aztán elaludtam és álmodtam.

⁴ Yes: The messenger

7.

Tenger és hajó. Víz és végtelenség. És megint a vihar.

Apró papírdarabként dobálta a hajónkat, és mi csak ott álltunk rémülten a korlátnál. Mi? Én és még egy pár ember, akiket nem ismertem, arcukat sem láttam. Éjszaka volt, a villámok olykor hasítva szelték ketté az eget, és elektromos karjaikkal átölelték a tengert. Harsogott, izzott a levegő, hűvös volt, és rettegő-nedves a fedélzet. Valaki kiáltott, és karjaival élénken hadonászva utasított, hogy menjek le a kabinba.

Feltéptem az ajtót, és lenéztem a sötétségbe. A vihar miatt tönkrement a világítás, és én szembenéztem az ismeretlen mélységgel. Mindössze két lépcsőfokot láttam, a többi beleveszett a homályba. Éjfél volt. Utolsó perceinket éltük. A vihar hátba taszított, és egyensúlyomat veszítve lebucskáztam a lépcsőn.

Feketeség vett körül, tétován tapogatóztam valami kapaszkodó után, mígnem ujjaim beleütköztek egy csapóajtóba, ami első pillantásra nem tűnt nehezen nyithatónak. Erőteljesen megrántottam a reteszt, és ekkor vakító fény ömlött a helyiségbe. Már nem a hajó mélyében voltam, megszűnt a vihar, és eltűnt a tenger.

Egy hatalmas kocsis - talán tank - tetején találtam magam, a jármű lassan haladt, és éljenző, ujjongó tömeg fogadott. Mindenhol színes ruhák, lampionok, szalagok, lufik, ünnepi felvonulás, és simogató zaj, lárma. Tágra nyílt szemekkel bámultam az embereket, a nyüzsgést, és egyszer csak elindult valami a gyomromból. Először finom bizsergés volt, aztán az érzés felbátorodott, és gurgulázó nevetés szakadt ki a torkomból. Kuncogás volt, majd csilingelő kacaj lett belőle, és döbbsen vettem észre, hogy gyerekhangon nevetek, örülök az élet jeleinek: a zsidóknak, az ünnepnek. Mint egy naiv kisgyerek, aki még ösztönösen tárt karral fogadja a világot, és nem létezik számára gyanús, vagy nem oda való.

Aztán felébredtem, és áthoztam a nevetést ez ébrenlétbe. De ez már egy felnőtt kuncogása volt, óvatos, diszkrét, és fegyelmezett. Valami végleg elmúlt, döbbsenem rá.

8.

- És mi lehet az? - kérdezte tőlem másnap a fiú a padon. A Nap szigorúan felszárította a nedvességet, a játszótér homokos, salakos földje porzott, ahogy a szellő csiklandozta.

- Mire gondolsz? - kérdeztem.

- Ami elmúlt.

- Hát a naivitás. A gyerekkor.

- A gyerekkor nem egyenlő a naivitással - mondta megfontoltan bólogatva. - És a felnőttkor sem egyenlő azzal, hogy elfelejtesz örülni, és nem engeded meg magadnak a felszabadultságot.

Barátom ismét kioktató üzemmódba kapcsol, gondoltam. Miért ne venném el a kedvét?

- Mesélek neked valamit, öregem - mondtam, szándékosan szólítva így. - Valamikor Amerikában született egy repülésmániás író. Úgy hívják, hogy...

- Tudom, hogy hívják.

- Na. Szóval ez az illető, miután feltett magának egy pár alapvető kérdést, és úgy tűnt, hogy meglelte rájuk a választ, azt gondolta, hogy elmékedéseit könyvekben fogja megírni. Ekkor még nem hitte, hogy valaha is több pénze lesz, mint ami esténként a zsebében maradt, amikor befejezte a sétarepülést. Aztán egyik napról a másikra híressé vált, a könyveit elkapkodták a boltok polcairól, minden tv-csatorna, újság vele akart riportot készíteni, vagyis: a nincstelen író sztár lett, és milliók jelentek meg a bankszámláján. Mivel nem értett a pénzhez, vagyonát szakemberekre, ügynökökre bízta, és élvezte a jólétet. Ám nem tett semmi hasznosat a rászakadt dollárokkal, mindössze új repülőgépeket vásárolt, és néha tartott egy-két előadást az érdeklődő közönségnek. Könyvei az élet dolgairól, pozitív életszemléletről és a szerelemről szóltak. Külön regényben számolt be lélektársa-felesége megtalálásáról, és az együtt töltött évekről. Elmesélte, hogy az adóhivatal kisemmizte, és később könyvei jogai is rámentek ügynökei tévedéseire. Jó időbe telt, mire újra összeszedte magát, és rendbejött anyagi helyzete. Öregedve írt még egy könyvet, majd visszavonult. Nemrégiben, hat év elteltével újra regényt jelentetett meg, és én úgy kaptam utána, mint fuldokló a mentőövért. Mit mondhat nekem ez a bölcs ember, így túl az ezredfordulón, miféle tanáccsal szolgálhat az, ki még életében élő legendává vált, és akit a legnagyobb modern ezoterikusok között emlegetnek? Hol tart most ő az életében, és vajon beigazolódott-e a könyveiben többször emlegetett feltételezés, miszerint mindenkinek van egy lélektársa, és ő a feleségében találta meg azt? Nos, megtudtam, hogy a fickó közben elvált, és újra nősült. Vártam, hogy új művében részletesen beszámol erről, és elhiteti velem, hogy válását nem negatív eseményként kell felfogni, még akkor sem, ha valóban a lélektársától vált is el.

- Miért ne válhatna el valaki a lélektársától? - szúrta közbe a srác. - Megteszed ezt ezerszer, minden halál elváltást tőle, sőt van, hogy nem is találkozol vele egy életen belül, mert neki éppen máshol van dolga. Miért tragédia az, hogy még életükben felismerik a párok, hogy ott és akkor már nincs dolguk egymással?

Ott és akkor! Megint az a nyavalyás ott és akkor!

- Te nem olvastad a könyvet, amiben leírta, hogy mit éltek meg együtt! - vitakoztam. - Ezt nem lehet mással megismételni.

- olvastam a könyvet - mondta. - Miért ne lehetne? Egyébként igazad van, ugyanúgy tényleg nem lehet megismételni, de nem is kell. Más a feladat, és más az idő. Persze lehet, hogy csak feladták.

- Folytatnám. Szóval, megvettem az új könyvet, elolvastam, és tudod, hogy mi van benne? Tudod, hogy mit művel ez a klasszikus, korábban létező duzzadó, az égboltra szerelmes író? Semmit! Ül a kandalló előtt, egyedül természetesen, és képzeletében egy másik világban jár, ahol jobban érzi magát, és valami képzeletbeli nőt hajkurászik. Az egész történet alatt nem vált szót élő emberrel, és kimondja, ő mondja ki, hogy nincs értelme. Ehhez mit szólsz, öregem? Ide lehet jutni abból a spiritualitásból, ahonnan indult?

A fiú nem tűnt zaklatottnak. Sokkal inkább úgy látszott, hogy remekül szórakozik rajtam.

- Egyrészt, honnan tudod, hogy ez az író egyáltalán élte-e azt, amiről beszélt? Tudtommal ki sem szállt a repülőgépből, egyedül a felhők között érezte jól magát. Hol lakott? Vagy kint a mezőn, vagy a sivatag szélén, vagy egy hatalmas házban, ahol senki nem nézett rá hetekig. Ez nem szabadság, ez magány! Gondolod, hogy a sorstündér igazságtalan volt, amikor elvette a pénzét? Mi a fenének pénz az ilyen ember kezébe? Nem csinált vele semmit, jól mondtad. És aztán: olvastál te valaha tőle akár egy sort is, ahol a barátairól írt? Nem a képzeletbeliekről, a valódiakról. Ugye, hogy nem? Persze én sem ismerem az illetőt, lehet, hogy szerető emberek vették körül, de nekem nem úgy tűnik, hogy társasági ember volt, és most sem lehet az, ha képes egy teljes regényt szentelni az önmagával való párbeszédre. Hasznos lehet, de nem így. A másik dolog az, hogy egyébként semmi közöd hozzá. Megkérdőjelezted a hitelességét? Szerinted hányan kérdőjelezik meg a te hitelességedet? Írsz, állandóan írsz olyan dolgokról, amiket nem mersz elmondani még a barátaidnak sem. Szerinted milyen képet festesz önmagadról, és hol van ez a valódihoz képest? Okoztál-e már csalódást egy olvasódnak csupán azzal, hogy elmesélted neki az életedet?

- Bizonyára - feleltem habozva.

- Frászt! - kiáltott egyet a srác, és ismét leszögezhettem magamban, hogy ez a kölyök nem tizenkét éves. - Frászt! Te hiteles vagy, öregem, éppúgy ahogy az az író is hiteles. Ezer arcod van, ahogy mindenkinek, és van, amelyik készen áll, fejlődése befejeződött, és rendben van. Ez az angyalarc sugárzik, alkot és teremt, míg a gyógyításra való részed szenved, tiltakozik, hibákat követ el, és megfizet értük. Lesz idő, mikor majd ő is megtanulja mindazt, amit tudni érdemes. De egy dolgot ne feledj: mindegyik részed, személyiséged

szívárványának bármelyik része képes jelt adni magáról, és amikor írni kezdesz, nem tudhatod mindig, hogy ki fogja a tollad. Ha elolvasod a kész művet, akkor tudni fogod. De amit írsz, az mindig hiteles. Hogyan is gondolhatod, hogy képes vagy, hogy bárki képes hazudni?

- Aha - mondtam. - És mi van az író életével?

- Semmi. Fordult a kocka. Lehet, hogy csak lehullott a lepel, és az is lehet, hogy lejárt a tanításra szánt idő a számára. Ha nem tetszik az új könyve, ne olvasd. Ha azt akarod, hogy hiteles maradjon, forgasd a régi műveit. Ennyi.

- Mivel tartozom a jó tanácsért?

- Kevésbé gúnyos szavakkal - szólt a fiú, és én elszégyelltem magam. - Most nem vagy hiteles, és most megszólalt az a bizonyos hang.

- Mármint?

- A benned lakó sötétségé. Kivel beszélek tulajdonképpen?

9.

És ott volt. Hirtelen megjelent az az istenverte elhagyott szoba, ahol először találkoztam *vele* személyesen, előtűnt a homályból, a porból a fotel, az a régi, nevetségesen ósdi szőnyegpadló, és ismét ketten voltunk, szemtől szembe, kíméletlenül.

Nem tudom, hogy kerültem oda, és nem gondolkodom már el azon sem, hogy egyáltalán odakerülhettem-e, létezik-e ilyesmi, vagy csak pillanatnyi elmezavar, az idegpályák egy másodpercnyi áramszünete okozta-e, a lényeg az, hogy megint találkoztunk. A fotelben ült, újfent nem fogott rajta a por, de mint láttam, az idő igen. Ebben a pillanatban jóleső érzés tölt el, merthogy az írás segítségével lebuktathatom őt, és nem maradhat örökre a háttérben, az ismeretlenben. És azt is tudom, hogy ez őt egyáltalán nem érdekli.

Szóval ott volt ő, a Gonosz személyesen, életem megkeserítője, és megkísértője. És öregebbnek tűnt, valahogy megviseltebb volt, bár volt benne valami dacos, kíméletlen sértődöttség, amely talán pusztító vágyait inspirálta. Fekete haja volt, vékony, szorosra zárt ajkai, és zöld szemében az a jól ismert gúny. Láttam, éreztem, hogy mindketten valami frappáns bevezető szövegen törjük a fejünket, de az is nyilvánvaló volt, hogy mindketten tudjuk: nincs szükség ilyesmire.

- Helló - szólt, így szokta.

- Részemről - mondtam, ahogy szoktam.

Kíváncsian méregettük egymást. Évek óta nem láttam őt, és ő sem engem. Ritka alkalom.

- Mi van veled? - kérdezte.

- Tudod te azt jól.

Bólintott. Elégedetten hátradőlt.

- Tudom.

- Elvesztettem a hitemet - mondtam.

- Tudom - mondta egyszerűen. - Jó munkát végeztem.

Nézegettem arcát. Nem éreztem már indulatot, ellenségességet, hasonlót. Értetlenséget igen.

- És te hogy érzed magad? - kérdeztem.

- Az én érzéseim nem attól függenek, hogy te mit csinálsz, vagy mit nem - mondta. - Azt hiszed, hogy harcolok érted? Nem. Én tudok veszíteni. Egyszerűen úgy, hogy nem fogom fel véglegesnek a dolgot. "Az idők változnak", mondta egyszer a Dalai Láma. Én is változom.

- Gratulálnom kell - jegyeztem meg. - Megnyerted a fogadást.

- Még nem - hajolt közelebb. - Még élsz.

Ismét tartottam egy kis szünetet. Milyen nyugodt, gondoltam. És mennyire hajlamos vagyok elhinni, hogy ártalmatlan. Pedig hazugság az egész. Nagyon is gonosz. A leggonoszabb teremtmény, akivel valaha is találkoztam.

- Mit tettél a családommal? - suttogtam.

- Amit terveztem - mondta. - Hosszú terv. De működött. Mindenki fejet hajtott. A világ legegyszerűbb terve volt. Mindenki elhitte, hogy magányra van kárhozthatva. Te legutóbb átoknak hívtad. Mekkora szó! Átok! Dehogy is, barátom, ez csak személyes döntés. A családban nagyszerű emberek vannak, te is tudod. Nézd meg az őseidet! Remek férfiak és nők, szép külsővel, humorral, barátkozó természettel. Mi lett belőlük? Magányos, szomorú, megfáradt öregemberek lettek, egyedül élnek, és visszasírják ifjúságukat. Miért? Mert hittek nekem. És te is hiszel.

Nem szóltam, csak megráztam a fejem.

- Tudod, hogy milyen érzés ezt neked végignézni? - kérdezte. - Megdöbbenő. Elképesztő. Hogy ennyi nagyszerű ember választja önként az én utamat, amikor ezer másik kínálkozik. De újra és újra mindenki megtalálja az eszközt arra, hogy magányossá váljon, visszavonuljon a világ egy biztonságosabbnak gondolt pontjára, és ott elpusztuljon. Nincs kivétel. Lehet, hogy most árulom el tudatlanságomat, de fogalmam sincs, hogy miért történik így. Elvégre én csak a munkámat végzem. Nagyképűen mondva: egész jól. De azt hiszem, te

vagy a büszkeségem. Tisztelem az erődöt, az igyekezetedet, a teljesítményedet, mert valóban sikerült a világgal elhítened, hogy megtörted a családi átkot, és te más vagy, különb vagy, mint az őseid. Tudom, hogy magadat nem csaptad be, de a világ elhitte. És méltányolom, hogy legalább hozzám őszinte vagy. De hát nem is lehetsz más. Én ismerem a félelmeidet, és ismerem a szerződést, amit aláírtál nekem.

- Én nem ismerem - mondtam halkán. Felnevetett.

- Dehogynem. Csak nem emlékszel. Kicsi voltál még, szinte öntudatlan gyerek, de azt már tudtad, hogy miként fogod végezni. Volt rá elég példa a családban. Így hát megkerestelek, és szerződést kínáltam. Adtam esélyt, hogy megvalósítsd az álmaid, békén hagyjalak, hogy egy kicsit boldog legyél, de az időd lejárt. Emlékszel arra a lányra hat éves korodban, aki iránt először éreztél valami olyasmit, amit szerelemnek hívnak? És emlékszel, amikor anyád megtalálta ennek a lánynak a szerelmeslevelét, és kőkeményen kérdőre vont, hogy mi ez az egész, és a lehető leghatározottabban megtiltotta, hogy bármihez közöd legyen, ami hasonlít erre az érzelmre? Nos, másnap aláírtad a szerződést, és azóta is becsületesen betartod. Persze voltál szerelmes, többször is, hogyne. Ezt engedélyeztem. Szenvedtél is miattuk jócskán, igen, ez volt a feltétel. De nyugi, lassan vége.

- Vége? Minek van vége? Az életemnek? Alig éltem. A szeretetnek? Alig szerettem. És a jövőm? Az álmaim?

Szerettem volna felborítani a fotelt, nekifeszülni a fickó torkának, és mindörökre eltüntetni az életemből ezt a férget, de tudtam, hogy ő semmi olyat nem tesz, amit ne hagyna jóvá valami nála is hatalmasabb erő, ami ráadásul pozitív. Legalábbis ezt reméltem. Persze lehet, hogy csak gyávaságomat indokoltam.

- Az álmaid? - mosolygott. - Miről beszélsz? Már mind feladtad! Mivel kezdted? Nincs hited, ezt mondtad? És miben nem hiszel? Abban, hogy megérdemled a jót, hogy élhatsz szabadon, hogy a jó győzni fog? Nem hiszel abban, hogy van értelme a küzdelmeidnek? Bezzeg bennem hiszel, barátom. Ha nem hinnél, most nem ülnénk itt, és valami nevetséges képzeletbeli lény lennék csak a fejedben, hasonlatos a Mikuláshoz. De te időt szánsz rám, energiát, sorokat és oldalakat. Köszönöm. Igazán megtisztelő.

- Nem könnyelműség, hogy kitergegeted a lapjaidat? - kérdeztem. - Elmondtál mindent. Hogy miképpen végezte a családom, és hol végzem én. Hol itt a kiszámíthatatlanság, a meglepetés?

Hangosan felnevetett.

- Micsoda? Kiszámíthatatlanság? Miről beszélsz, barátom? Ez tiszta matematika! Nincs itt misztikum, kísértés! Ezt csak a hitetlen papok, bizonytalan szenteskedők találták ki.

Vagy hiszel, vagy nem. Engem választasz, vagy sem. Én tisztességes vagyok, elmondom jó előre, hogy mit akarok, és te döntesz. Emlékszel, mennyire tiltakoztál a múltkor, hogy te soha nem tennéd meg azokat a dolgokat, amiket én jósoltam? Mi lett belőle? Meghasonlottál, barátaid szemében hiteltelenné, rémisztő példává váltál, és mennyi időbe tellett, mire legalább a látszatot sikerült megteremtened, hogy rendbe jött minden. Most hol tartasz? Minden hibát elkövettél, amit a szüleid, tovább adtad sanyarú örökségedet, és még mindig tátott szájjal nézel körbe, hogy mi ez az egész. Miközben? Írsz! Tanulságosnak szánt, gyerekes műveket arról, hogy nem tudsz semmit, hogy még tanítványnak is gyáva vagy, és ezt sajna sokan nem veszik észre. Mit akarsz?

- Megvilágosodni - feleltem.

- Haha. Tudod, hogy mi hiányzik hozzá? A bátorság, barátom. Egyébként dicséret illet: közel jársz hozzá. Sőt: mindent tudsz. Csak még félsz. Félsz attól, hogy elhagynak, hogy becsapnak, hogy az emberek hazudnak hogy megaláznak, és egyedül maradsz. Pedig csak az marad egyedül, aki már nem akar adni, csak kapni. De a te esetedben ez édesmindegy. De félsz, és ezért sötétségben maradsz. Pedig a félelmeid reálisak. Az emberek tényleg hazudnak, tényleg megaláznak és tényleg elhagynak. De nem érted, még mindig nem érted, hogy ez nem számít. Egy valaki marad veled mindig, és ez számít.

- Kicsoda? - vetettem közbe.

Ő megvetően fintorgott egyet.

- Kicsoda? A Teremtőd! Én előbb hagylak el, mint ő. De te nem hiszel benne, te bennem hiszel, úgyhogy...

- Elég! - kiáltottam fel, és távozni készültem. Ajtót nem láttam. Hová? Akárhová. - Egyet mondj még, fogunk még találkozni?

Vállat vont, és nem is nézett rám, miközben válaszolt.

- Személyesen szerintem nem találkozunk többet. Ahhoz egy másik ember, vagy másik sors kéne. De hidd el: én ott vagyok veled.

A fickó valami fekete selyeming féleséget viselt, és hasonló nadrágot. Akkor hirtelen nem tűnt boldognak. Hálátlan lehetett a feladat, de nem éreztem sajnálatot, hiszen vállalta. És talán érdemel némi tiszteletet az a tény, hogy időtlen idők óta itt van a családomban, és találkozott olyan emberekkel, akiket én csak hallomásból ismertem. Erre gondoltam, és megkérdeztem:

- Milyen volt a nagyapám?

Elmosolyodott. Tudtam, hogy nem az emlék, hanem a sikeresség tudata csillogott arcán.

- Milyen? Volt? Még él. De jóképű volt. Csendes, jóindulatú ember. Hitt abban, hogy a világ jó, és hitt egy szép jövőben, amit családja körében tölt. De sajna elhitte nekem, hogy mindezt nem érdemli meg, és sikerült megoldania, hogy öregségére egyedül maradjon. De nem értem a kérdéset. Nem egy rég holt emberről van szó. Miért nem látogatod meg?

- Mi értelme lenne?

- A példa, barátom. Az ijesztő példa.

Ekkor eltűnt a szoba, és én ismét ott találtam magam a játszótéri padon.

10.

A fiú szomorúnak tűnt, és első alkalommal hittem el, hogy valóban gyermek, még ha tizenkét éves is. Kiismerhetetlen pillantást vetett rám, majd elfordította a fejét. Egy közeli, kutyasétáltató nőt vett szemügyre, én pedig szépen lassan rájöttem, hogy hol is vagyunk tulajdonképpen, mi ez a hely, és mit keresek én itt, miért ülök pont ezen a padon órák, sőt napok óta.

11.

Talán látomásom volt, vagy ilyesmi. Vagy az idő fogta magát, és kizökkent egy kicsit, éppen annyira, hogy felismerjem magam ugyanazon a padon, ötévesen, ahogy sötétedés után várom édesanyámat. Tél volt, a korán felkapcsolt utcai lámpák ijesztő fénybe borították a játszóteret, és hatalmas, nagyon kellemetlenül felnőttes árnyékot vetettek a mászókáék. Olyan volt, mintha a hinta és a többi gyerekjáték, amely nappal kívül tudott maradni a felnőttek világán, most irgalmatlanul elnyelődött volna ebben a világban, és megfosztva gyermeki ártatlanságától, tudatát veszítve olvadt volna bele az éjszakába.

Családom bent volt, és engem senki sem hiányolt. Bizonyára azt gondolták, hogy "jó helyen" vagyok, pedig egy hideg padon üldögéltem a ház előtt pár méternyire, és a valóságban fényévekre a biztonságtól. Mert édesanyám nem volt velem. Én néztem, egyre csak néztem a ház sarkát, a poros utat, ahol hamarosan fel kellett tűnnie, és a fülemben egy félelmetes gyermekvers sorai visszhangzottak...

*Őszi éjjel
Izzik a galagonya,
Izzik a galagonya
Ruhája...⁵*

... és tudatomban egy fekete bokor képe jelent meg, rajta körte alakú pirosan világító virágok, és a bokor mögött valami gonosz ember vigyorgott, és ezek a vörös izzó virágok az ő szemei voltak, ahogy kajánul figyeltek engem ott a padon.

Féltem, és reszkettem a hidegtől, és a körülöttem keringő kérdéstől, hogy mi lesz, ha egyszer nem jön haza az édesanyám? Ha eltűnik, elmegy, elviszik, vagy egyszerűen nyoma vész? Soha nem mertem végiggondolni ezt a kérdést, és soha senkinek nem mondtam el, hogy mennyire féltem. A felnőttek pedig nem találták ki a gondolatomat, és nem mondták el, hogy csak úgy nem szokás eltűnni.

Mint ahogyan soha nem is történt meg velem ilyesmi.

Mindig ott volt az, akire éppen szükségem volt, és akkor, amikor szükségem volt rá.

Megint ugyanaz: Ott és akkor.

De vajon miért nem vettem észre, hogy ez a fiú pont az én padomon ül? Alkalmi vakság, mondják egyesek remekül jellemezve az effajta helyzeteket. Igazuk van. De én akkor máson morfondíroztam. Egy gyönyörű kép jelent meg előttem, olyan volt, mintha álmodnék, a varázs-játszóter ismét megváltozott, egy monumentális színpadot láttam.

Olyan volt, mint maga a Föld, csak kicsiben. Óceánok választották el egymástól a földrészeket, és a színpad a napkelte színeiben fürdött. Monumentálisak voltak a díszletek, a közönség izgatottan pusmogott, és csodálkozva láttam, hogy csupa angyal ül a nézőtéren. Nem afféle hárfás, szárnyas lények voltak, csupán egyszerű férfiak és nők, de mégis volt körülöttük valami, ami semmi kétséget nem hagyott afelől, hogy ők nem evilági lények. Halkan beszélgettek, majd egyszerre mindegyik elhallgatott, és fejüket kíváncsian a színpad felé fordították. Elsötétedett a terem, és elkezdődött a dráma.

Minden nagyon gyorsan zajlott. Rengeteg szereplő tűnt fel a színpadon, a helyszínek, korok is gyorsan cserélődtek, láthatatlan asszisztensek váltogatták bámulatos sebességgel a díszleteket, és a kellékeket. Éjt nappal, az évszakokat évszakok, az éveket újabb évek, majd évszázadok, ezredek követték, és a közönség lélegzetvisszafojtva figyelte az előadást. Volt, aki kezét tördelte az izgalomtól, mások ruhájuk szélét gyűrögették, arcukon néhol fájdalom suhant át, máskor öröm szépítette vonásaikat. Együtt éreztek, együtt éltek a színészekkel.

⁵ Weöres Sándor: Galagonya

Számomra a darab követhetetlenül gyors volt, de a szakadatlanul áramló energia magával ragadott, és azt vettem észre, hogy levegőt is elfelejték venni közben.

A szereplők egyre többen lettek, már alig fértek a színpadon, közeledett a finálé. Ott volt immáron mindenki, aki valaha is feltűnt az előadás alatt, még ha nyúlfarknyi szerepre is, lökdösődtek, tülekedtek, és olybá tűnt, mintha elfelejtették volna a szerepüket, improvizációkkal próbálnák betölteni a szövegkönyv elfelejtett részeit. Aggódni kezdtem, óvatosan a közönségre sandítottam, hogy vajon ők észreveszik-e a színpadot eluraló káoszt, de ugyanazokkal a mohó, kíváncsi tekintetekkel találkoztam, mindvégig az előadás alatt. Az angyalok nem aggódtak, és akkor megértettem, hogy ők bíznak a rendezőben! Ha látják is a kibontakozó anarchiát, talán úgy gondolják, hogy mindez szándékos a rendező részéről, és csupán kíváncsiak a végkifejletre. De nagyon fontos: nem kérdőjelezik meg a szándékosságot.

Értetlenül megcsóváltam a fejem, és egyre elképedtebben bámultam a darabot, ami tényleg a végéhez közeledhetett immár. A szereplők fel-felbotlottak egymásban, egymást érték a gyilkosságok, fröcsögött a művér, nagyokat, ijesztőeket durrantak a vaktöltények, de az elesettek szinte rögtön visszatértek, hogy ezúttal ők vegyenek véráldozatot. Egymás után buktak el a hősök, újak jöttek be, szerepet cseréltek, és megint változott a díszlet, változott a kor.

És amikor már minden jelmez szakadozottra használódott, minden töltény elfogyott, és a szereplők kipróbáltak minden lehetséges szerepet a drámán belül, akkor egyszerre fény borította be a színpadot, és nem voltak már díszletek. Mindenki ott állt a színpadon, és fejét az ég felé fordította. Lágy zene csendült fel és...

... és ekkor a figyelmemet valami egészen más kötötte le. A közönség soraiban ismerős arcot pillantottam meg. Egy fiatalos srác ült a harmadik sorban, és engem bámult. Hosszú, vállig érő haja volt, és sötét inget viselt. Emlékeztem, amikor utoljára láttam, színes póló volt rajta, ami egy rockegyüttest ábrázolt. Akkor rockerangyalnak tituláltam a fickót, és utáltam flegmaságát. A nevét nem mondta meg, én neveztem el őt, és hagyta is magát így szólítani.

Pinknek hívták.

12.

Fura lények ezek az őrangyalok. Az ember azt gondolná, hogy hatalmas, fényből álló, gondolkodó, szárnyas csodák, akik a legváratlanabb helyzetekben megjelennek, és kísérik a bajból a rászorultakat. Ha léteznek is ilyenek, én még soha nem találkoztam velük. Az én

személyes őrangyalom - mert hiszen annak mutatkozott be -, egy szűkszavú, flegma, ám váratlan dühkitörésekre hajlamos fiatalember volt, némi cinizmussal. Amikor először találkoztam vele, nyár volt, és egy görög teraszon beszélgettünk, aztán autókázni vitt. Jó fej volt, bár sokszor idegesített a modora, és az is, hogy nem tűnt tökéletesnek, ami az én szememben megkérdőjelezte hiteleségét. Olykor ordítózni kezdett velem, ha úgy találta a kedve, de legtöbbször csak a vállát vonogatta, ha netán kérdeztem valamit. Egyszóval nyoma sem volt semmiféle szárnyaknak, és efféléknek.

Állítása szerint egész életemben ott állt a hátam mögött, és a fülemben sugdosta jótanácsait, amiket én rendszerint nem fogadtam meg. De fáradhatatlan volt, és hitt bennem, noha mindenkinél jobban ismerte szokásaimat és szeszélyeimet. Ama személyes találkozás akkoriban életmentő volt számomra, de azóta sem láttam a figurát. Előfordult, hogy szememet behunyva próbáltam őt szólítani, és segítségét kérni, de vagy nem ő jelent meg, vagy pedig nem lehettem biztos benne, hogy ő az. Így leszoktam róla, hogy kapcsolatot keressek vele. Ezért is örültem, amikor megpillantottam őt a közönség soraiban, és szemlátomást ő sem bánta, hogy megint összefutottunk.

Kicsit megváltozott, és mintha csökkent volna cinizmusa, bár lehet, hogy csak belefáradt. A monumentális színház csak nem akart eltűnni, a képzeletbeli díszletek maradtak, így Pink intett, és kimentünk az előcsarnokba beszélgetni. Olyan volt, mint bármelyik színház aulája, hatalmas lépcsősor kétoldalt fel az emeletre, pénztárak és a falakon rég holt színészek arcképei. Meg egy szolid kávézó. Ide ültünk be, és kíváncsian lestem szavait, milyen hírekkel szolgál nekem rég nem látott őrangyalom.

- Hogy érzed magad? - szólt.

Megvontam a vállam a tőle ellesett mozdulattal.

- Ahogy szoktam - mondtam. - Lehetne jobb is. De rosszabb is.

- Fáradsz, öregem - mondta. - És nem vagy túl jó színben. Tudom, mert még mindig ott állok a hátad mögött, csak éppen egy lépéssel hátrább, mert nem tudom, hogy mikor robbansz. De azért örülök hogy legalább képzeletben hajlandó vagy velem szóba állni.

- Hazudtál nekem - figyelmeztettem halkán, emlékeztetve egy régi ügyünkre.

- Tudom - felelte. - Nem tehettem mást. Csak meg akartalak kímélni egy jó pár fájdalmas hónaptól, ami akár hiszed akár nem, de nem volt benne a sorsodban. Mint ahogy a fájdalmas élményeid többsége nincs benne a tervben. De mindig megteremtetted magadnak hogy igazold téveszméidet. És elhiszem, hogy ez nagyon kimerítő. Részvétem, öregem.

Megsértődni készültem.

- Nem értelek. És te sem értesz engem. Tudod, most már nem keresem az okokat, és nem bújom a könyveket válaszáért. Mindent tudok.

- Nem hangzik valami szerénynek...

- Nem is az. De tudom, hogy miről beszélek. Nincs már szükségem tanítóra.

- Tény - bólintott. - Mindent tudsz már arról, hogy mit csinálsz rosszul, és mit kéne tenni. Ami számomra félelmetes, hogy mégis mész a végzeted felé, és minden pozitív eszközt, ami a kezébe adatott arra használod fel, hogy beteljesítsd a sorsodat, amiről ráadásul már azt is tudod, hogy nem a tiéd.

- Tudom. - morogtam.

- Persze hogy tudod, hiszen elmondták már, és te is érzed. - Fürkészve nézte arcomat egy ideig. - Mikor legutóbb találkoztunk, mintha kíváncsibb lettél volna, nem? Tele voltál kérdéssel, és izgalommal a jövődet illetően. Most, öregem? Éppen abbahagyni készülsz mindent, amiben valaha is hittél.

- Már abbahagytam.

- És most jobb? Egyébként nem olyan nagy tragédia. Elegánsan elengedni valamit, az egy szép dolog. De hol itt az elegancia?

Kezdett untatni a beszélgetés. Pink legutóbb jobban szórakoztatott, és beköpései is eredetibbek voltak. Vagy az lehet, hogy ahogyan én változom, úgy változik ő is? Ezt megkérdeztem.

- Változom-e? - fintorgott. - Persze, és még ez sem biztos, hogy jó irányba, ami a veled való kapcsolatomat illeti. Ismerem a sorsodat, mert én is átéltem hasonlót emberként, de egyre kevésbé tölt el lelkesedéssel, amit vállaltam. Bár mondták, hogy nem lesz könnyű a feladat, de hogy ennyire nem! Egy lépés előre, kettő vissza: így haladunk.

- Nem kötelező - mondtam. Sikerült megsértődnöm.

- De. Vizsgaanyag.

- Vizsgaanyag?

- Az. Amit nem tanultam meg a saját emberi életemből korábban, azt most meg kell tanulnom a te életedből. Még emésztgetem.

- Kösz - mondtam. Felálltam az asztaltól, és a kicsiny szűk ablakhoz léptem. Egy hatalmas felhő közepében voltunk, tejfölpamacsok úszkáltak a nagy semmiben odakint. Hol lehet a játszótér?

- A játszótér megvan, ahogyan minden megmarad valahol, amit átélsz, és amit teremtesz - felelt Pink ki nem mondott gondolatomra. Visszafordultam felé.

- Úgy beszélsz, mint az a kissrác a padon, akivel pár napja ismerkedtem meg. Tudod, elegendem van már abból, hogy filozófusokkal vagyok körülvéve, akik bölcseket mondanak az életemről, általában az életről, meg ilyenek. És elegendem van abból, hogy ezeket leírom. Elegendem van abból is, hogy akik ezeket olvassák, mint azt hiszik, hogy én találom ki azt a sok jópofa bölcsességet, ami a könyveimben szerepel. Miért nem néznek egy kicsit rám?

- Hát ne írd többet - mondta Pink. - Vagy írd másról.

- Gondolkodom rajta - mondtam, és visszaültem az asztalhoz. - Egyet árulj el nekem, és ígérem, hogy többet nem zaklatlak ilyesmivel. Mi értelme ennek az egésznek?

- Az életnek? Globális választ akarsz? Egetrengetőt? Vagy belesűrítetem egyetlen szóba, mondatba?

Vállat vontam.

- Ahogy tetszik.

Pink elvigyorodott. Ismerve a mosolyt, sejtettem, hogy mire számíthatok. Elővett egy papírlapot, és a kezembe nyomta. A papírlapon egyébként nem állt semmi, mint az várható volt.

- Majd te - mondta.

- Mit én?

- Majd te leírod azt, amire kíváncsi vagy. Ha hazaérsz első dolgod legyen, hogy leülsz az asztalodhoz, veszel egy mély levegőt, és felteszed ugyanezt a kérdést. Aztán írni kezdesz. Érezni fogod, hogy mikor van vége, és ott lesz a válasz a papíron. Lehet, hogy az első mondatban, lehet, hogy közben, de az is előfordulhat, hogy csak az utolsó szóban találod meg a választ. Egy a fontos: ne gondolkodj írás közben, ez most nem a matematika dolgozatod lesz. Itt egy toll.

Azzal átnyújtott egy szép, fehér színű töltőtollat, két angyalszárny ékesítette.

- Stílusos, nem? - vigyorgott.

13.

Egyedül ültem a padon, amikor hirtelen egy kedves, öreges hangra lettem figyelmes. Egy idős néni, afféle mindenki nagymamája-féle szólított az egyik földszinti ablakból, és vidáman hunyorított.

- Szép dolog az emlékezés, nem igaz, fiatalember? Figyelem ám magát, már napok óta visszajár ehhez a padhoz, és órákon át egyedül elmélkedik. Megértem én, kérem, mi másból merítsünk erőt, ha nem az emlékekből? De nem fiatal még ehhez?

Szótlanul bámultam, és bár ezer kérdés akart előtörni, szépen leszereltem mindegyiket. Mert hiszen hogy érti azt a néni, hogy egyedül ücsörgök a padon már napok óta, miért nem említi beszélgetőtársamat, és honnan tudja vajon, hogy az emlékeimmel foglalkozom? De mit számított a válasz, hiszen valahol mélyen jól tudtam én, hogy nincs itt semmiféle kiskölyök, hacsak nem a saját gyermek-részem, aki elő-előbukkan, és bölcsőbbnek bizonyul, mint az a felnőtt, akiben lakozik, nincsenek itt őrangyalok, honnan is gondolhattam, hogy léteznek, és a Gonosz sem itt lakik, nem beszélget az emberekkel, nem teregeti ki a lapjait, és nem is létezik talán.

Én létezem csupán, és ezernyi apró világ a lelkemben, amelyeknek nevet adhatok, amelyekkel szembeszállhatok, és amelyekkel azonosulhatok.

És amelyek elől el is menekülhetek talán, ha úgy akarom.

Nincs más, csak én és a világ.

Felálltam, egy búcsúpillantást vettem a padra, és csak akkor vettem észre, hogy mit szorongatok a kezemben.

Egy angyalszárnyas tollat.

14.

Most itthon vagyok. Könnyű szellő lebegteti a függönyt a szobámban, és lassan befejezem az írást. Mosolygok magamban, valami nagy dologra készülök. Számítógépem képernyőjén betűk, sorok, mondatok. Fejemben még kimondatlan gondolatok, amelyek élvezik a rejtőzködést. Nem kívánom őket elárulni, leleplezni. Még nem.

Megfogom az angyalszárnyas tollat, nem emlékszem már, hogy honnan való. Vehettem egy olcsó papírboltban, de találhattam ott a pad mellett is. És persze kaphattam is valakitől... Nem tudom, de nem is érdekes.

Becsukom szemem, és felteszem a kérdést, amely napok, de az is lehet, hogy életem óta kering körülöttem. Várakozom, mohón fürkészve a sötétséget, a mélységet a szemhéjam mögött. Aztán egyszer csak elindul a kezem. A toll a papírhoz ér, és írni kezdek. Folyamatosan, nagy hévvel, energikusan. Majd leteszem az írószerszámot. Kinyitom a szemem, arcomon érzem a pírt. Papíromon kusza, de olvasható betűk. Olvasni kezdek.

A vándor a városkapuhoz ért, és megdöbbenve nézte a hatalmas falakat, a tömör bástyákat. Ez a cél? - gondolta. - Ezért a körbekerített, világtól elzárt településért utaztam éveket?

Merthogy a vándor már nagyon régen úton volt. Kezdetben nem akaródzott elindulnia, nem szívesen hagyta ott az otthon melegét, de mestere arra biztatta, hogy kerekedjen fel, lásson világot, és a világ is lássa meg őt. Így hát felvette tarisznyáját, és szomorúan elindult. Még visszanezített egyszer, de már csak egy messzi háztetőt látott ott, ahol otthonát sejtette.

Aztán elért egy szakadékhhoz, és szorongva bámult a mélységbe, a zúgó folyóba. Átmerészkedjen vajon a törékenynek tűnő hídon, vagy visszaforduljon? Már majdnem hátat fordított a mélységnek, amikor egy biztató szóra lett figyelmes, és megdöbbenve látta, hogy egy angyal hívogatja a túlsó oldalról.

Összeszedte hát bátorságát, és elindult. Még félúton sem járt, amikor a híd recsegve összeomlott, és a vándor belezuhant a háborgó folyóba. Csak az mentette meg életét, hogy a tarisznyája beleakadt egy szikladarabba, és a vándor fájó tagokkal, de kievickélhetett a partra. Felnézett, és csak egy tovatűnő árnyat látott ott, ahol percekkel azelőtt az angyal szölongatta.

Folytatta útját, találkozott különböző furcsa emberekkel, szerzett és elvesztett sok barátot, mígnem megtanulta, hogy semmi nem tart örökké az emberek világában. De nem találta meg azt a célt, amiért elindult, és gondolatban gyakran megkérdezte mesterét, hogy miért is bocsátotta útjára. Mígnem elért a városhoz.

Bámulta a tornyokat, hallgatta a város zaját, a lármát a falak mögül, és elbizonytalanodott. Leült egy kőre, és becsukta szemét. Nagyon sóhajtott, és akkor egyszer csak az eszébe jutott valami. Kinyitotta a szemét, és a háta mögé nézett, ahonnan jött. Ott fehérlett a poros országút, és a vándor messzebbre látott, mint bárki emberfia. Látta a távolban a ködbe veszett embereket, a hidat a képzelt angyallal, a folyót, és elhagyott otthonát is. És megértette, hogy mi volt a célja, s értelme az utazásának.

Maga az utazás.

vége